ತುಳು ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್

(ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ)

ರ್, ಲು, ಕುಲು

ಗುರ್ಕಾರೆರ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆರ್.

ಭಾಗವತೆರ್ ಪದ ಪಂಡೆರ್.

ಬ್ರಾಣೆರ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಬಿನ್ನೆರ್ ಬೇಗ ಬತ್ತೆರ್.

ಪೊಂಜೊವುನಕುಲು ಎಂಚಿನ ಪಂಡೆರ್?

ಪೆತ್ತೊಲು ಒಂಜಿ ಪೋಯ?

ಪಕ್ಕಿಲು ರಾಪ

ಕೆ.ಟಿ. ಆಳ್ವ

ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು - 575006

ತುಳು ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್

(ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ)

• ಕೆ.ಟಿ. ಆಳ್ವ

• ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು – 575006

THULU BASEDA THIRL compelled by

- K.T. Alva ✆ 7829839528
- Chandrahasa Kananthur ✆ 9449807163

Chief Editor	:	A.C. Bhandary President Karnataka Tulu Sahitya Academy
Publisher	:	Chandrahasa Rai B Registrar Karnataka Tulu Sahitya Academy
Published by	:	Karnataka Tulu Sahitya Academy Tulu Bhavana, Urvastore Post : Ashoka Nagar Mangaluru - 575 006 Tel : 0824-2459389 email: tulu.academy@yahoo.co.in
©	:	Karnataka Tulu Sahitya Academy
First Edition	:	2018
No. of Copies	:	500
Pages	:	104
Price	:	100
Design & Printed at	:	Pavan Graphics Industries First Floor, N.D. Complex, Opp. Gokarnanatheshwara Temple Alake, Kudroli, Mangalore Ph. : 9242885743

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಮದಿಪು

ಕರಾವಳಿದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಲು ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್ ಪಂಡ್ದೇ ಪುದರ್ ಪಡೆತ್ಂಡ್. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆದ ವರ್ಗೊಗು ಸೇರ್ದಿನ ತುಳು ಭಾಷೆ ಮುಲ್ತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ ಆದುಂಡು. ತುಳುನು ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ಆದ್ ತರ್ಕೊಂದಿನ ಜನೊಕ್ಕುಲು ಅತ್ತಂದೆ ಕೊಂಕಣಿ, ಬ್ಯಾರಿ ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆದಕುಲುಲಾ ಮುಲ್ಪದ ಪರಿಸರದ ಭಾಷೆ ತುಳುನು ತನ್ಕುಲೆ ಭಾಷೆ ಪಂಡ್ದ್ ಮೋಕೆಡ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳು ಭಾಷೆದ ಕಮ್ಮೆನೊನು ಊರೊರ್ಮೆ ಪಸರಿಸೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಸರಕಾರಿ ಕಛೇರಿ, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಮೂಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಿಲೆ ಆಯಿ ಜನೊಕ್ಕುಲೆಗ್ ಮುಲ್ತ ಜನೊಕ್ಕುಲೆಡ ವ್ಯವಹಾರ ಮಲ್ಪರೆ, ಅಕ್ಲೆ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೆರೆ ತುಳು ಕಲ್ಪುನವು ಅಗತ್ಯ ಆದುಂಡು. ಈ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳು ಲಿಪಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಾಂದಿ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಾವುನ ತರಗತಿಲೆನ್ ಕರಿನ ವರ್ಷೊಡ್ಚಿಂಚಿ ನಡಪಾವೊಂದುಂಡು.

ರಾಬರ್ಟ್ ಕಾಲ್ಡ್‌ವೆಲ್, ಪಿ. ಆರ್. ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಡ್ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಸ್ಥಾನೊದ ಚರಿತ್ರೆನ್ ತೆರಿಪಾಯಿಲೆಕ್ಕ ಜಾನ್ ಜೇಮ್ಸ್ ಬ್ರಿಗೆಲ್‌ರೆನ ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ, ಯಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ

ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ, ಅಗಸ್ಟ್ ಮೆನ್ನರ್‌ರೆನ ತುಳು ನಿಘಂಟ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗ್ರಂಥೊಲು ತುಳು ಭಾಷಾ ಪ್ರಕಾರೊಡು ಚರಿತ್ರೆ ಮಲ್ತಿನವು. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಟಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ, ಕೆ.ವಿ ಜಲಜಾಕ್ಷಿ, ಶಂಕರ್ ಕೆದಿಲಾಯ, ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್, ಎಸ್ ಮಲ್ಲಿಕಾದೇವಿ, ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್, ಪಿ.ಎಸ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ. ಇಂಚಿತ್ತಿನಕಲು ಬರೆತಿ ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ದ ಬೇಲೆಲು ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಕಲ್ಪೆರೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾಷೆ ಆಯಿ ತುಳುನು ಹೆಚ್ಚ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೆರೆ ಸಹಕಾರಿ ಆದುಂಡು.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆ, ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಸಂಶೋಧನೆ, ದಾಖಲೀಕರಣ, ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಗೊರ **ಮದಿಪು** ಪನ್ಪಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟಣೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಮೊಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆಡ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು. ಈ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ತುಳು ಭಾಷೆದ ವ್ಯಾಕರಣ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಶ್ರೀಯುತ ಕೆ.ಟಿ. ಆಳ್ವೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು ಮೊಕುಲು ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಬರೆಯಿನ "ತುಳು ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್" ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು ಒಂಜಿ ಆಕರ ಆಪುಂಡು ಪಂಡ್ದ್ ನಂಬುವೆ. ಐಕಾದ್ ಮೊಕಲೆಗ್ ಇರ್ವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪರವಾದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್ ನನ ದುಂಬಗ್‌ಲಾ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಬುಳೆಪಾವುನ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಮೊಕಲೆಡ್ದ್ ಬೊಲ್ಪುಗ್ ಬರಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಬಯಕುವೆ.

ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿ
ಗುರ್ಕಾರ್ರು
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ತಿರ್ಲ್‌ದ ಬೂಕುಗು ಪೊರ್ಲುದ ಪಾತೆರ

ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆನ ಕೋಪೆಡ್ ಸೇರ್ದಿನ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ತುಳು ಒಂಜಿ. ತುಳು ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಬಾಸೆ ಮಾತ್ರೆ ಅತ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ ಆಯಿನ, ಆವೊಂದಿಪ್ಪುನ ಬಾಸೆಲ ಅಂದ್. ತುಳು ಎಡ್ಡೆ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಪೆರ್ಮೆದ ಬಾಸೆಂದ್ 1875 ದಾತ್ ದುಂಬೇ ಬಾಸೆದ ಮಾಮಲ್ಲ ಪಂಡಿತೆ ರಾಬರ್ಟ್ ಕಾಲ್ಡ್‌ವೆಲ್ ಪಂಡಿನೆನ್ ನಮ ಗೇನೊಗು ದೆತೊನೊಡು. ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ಟೇ ಬರೆಯಿನ ಮಲ್ಲಮಟ್ಟ್‌ದ ಕಾವ್ಯಕೃತಿಕುಳು, ಅಂಚನೆ ಏತೋ ತಾರಿಮಡಲ್‌ದ ಬರವುಲು, ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕೆತ್ತಿನ ಶಾಸನೊಲು ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್, ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು. **ದೇವಿಮಹಾತ್ಮೆ, ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ, ಮಹಾಭಾರತೊ, ಕಾವೇರಿ, ಕರ್ಣಪರ್ವ** ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬೂಕುಲು ಪದಿನ್ಯನನೇ ಶತಮಾನೊಗು ದುಂಬೇ ರಚನೆಯಾದ್, ತುಳುತ್ತ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತಿನೆನ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ. ಬಾರೀ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ದೇ ತುಳುಟ್ಟು ಪಾಡ್ದನ, ಸಂದಿ, ಕಬಿತೆ, ಕತೆ, ಪಾರಿ, ಮದಿಪು – ಇಂಚ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಲ್ಲ ಕದಿಕೆನೇ ಉಂಡು. ತುಳುವೆರ್ ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು ತುಳುತ್ತ ಪೊರ್ಲುಪೊಲಿಕೆನ್ ಪಾರಾದ್ ಪಟ್ಟೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಪಿದಾಯಿ ಊರುದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ಲಾ ತುಳುವೆರ್ನ ಬೂತೊ ನಂಬೊಲಿಗೆ, ಸಂದಿ ಪಾಡ್ದನದ ಮಿತ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೆನ್ತೆರ್. ಉಜಿರೆದ ಸಿರಿಕುಮಾರೆ ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕರ್ ಪಂಡಿನ 15,682 ಸಾಲುಲು ಇಪ್ಪಿ **ಸಿರಿಸಂದಿ** ತುಳುಟ್ಟು ಅಂಚನೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬೂರ್ನೆನ್ ನೆಂಪು ಮಂತೊನೊಲಿ. ಇತ್ತೆಲಾ ತುಳುಟ್ಟು ಪೊಸದೇಕಿದ ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ಕವನ, ತಿರ್ಗಾಟ – ಇಂಚಿತ್ತಿ ಎಗ್ಗೆಲೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬುಲೆವೊಂದುಂಡು. ಇಂಚ, ಬರವುದ ರೂಪೊಡು, ಪಾತೆರೊದ ರೂಪೊಡು ಬುಲೆವೊಂದಿಪ್ಪುನ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸಂಪತ್ತ್‌ನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ನಿಘಂಟುಲು, ವ್ಯಾಕರಣೊನು ವಿವರಿಪುನ ವ್ಯಾಕರಣ ಬೂಕುಲು ಕೆಲವು ಪ್ರಕಟ ಆತೊ. ಜೆ.ಜೆ. ಬ್ರಿಗೆಲ್, ಎಸ್.ಯು.ಪಣಿಯಾಡಿ, ಡಿ.ಎನ್.ಶಂಕರ ಭಟ್, ಎಸ್.ಎಲ್.ಭಟ್, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಎಂ.ರಾಮ, ಕೆ.ವಿ.ಜಲಜಾಕ್ಷಿ, ಯು.ಪಿ.ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಪದ್ಮನಾಭ

ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ, ಬುಧಾನಂದ ಶಿವಳ್ಳಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು ತುಳು ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ವ್ಯಾಕರಣೊದ ನಿಲೆಟ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ತುಳು–ಕನ್ನಡ–ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟ್‌ದ ಆಜಿ ಸಂಪುಟೊಲೆನ್ ಸಂಪಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಿನ ಡಾ। ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಬುಕ್ಕ ಆರೆನ ತಂಡೊದ ಕೆಲಸ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲವು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳುತ್ತ ವ್ಯಾಕರಣ ಮಾಲೆಗ್ ಸೇರುನ ಪೊಸ ಬೂಕು ಕೆ.ಟಿ. ಆಳ್ವೆರ್‌ಲಾ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರುಲಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಬರೆಯಿನ **ತುಳು ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್**.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್ ಬೂಕುನು ಓದೊಂದು ಪೋನಗ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಸಂಗತಿಲು ನಮ್ಮ ಗಮನೊಗು ಬರ್ಪೊ. ಒಂಜಿ, ತುಳು ಬಾಸೆದ ವ್ಯಾಕರಣ ಸಂಗತಿ. ರಡ್ಡ್, ತುಳು ಬಾಸೆದ ವ್ಯಾಕರಣೊನು ಬುಡ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ನಗ ಕೊರಿನ ಉದಾರ್ನೆಡ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುನ **ತುಳು ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್** ಪೊರ್ಲು. ವ್ಯಾಕರಣ ಒಂಜಿ ಶಾಸ್ತ್ರೊದ ವಿಷಯ ಆಂಡಲಾ ಈ ಬೂಕುನು ಓದುನಗ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಉಲ್ಲಾಸ ಆಪುಂಡು. ವ್ಯಾಕರಣೊದ ನಿಯಮೊಲೆನ್ ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಬಂಜ ಆವಂದಿಲೆಕ ಪನೊಲಿ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಈ ಬೂಕುಡ್ ತೂವೊಲಿ. ವ್ಯಾಕರಣದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊರ್ಪುನೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಪಾತೆರ್ಯರೆ, ಓದಿಯರೆ, ಅಯಿಟ್ ಬರೆಯರೆ ಆಸೆನ್ ಈ ಬೂಕು ಪುಟ್ಟಾವುಂಡು. ತುಳು ಇನಿ ಕನ್ನಡೊದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ದ ನಡುಟುಂಡು. ಕನ್ನಡದೊಟ್ಟುಗು ತುಳು ಕಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಕನ್ನಡ ತೆರಿಯಂದಿನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪಾತೆರುನ ಜೋಕುಲುಲಾ ತುಳು ಕಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಕನ್ನಡ ಬುಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನ್ ತರೆಟ್ ದೀವೊಂದು, ಅವೆನ ವ್ಯಾಕರಣೊಲೆನ್ ಎದ್‌ರ್‌ಗ್ ದೀವೊಂದು ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಇಂದೆನ ಪ್ರಯೋಜನ, ಲಾಬೊ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಂಡುಂದು ಎಂಕ್ ತೋಜುಂಡು. ನಮ ಗಲಸುನ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಗೇನೊಗು ದೆತ್ತೊಂದು ವ್ಯಾಕರಣ ಬರೆಯಿನ ರೀತಿ ಅವು ಸರಿಯಾಯಿನವು. ಅಂಚಾದೇ ಸಂಸ್ಕೃತೊಡ್ದು ಕನ್ನಡೊಗು ಬತ್ತಿನ, ಕನ್ನಡೊಡ್ದು ತುಳುಕು ಬತ್ತಿನ ವ್ಯಾಕರಣೊದ ಪರಿಪುನು ಈ ಬೂಕುಡು ತೂವೊಲಿ. ತುಳುತ್ತ ಅಚ್ಚರಕೋಪೆನ್ ಕೊರ್ದು, ಉಚ್ಚಾರೊದ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಲೆನ್ ವಿವರಿತಿನ ರೀತಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದುಂಡು. ಓದು ಬರವುದ ಮಿತ್ತ್ ಕಲ್ಪುನಕುಲು ಕೊರೊಡಾಯಿನ

ಎಚ್ಚರೊನು ಈ ಬೂಕು ಪುಟ್ಟಾವುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡೊನು ದುಂಬು ದೀವೊಂದು ಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮ, ಕ್ರಿಯೆ, ಕಾಲ, ವಚನ, ಲಿಂಗ, ನಾಮಪದ, ಸರ್ವನಾಮ, ವಿಶೇಷಣ, ಪ್ರತ್ಯಯ, ಅವ್ಯಯ, ಸಂಧಿ, ಸಮಾಸ, ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದೊಲು, ವಿರೋದಾರ್ಥ ಪದೊಕುಲು, ಅಲಂಕಾರ, ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಪಿನ ಗುರ್ತೊಲು, ಬೇತೆ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಪದೊಕುಲು – ಇಂಚ ತುಳುತ್ತ ವ್ಯಾಕರಣೊನು ಎಗ್ಗೆ ಪತೊಂದು ಎಸಲ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ತುಳುಕು ಒಪ್ಪುಲೆಕ ಉದಾರ್ಮೆಲೆನ್ ಅಜತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ದು ತರೆಕ್ ಪೊಗ್ಗುಲೆಕ, ನಾಲಾಯಿಡ್ ಗೊಬ್ಬುಲೆಕ ವಿವರಿತ್‌ದ್ ಮುಡೆದ್ ಕೊರ್ನ ರೀತಿಲು ಈ ಬೂಕುದ ದುನ್ನೊನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಬೂಕು ತುಳುತ್ತ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಕೆಲಸೊಂದ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನಿದೆ. ಈ ಬೂಕುಡುಪ್ಪುನ ತುಳು ಗಾದೆಲು ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಎದುರುಕತೆಕುಲು (ಇಂದೆನ್ ನರಿಪು ಕತೆಕುಲುಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್) ತುಳು ವ್ಯಾಕರೊಣದ ಕಟ್ಟಪುಣಿನ್ ನರಿತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ವ್ಯಾಕರಣೊಡ್ದು ಬಾಸೆ ಏಪೊಲಾ ಮಲ್ಲೆ! ತುಳುಕ್ಕು ತುಳುತ್ತವೇ ಆಯಿನ ಒಂಜಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಬೂಕು ನನ ದುಂಬುಗು ಬರೊಡಾಂಡ ಆ ಸಾದಿಡ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಕೈತಾಂಗ್‌ದ ಬರವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ತೋಜುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್ ಬೂಕುನು ಬರೆಯಿನ ಕೆ.ಟಿ. ಆಳ್ವೆರ್ ಹಿರಿಯಾರ್, ಮಸ್ತ್ ಒಸ್ರೊ ಮಾಸ್ಟ್ರ ಆದ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾಯಿನಾರ್. ವ್ಯಾಕರಣೊದ ಮಿತ್ತ್ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇತ್ತ್‌ನಾರ್. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆನ್ ಎಂಚ ಕಲ್ಪಾಂಡ ಅವು ಸರಿ ಬುಕ್ಕ ಪೊರ್ಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿನಾರ್. ಅರೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರಿನಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು. ಪುದರ್‌ಪೋಯಿ ಕಣಂತೂರು ಶ್ರೀ ತೋಡಕುಕ್ಕಿನಾರ್ ಉಳ್ಳಾಲ್ತಿ ದೈವ ನಡೆತ್ತ ಕಾರ್ನಿಕೊನು ತೆರಿಪಾವುನ ಬೂಕುನು ಬರೆದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಜನ ಸೇರೊಂದು ಬೂಕುನು ಬರೆತೆರ್. ಮುಕ್ಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಉಡಲ್ದುಲಾಯಿದ ಅಭಿನಂದನೆಲು, ಸೊಲ್ಮೆಲು.

4–1–2018

ಡಾ। ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
ಸಿರಿಬಾಮ, ಅಸ್ಸೈಗೋಳಿ

- ಶ್ರದ್ಧಾವಾನ್ ಲಭತೇ ಜ್ಞಾನಂ

- ದ್ರವ್ಯಯಜ್ಞಕ್ಕಿಂತ ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞವು ಮೇಲು (ಭಗವದ್ಗೀತೆ)

- Enlighten our intellects on the righteous Path (ಗಾಯತ್ರಿ)

- ತುಳು ಎರಡಕ್ಷರದ ಮುತ್ತು; ಕನ್ನಡ ಎರಡಕ್ಷರದ ಬಂಗಾರ

- ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲ್ಗೆ ತುಳು ಭಾಷೆ ಬಾಳ್ಗೆ

- ಭಾಷಾ ಜ್ಞಾನವು ಅಖಂಡವಾದುದು.
  ಅದು ವಿಜ್ಞಾನ ಸುಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ತಳಹದಿ.

- ತುಳು ಬಲಪೊಡು, ಕನ್ನಡ ಗೆಲ್ಪೊಡು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ ಒರಿಪೊಡು.

- ಬಾಸೆ ಇಜ್ಜಂದಿನಾಯಗ್ ದೇಸ ಇಜ್ಜಿ

ಬರೆಯಿನಕ್ಲೆನ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ

ಸುಮಾರ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ವರ್ಸೊಡ್ಡುದ್ಲಾ ಎಚ್ಚ ಇತಿಹಾಸ ಇತ್ತ್‌ನ ತುಳು ಬಾಸೆ ಬೇಗ ಅಲಿವುನ ಕಾಲ ಬರ್ಪುಂಡುಂದು ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ನಮನ್ ಪೋಡಿಪಯೆರ್. ಆಂಡ ಉಂದು ಬಜೀ ಗಾಬು ಅತ್ತಂದೆ ಇಂದೆಟ್ಟ್ ತಿರ್ಲ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚ ತೂಪುಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆ ಇತ್ತೆ ದುಂಬುಡ್ದುಲ ಎಚ್ಚಿನ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಸಾದಿಡ್ ಪಜ್ಜೆ ಪಾಡೊಂದುಂಡು. ವರ್ಸೊಡ್ಡು ವರ್ಸ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ತುಪ್ಪೆ ದಿಂಜೊಂದುಂಡು. ತುಳುವೆರ್ ತುಳುಕು ಬೋಡಾದ್ ಮೆಯಿ ಕುಡ್ತುದು ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತುದೆರ್. ತುಳು ವಿಶ್ವಸಮ್ಮೇಳನೊಲು, ತುಳು ಸಿನೆಮಾ, ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನೊಲು ಊರೊರ್ಮೆ ನಡತೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲು ಅಚ್ಚಾವೊಂದುಂಡು. ತುಳುವೆರ್ ತುಳುಕು ಬೋಡಾದ್ ಲಕ್ಕವುನ ಬೊಬ್ಬೆ ಇನಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ದ್ ದಿಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಲ ಕೇನೊಂದುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಶಕ್ತಿ ಉಪ್ಪುನು ಅವೆತ ಪಾತೆರ ಕತೆಟ್. ಅಯಿತ ರಾಗ, ನುಡಿಗಟ್ಟ್, ಪೊರ್ಲುದ ಶೈಲಿ, ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ವಾ ಬಾಸೆಗ್‌ಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಬೇತೆ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಪಾತೆರುನಕುಲುಲಾ ತುಳು ಕಲ್ಪೆರೆ ಉಮೇದ್ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳು ಕಲ್ಪಯೆರೆಂದೇ ಅವುಲವುಲು ತರಗತಿಲುಲಾ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜಿಲೆಡ್, ಲೇಸ್‌ಲೆಡ್, ಕೋರ್ಟು ಕಛೇರಿಲೆಡ್, ದಿನ ನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರೊಲೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಪಾತೆರೆರೆ ಏರ್ಲ ಪಿರ ನರ್ಗುಜೆರ್. ಆಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಡ್ ಓದೆರೆ ಬೋಡಿತ್ತ್‌ನಾತ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಇಜ್ಜಿಂದೇ ಪನೊಲಿ.

ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ತುಳು ಲಿಪಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಹೆಚ್ಚ ಬಳಕೆ ಇಜ್ಜಂದಿನೆಡ್ದಾದ್, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪತ್ಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆಯಿನೆಡ್ದಾದ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟೇ ತುಳುನು

ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲ. ಜೋಕ್ಲು ಶಾಲೆಲೆಡ್ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೊಕ್ಕ ಹಿಂದಿ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಎಚ್ಚಾದ್ ಕಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪವುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲಾ ಆವೊಡು. ಸರಕಾರ ಇತ್ತೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲ ಜೋಕ್ಲು ಎಚ್ಚಿನ ಉಮೇದ್ ಕೊರೊಂದಿಜ್ಜೆರ್. ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್ ಒಂಜಿ ಸಾರ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬೇ ಪಂಪೆ, ರನ್ನೆರೆ ಕಾಲೊಡ್ದೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದೇ ಇನಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ತಿರ್ಲ್ ಇತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆಡ್ ದಿಂಜಿದ್‌ಂಡ್. ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಜೋಕ್ಲು ತುಳು ಕಲ್ತೆರ್‌ಡ ತುಳುಟುಲಾ ಇಂಚಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಸೃಷ್ಟಿ ಆಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು.

ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಲೆನ ವ್ಯಾಕರಣೊದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಈ ಮೂಜಿ ಬಾಸೆಗ್‌ಲ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಸಂಬಂದ ಇತ್ತ್‌ನೆನ್ ತೂವೊಲಿ. 'ಭಾಷಾ ಜ್ಞಾನ' ಪನ್ಪಿನವು ಒಂಜೆ. ಈ ಮೂಜಿ ಬಾಸೆಲೆನ್ನ ಜೋಕ್ಲು ಇತ್ತೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ್ ಕಲ್ಪುನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ವಾ ಬಾಸೆನ್ನ ಪಾಟ ಕ್ರಮೊಡ್ದು ಪಿದಯಿ ದೀಯೆರೆ ಸಮಾಜಲ ಒಪ್ಪಂದ್; ಸರಕಾರಲ ಬುಡಂದ್. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಬೂಕುಡು ಎಂಕ್ಲು ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಗ್ ಉಪ್ಪುನ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂದೊನುಲ ಅಯಿತ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊನುಲ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ್ ತೆರಿಪಾದ. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆನ್ ಎಂಚ ಕಲ್ಪೊಡು, ಎಂಚ ಕಲ್ಪಾಂಡ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಸುಲಭ ಆವುಂದು ಬರೆತ. ಏಳನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಪಾಸಾದ್ ಮಿತ್ತ ತರಗತಿಲೆಗ್ ಪೋನಗ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಬಾಸೆನ್ ಗಳಸುನೆಟ್ಟ್ ವಾ ಸಮಸ್ಯೆಲಾ ಇಜ್ಜಂದಿಲೆಕ್ಕ ಆವೊಡು. ಅಂಚಾಂಡನೇ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮಿತ್ತ ತರಗತಿಲೆಡ್ ವಿಜ್ಞಾನದಂಚಿನ ಬಂಜಿದ ವಿಷಯೊಲುಲಾ ಮಸ್ತ್ ಸುಲಭ ಆವು. ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನೊಡ್ದು ಉಚ್ಚಾರ, ಶಬ್ದ, ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ, ಓದಿಯೆರೆ, ಬರೆಯೆರೆ ಈ ಮಾತೆತ ಪೊಲಬು ಪಡೆಯೆರೆ ಈ

ಬೂಕು ಕತ್ತಲೆ ಸಾದಿಡ್ ಪರಡೊಂದು ಪೋಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಕಿನ್ಯ ತುಡರ್ ಆದ್ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾವುಂದು ಎನ್ನುವ.

'ತುಳು ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್' ಎಂಕ್ಲು ರಡ್ಡ್ ಜನ ಗುರು ಶಿಷ್ಯೆರೆನ ಪ್ರಯತ್ನೊಗು ತಿಕ್ಕ್‌ನ ಫಲ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆದ ಪಾಟ ಪಟ್ಟಿಡ್ ತುಳುಲ ಸೇರ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಕಲ್ಪೆರೆ, ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ ಈ ಬೂಕು ಪ್ರಯೋಜನ ಆವು. ಬಾಸೆಲೆನ್ ಕಲ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಅಯಿತ ಬಗೆಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಗೇನ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ, ಅಕ್ಲೆಡ್ದ್ ದುಂಬುಗು ತಿರ್ಲ್ ದಿಂಜಿ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಸೃಷ್ಟಿ ಆದ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸಾಹಿತ್ಯ ತುಪ್ಪೆ ದಿಂಜಿದ್ ಬರು.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಸರಕಾರ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಾಜದ ಕೊಂಡಿಯಾದ್ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಬೇಲೆ ಬೆನೊಂದುಪ್ಪುನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಇತ್ತೆದ ಗುರ್ಕಾರೆರ್ ಶ್ರೀ ಎ.ಸಿ.ಭಂಡಾರಿಲು, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಮಾತಾ ಪದುಕೆರ್ ಮನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ಬೂಕುನು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮೂಲಕ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನತಿನವು ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ನ ಮಾನಾದಿಗೆಂದ್ ಎನ್ನಿದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸೋಲ್ಯೊತ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವ. ತಿರ್ಲ್‌ದ ಬೂಕುದ ಮಿತ್ತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಪಾತೆರ ಬರೆದ್ ಬೂಕುದ ಮಾನ ಎಚ್ಚಾಯಿನ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಡಾ| ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆಗ್‌ಲ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿನ ಸೊಲ್ಮೆಲ್.

ಪುಸ್ತಕದ ಪೊದಿಕೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಕಟ್ಟದ್‌ಕೊರಿ ಫಿಕ್ಸೆಲ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಕುದ್ರೋಳಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಚ್ಚಿಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತಿನ ಪವನ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿ ಸೊಲ್ಮೆಲ್.

ಕೆ.ಟಿ. ಆಳ್ವ
ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಲೋಕೊದ ಜೀವ ಜಂತುಲೆಡ್ ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರುನ ತಾಕತ್ತ್ ಉಪ್ಪುನು ನರಮಾನಿಗ್ ಮಾತ್ರ. ಇನಿ ಲೋಕೊಡು ಏತೋ ಸಾವಿರ ಬಾಸೆಲು ಉಪಯೋಗೊಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ನಾಗರಿಕತೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಕಾರಣವಾತ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಪರ್ಕ ಬಾಸೆ ತುಳು. ಉಂದೆಕ್ ಐನ್ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಪನ್ಪುನ ಪೆರ್ಮೆಲಾ ಉಂಡು. 'ಏತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಬಾಸೆ ನಮ್ಮ ತುಳು, ಸಾರ ಎಸಳ್‌ದ ತಾಮರೆ' ಇಂಚ ಕವಿ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈಕುಲು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಅರೆ ಕಬಿತೆಡ್ ಪುಗರ್ದೆರ್. ತುಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ್ಯ ಬಾಸೆಯಾಯಿನ ಕನ್ನಡದ ಸೋದರ ಬಾಸೆಯಾದ್, ಅಯಿತ ಲಿಪಿನ್ ಗಳಸೊಂದು ಬಲತೊಂದುಂಡು.

ಈ ಪಂತೊದ ಯುಗೊಟು ಕೆಲವು ಬಾಸೆಲು ಕಣ್ಮದೆ ಆಪುನ ಸ್ಥಿತಿ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಕೆಲವು ಬಾಸೆಲು ಭಾರೀ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯೊಂದುಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಸೊಡು ಪುಟ್ಟುದು ಬಲತಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇನಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಸೆಯಾದ್ ಲೋಕೊನು ಆಳೊಂದುಂಡು. ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಆ ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮೋಕೆ ಎಚ್ಚಾದ್ ಅವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಬಾಸೆ ಕನ್ನಡದ ಮಿತ್ತ್‌ಲ ಸವಾರಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ನಮಡ್ದಾಯಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನವು ಇನಿತ ಅಗತ್ಯ.

ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ನಮ ಬೆನೊಡು. ಪಾತೆರ್‌ದ್, ಓದುದ್, ಬರೆದ್ ಅಯಿನ್ ಪೊಲಬು ಮಲ್ಪೊಡು. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಬೊಲ್ಪುಗು ಬರೊಡು. ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಎತ್ತರೊಡುಂತಾವುನ ಕೆಲಸೊನು ತುಳುವೆರೇ ಮಲ್ಪೊಡತ್ತುಂದೆ ಬೇತೆ ಏರ್ ಪುಗೆಲ್ ಕೊರುವೆರ್? ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ನಮ ಸೊಂಟ ಕಟ್ಟೊಡು. ನಂಕ್ ತುಳುಲ ಬೋಡು, ಕನ್ನಡೊಲ ಬೋಡು.

ತುಳು ರಡ್ಡಚ್ಚರೊದ ಮುತ್ತು, ಕನ್ನಡ ಮೂಜಚ್ಚೊರದ ಬಂಗಾರ್. ನಮ್ಮ ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲೇ ನಮ್ಮ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್.

ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು :

ಈ ರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ಮುಟ್ಟದ ಸಂಬಂಧ ಉಂಡು. ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರುನಕ್ಲೆಗ್ ತುಳು ಸುಲಬೊಡು ಅರ್ಥ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಾದೆ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಕನ್ನಡ ಕಲ್ಪೆರೆ ಸುಲಭ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ತುಳು, ಕನ್ನಡನಾಡ್‌ದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಈ ರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಮಲಯಾಳಿ, ಇಂಚ ವಾ ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ತ್ಂಡಲ ಅವು ಎಡ್ಡೆನೆ. ಬಾಸೆ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತ್. ಅವು ಏತ್ ಇತ್ತ್ಂಡಲ ಎಡ್ಡೆ. ತುಳುವೆರೆಗ್ ತುಳು ಅತ್ತಂದೆ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಬಾಸೆದ ಪೊಲಬು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ರಾಜ್ಯ ಬಾಸೆ ಕನ್ನಡದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಪುಣೆವೊಡಾಯಿನವು ತುಳುವೆರ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಬಾಸೆ ಒಂಜೇ ಆಂಡಲ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ್ ಪಾತೆರುನೆಟ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲುಪ್ಪುಂಡು. ಕನ್ನಡೊಡು ಕುಡ್ಲದ ಕನ್ನಡ, ಕುಂದಾಪುರ ಕನ್ನಡ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡ, ಬೆಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ, ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಕನ್ನಡ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲುಂಡು. ಕುಡ್ಲದ ಕನ್ನಡ ಸುಮಾರಾದ್ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಕನ್ನಡನೇ ಆದುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್‌ಲ ಇಂಚಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ತುಳುನು ಕುಡ್ಲದ ತುಳು, ಕಾಸರಗೋಡುದ ತುಳು, ಒಡಿಪುದ ತುಳು ಇಂಚ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ್ ವಿಂಗಡನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಡ್ ಜಾಗೆದ ಅಂತರೊಡು ಎಲ್ಲೆಲ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲು ಆಪುಂಡುಂದು ಬಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಕುಡ್ಲದ ತುಳುತ ಲೆಕ್ಕ ಪುತ್ತೂರು ಸುಳ್ಯದ ತುಳು ಉಪ್ಪುಜಿ. ಪುತ್ತೂರು ಸುಳ್ಯದ ತುಳುತಂಚ ಸುರತ್ಕಲ್‌ದ ತುಳು ಉಪ್ಪುಜಿ. ಶಬ್ದದ ಕಡೆಕ್ ಬರ್ಪುನ

ನು, ನಿ, ನೆ ಪಂಡ ಬರ್ಪುನು, ಬರ್ಪುನಿ, ಬರ್ಪುನೆ ಇಂಚ. ಕೊರಗ, ನಲಿಕೆ, ಮೇರ ಜನಾಂಗದಕ್ಲೆನ ತುಳುಟು ಮೂಲ ತುಳುತ ಶುದ್ಧತೆ ಇತ್ತೆಲ ಒರಿದ್ಂಡ್.

ಮೂಡಾಯಿ, ತೆನ್ಕಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಡಕಾಯಿದಕ್ಲು ಪಾತೆರುನ ತುಳು ಶೈಲಿಡ್ಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲುಂಡು. ಶಿವಳ್ಳಿ ತುಳು, ಜೈನ ತುಳು, ಬುಡಕಟ್ಟ್ ತುಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳು ಉಂದು ಪೂರಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಶೈಲಿದ ತುಳು ಬಾಸೆ.

ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಪಿರಾಕ್‌ಡೇ ಸೊಂತ ಲಿಪಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪುರಾಣೊಲೆನ್, ಶ್ಲೋಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರೆ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ತುಳು ಲಿಪಿನೇ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ಂದ್ ಬನ್ನಂಜೆ ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ತುಳುಕು ರಾಜಮನ್ನಣೆ ತಿಕ್ಕಂದಿನೆಡ್ದಾದ್ ಆ ಲಿಪಿ ಇರೆಮದೆಕ್ ಸೇರ್ಂಡ್. ತುಳು ಲಿಪಿಕ್‌ಲ ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಕ್‌ಲ ಮಸ್ತ್ ಸಾಮ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಮಸ್ತ್ ತುಳು ಗ್ರಂಥೊಲು ತುಳು ಲಿಪಿಟೇ ಉಂಡು. ಇಂಚಿನ ಮಸ್ತ್ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ತುಳು ಸಂಶೋಧಕೆರಾಯಿನ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯೆರ್ ಸಂಪೊಲ್ತ್ದ್, ಇತ್ತೆದ ತುಳುಕು ಕನಯಿದೆರ್. ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ತಮಿಳ್ ಬಾಸೆ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬಾಸೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ತುಳುಲ ತಮಿಳ್‌ದಾತೇ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬಾಸೆಂದ್ ಪನ್ಪುನೆಕ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಈಜಿಪ್ಟ್ ದೇಶದ ನಾಟಕ ಶಾಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕ್‌ನ ಪುರಾತನ ಗ್ರೀಕ್ ಓಲೆ ಗ್ರಂಥೊಡು ಬರ್ಪುನ ಒಂಜಿ ನಾಟಕದುಲಯಿ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯೆರೆಗ್ ಓದಿಯೆರೆ ಆವಂದಿನ ಬಾಸೆದ ಕೆಲವು ಸಾಲುಲು ಇತ್ತಗೆ. ಜರ್ಮನ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಅವು ಭಾರತದ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆ ಪಂಡ್ದ್ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಕವಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕೊಡಿತ್ತ್‌ನ ಬೇತೆ ಬಾಸೆ ಕನ್ನಡ ಆದುಪ್ಪೊಡುಂದು ಪಂಡೆರ್. ನಾಟಕೊಡಿತ್ತ್‌ನ 144 ಶಬ್ದೊಲೆಡ್ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಶಬ್ದೊಲೆಗ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಅರ್ಥ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆಂಡ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಉಂದೆನ್

ಒತ್ತುಜೆರ್. 1969ಡು ಪ್ರೊ. ಟಿ.ಎನ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯರ್ ಈ ಬಾಸೆ ಭಾರತದಂದಾಂಡ ಅವು ತುಳು ಬಾಸೆನೇ ಆದುಪ್ಪೊಡುಂದು ಪಂಡೆರ್. 1886ನೇ ಇಸವಿಡ್ ರೆ. ಮೆನ್ನರ್ ಬರೆಯಿನ ತುಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಗಂಟ್ ಓದುದು ಆರ್ ಈ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಬತ್ತೆರ್. ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ಲ ಉಂದೆನ್ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ಸ್ಕ್ವಾಡ್ರನ್ ಲೀಡರ್ ಪಿ.ಎಸ್. ರೈಕುಲು ಉಂದೆತ್ತ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬರೆಯಿನ ಆಧಾರೊಡು ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎಲ್. ಗಟ್ಟಿಲು 'ಸರಿತಿ' ಪನ್ಪಿನ ತುಳು ನಾಟಕೊನುಲ ಬರೆಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಬಾಸೆ 2000 ವರ್ಸೊಡ್ದುಲ ದುಂಬೇ ಅಸ್ತಿತ್ವೊಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ಒವ್ವೇ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಪಿರಾಕ್‌ದ ತಾರಿಮಡಲ್‌ದ ಗ್ರಂಥೊಲು ತುಳು ಲಿಪಿಟೇ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಈ ಲಿಪಿ ಪೊಲಬು ಇಜ್ಜಂದಿನೆಡ್ದಾದ್ ಕೆಲವೆರ್ ತುಳುನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆಯಿನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್ ಸುರು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನಕುಲು ಜರ್ಮನ್ ಮಿಶನರಿಲು. ಇತ್ತೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟೇ ಬರೆಪೆರ್. ತುಳು ಬಾಷಾ ಪ್ರೇಮಿಲು ತುಳು ಲಿಪಿನ್ ಕುಡ ಬಳಕೆಗ್ ಕನಯೆರೆ ಪುಣೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಗ್ ಸೊಂತ ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಂಡ ಅವು ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಆಪುಜಿ ಪನ್ಪಿನವು ತಪ್ಪು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬಾಸೆಲೆಗೇ ಸೊಂತ ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಂಡಲ, ಅವು ಇನಿ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಹಿಂದಿ ಸಂಸ್ಕೃತನ್ ಸೇರದ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಭಾಗದ (ಉತ್ತರ ಭಾರತ) ಕೆಲವು ಬಾಸೆಲೆಗ್ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿನೇ ಗಳಸೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕನ್ನಡ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಬಾಸೆ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ರಡ್ಡ್‌ಲ ಕೈಕೈ ಪತೊಂದು ಬಲಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಉದ್ದೇಶ ನಮ್ಮವು. ನಮೊ ಎಲ್ಯಡ್ದೇ ಶಾಲೆಡ್ ಕಲ್ತಿನ ಬಾಸೆ ಕನ್ನಡ. ನಮ್ಮ ಅಮ್ಮ ಕಲ್ಪಾಯಿನ ಬಾಸೆ ತುಳು. ಅಂಚಾದ್ ರಡ್ಡ್‌ಲ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆನೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ದಕ್‌ಲೆಗ್, ಗಣಪತಿ ದೇವೆರೆಗ್ ಇತ್ತಿನಂಚನೆ ರಡ್ಡ್ ಅಪ್ಪೆನಕುಲುಂದು ನಮೊ ಅಭಿಮಾನೊಡು ಪನ್‌ಕ.

ಈ ಪುಸ್ತಕೊಡು ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣೊನು ಸುಲಭವಾಯಿನ ರೀತಿಡ್ ವಿವರಿಸಾದ. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾನಗ ವ್ಯಾಕರಣೊದ ನಿಯಮೊನ್ ಬಾಯಿಪಾಠೊ ಮಲ್ಪಾವುನ ಕ್ರಮೊ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿತ ಉಪಯೋಗೊನ್ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಕಲ್ಪಾವೊಡು. ಉದಾರ್ಮೆಲೆನ್ ದುಂಬು ಕೊರೊಡು, ನಿಯಮೊನು ಬೊಕ್ಕ ಪನೊಡು. ಇತ್ತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ವ್ಯಾಕರಣನ್ ಯೂಸೇಜ್(**usage**)ದ ರೂಪೊಡು ಕಲ್ಪಾವೆರ್. ವ್ಯಾಕರಣೊದ ನಿಯಮೊದ ಮಹತ್ವೊ ಪೋದು ಉಪಯೋಗೊಗು ಮಹತ್ವೊ ಬೈದ್ಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ **functional grammar** ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು **practical** ಪಂಡ ಉಪಯೋಗಕರೊ. ಆಂಡ ಕಲ್ಪಾವುನಕುಲೆಗ್ ವ್ಯಾಕರಣೊದ ನಿಯಮೊಲು ಗೊತ್ತಿಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಪುಸ್ತಕೊಡು ವ್ಯಾಕರಣೊದ ನಿಯಮೊನುಲ ಬರೆತೊ. ಉದಾರ್ಮೆನ್‌ಲ ಕೊರ್‌ತೊ. ತಪ್ಪು ಆವಂದಿನಂಚನೆ ಪಾತೆರಿಯರೆ, ಓದಿಯರೆ, ಬರೆಯರೆ ವ್ಯಾಕರಣೊದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬೋಡು.

ತುಳು ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆ :

ಒಂಜಿ ಬಾಸೆದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ ಪಂಡ ಅಕ್ಷರ. ಮಾತ ಅಕ್ಷರೊಲು ಸೇರ್‌ದ್ ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆ ಆಪುಂಡು. 'ಅಕ್ಷರ' ಪಂಡ ಅಲಿ ಇಜ್ಜಂದಿನವು. ಶಾಲೆಡ್ ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪುನಗ ಸುರುಕು ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಯಿನ್ ಬಾಯಿಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್, ಓದುದ್, ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪೊಡು. ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್ ಒಟ್ಟು 50 ಅಕ್ಷರೊಲು ಉಂಡು. ತುಳುನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಡೇ ಬರೆಪುನೆಡ್ದಾದ್ ತುಳುಕುಲಾ 50 ಅಕ್ಷರೊಲು. ಆಂಡ ತುಳುಟು ರಡ್ಡ್ ಸ್ವರಾಕ್ಷರದ ಉಚ್ಚಾರೊಲು ರಡ್ಡ್ ರೀತಿಡ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅವು ಎ ಬೊಕ್ಕ ಐ. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ : ಬಲೆ (ಬನ್ನಿ)–ಬಲೆ (ಬಲೆ), ಬತ್ತೆ (ಬಂದನು)–ಬತ್ತೆ (ಬಂದೆನು), ಕನತೆ (ತಂದನು)–ಕನತೆ (ತಂದೆನು), ಕೆಪ್ಪೆ (ಕೆನ್ನೆ)–ಕೆಪ್ಪೆ (ಕಿವುಡೆ) ಉಂದು 'ಎ'ಕಾರದ ರಡ್ಡ್ ಉಚ್ಚಾರೊಲು. ಕೈ (ಹಸ್ತ)–ಕೆಯಿ (ಬತ್ತದ ಗಿಡ), ಮೈ (ಕಾಡಿಗೆ)–ಮೆಯಿ

(ಶರೀರ) ಉಂದು 'ಐ'ಕಾರೊಡು ಬರ್ಪುನ ರಡ್ಡ್ ಉಚ್ಚಾರೊಲು. ಈ ರಡ್ಡ್ ಉಚ್ಚಾರೊಲುಲಾ ತುಳು ಸಬ್ದೊದ ಅಕೇರಿಗ್ ಸಂದರ್ಬೊಗು ತಕ್ಕ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಈ 50 ಅಕ್ಷರೊದ ಮೂಲೆನೇ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆದ ಮೂಲ. ಅವೆನ್ ಗಳಸೊಂದೇ ಮಾತಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ. ಅಂಚೆನೆ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್‌ಲ ಉಂದುವೇ 50 ಅಕ್ಷರೊದ ಪೊಲ್ಬು ತಿರ್ಲ್‌ದ ಮಾಲೆ. ಇನಿ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಕೈಕೈ ಪತೊಂದು ಬಲಪೆರೆ ಈ ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆನೇ ಪಂಚಾಂಗ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಾಸೆಯಾಯಿನ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಟುಪ್ಪುನ ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು 64 ಅಕ್ಷರೊದ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟುದ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ ಉಂಡು. ಈ ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆದ ಮೂಲಕನೇ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಬ್ರಹ್ಮ ಸೂತ್ರ, ಉಪನಿಷತ್ತುಲು ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಅಲಿ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಲೋಕೊಡೊರ್ಮೆ ಪುಗರ್ತೆಗ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಇನಿತ ಕಾಲೊಡು ಸೊಂತ ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಂದಿನ 26 ಅಕ್ಷರದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆ ಲೋಕೊನೇ ಆಳೊಂದುಪ್ಪುನವು ಚೋದ್ಯ.

ಜಗತ್ತ್‌ನ್ ಅರ್ತೊ ಮಲ್ಪೊನಿಯರೆ ಅಕ್ಷರದ ಪೊಲಬು ಬೋಡು. ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು 'ಓಂ' ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಅಕ್ಷರೊನೇ ಬ್ರಹ್ಮೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಕ್ಷರೊದ ಶಕ್ತಿನ್ ಲಪ್ಪೆರೆ ಏರೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕ್ಷರೊನೇ ಮಲ್ಲ ಸಂಪೊತ್ತು. ಅವ್ವೇ ಅಪ್ಪೆ ಸರಸ್ವತಿನ ಗೇನ ಕಲೆಂಬಿದ ಬೀಗದ ಕೈ.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆ :

1) **16 ಸೊರೊಕುಲು :**

ಅ ಆ ಇ ಈ ಉ ಊ ಋ ೠ

ಎ ಏ ಐ ಒ ಓ ಔ ಅಂ ಅಃ

2) **25 ವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನೊಲು :**

ಕ ಖ ಗ ಘ ಙ

ಚ ಛ ಜ ಝ ಞ

ಟ ಠ ಡ ಢ ಣ

ತ ಥ ದ ಧ ನ

ಪ ಫ ಬ ಭ ಮ

3) **9 ಅವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನೊಲು :**

ಯ ರ ಲ ವ ಶ ಷ ಸ ಹ ಳ

ಇಂಚ ಒಟ್ಟು 50 ಅಕ್ಷರೊಲು

ಅನುಸ್ವಾರ ಬೊಕ್ಕ ವಿಸರ್ಗ :

ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆಡ್ 'ಅಂ' ಒಂಜಿ ಇಸೇಸ ಅಕ್ಷರ. ಅಯಿಟ್ 'ಅ' ದಾಯೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ 'ಂ' ಅನುಸ್ವಾರೊಗು ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕೊರಿಯೆರೆ. ಅನುಸ್ವಾರೊಗು ಸ್ವಂತ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಇಜ್ಜಿ. ಅವ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಅಕ್ಷರದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರ್ಪುಂಡು. ಉಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿಟ್ ಅನುಸ್ವಾರದ ಬದಲ್ **'m'** (ಮ್) ಅಕ್ಷರೊನು ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಉದಾ : **him, them, whom** ಇಂಚ

ಅನುಸ್ವಾರೊನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಬೊಕ್ಕ ಹಿಂದಿ ಬಾಸೆಡ್ ಒಂಜಿ ಚುಕ್ಕಿದ ರೂಪೊಡು ಬರೆಪೆರ್. ಚುಕ್ಕಿ ಪಂಡ ಬೊಟ್ಟು. ಉದಾ : बंधु(ಬಂಧು) इंडिया ಈ ರೀತಿಡ್.

ಅನುಸ್ವಾರೊನು ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಟು ನಮ 'ಂ' ಇಂಚ ಉರುಂಟಾದ್ ಬರೆಪ. ಉಂದುಲಾ ಚುಕ್ಕಿದಾತೆ ಪೊರ್ಲು. ಲೆಕ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರೊಡು ಉಂದೆನ್

'ಸೊನ್ನೆ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಬಾಸೆಡ್ ಅಯಿನ್ ಸೊನ್ನೆಂದ್ ಪನಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅಯಿನ್ ಅನುಸ್ವಾರಂದ್ ಕಲ್ಪವೊಡು. ಅನುಸ್ವಾರೊಗು ಅಯಿತನೇ ಆಯಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಉಂಡು. ಬರೆನಗಲಾ, ಓದುನಗಲಾ ಅಯಿಕ್ ಪೂರ್ಣ ರೂಪ ಕೊರೊಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ 'ಅಂದ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಾತೆರ್ನಗ ಅಯಿಕ್ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ದೀರ್ಘೊ ಕೊರ್ಪಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಕುದ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿತ ಪೊರ್ಲು ಪೋಪುಂಡು. ಅಯಿತ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಳಕೆ ಆವೊಡು. ಮಾತಾ ಅಕ್ಷರೊನುಲ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣೊಡು ಬಳಕೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ಅಯಿಕ್ ಪೊರ್ಲು ಬರ್ಪುಂಡು. ಜೋಕುಲು ಪಾತೆರ್‌ನಗ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಅಕ್ಷರೊಗುಲಾ ನ್ಯಾಯ ಕೊರ್ಪುನ ರೀತಿನ್ ಕಲ್ಪಾವೊಡು. ಅಕ್ಷರೊನು 'ನಿಂಗಿಯೆರೆ' ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಅರ್ದರ್ದ ಪಾತೆರಿಯರೆ ಬುಡಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಈ ನಿಯಮ ಮಾತಾ ಅಕ್ಷರೊಗುಲಾ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ಅನುಸ್ವಾರೊಗುಲಾ ಉಂಡು. ಪಾತೆರ್ನಗಲ, ಬರೆನಗಲ ಅವು 'ಸಿರ್‌ಂಟ್ಯೆರೆ' ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಮ ನೆಂಪು ದೀವೊಡು.

ಅಂಚೆನೆ ವಿಸರ್ಗೊಲ (ಃ) ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಉಪಯೋಗೊಡು ಉಪ್ಪುನ ಅಕ್ಷರ. ಅನುಸ್ವಾರದಂಚನೆ ಉಂದು ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಅಕ್ಷರದ ಜತೆಟ್ ಬರೊಡು (ಅಃ) ಇಂಚ.

ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ವಿಸರ್ಗೊಗು ಮಲ್ಲ ಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ವೇದ, ಪುರಾಣೊಲೆಡ್ ವಿಸರ್ಗ ವ್ಯಾಪಕವಾದ್ ಬಳಕೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಸಂಸ್ಕೃತೊಗೊಂಜಿ ಗತ್ತ್, ಗೌರವ ಕೊರ್ಪುನ ಸ್ವರ.

ಗೀತೆದ ಈ ಶ್ಲೋಕೊನು ತೂಲೆ–

ದುಃಖೇಷ್ವನುದ್ವಿಗ್ನಮನಾಃ ಸುಖೇಷು ವಿಗತಸ್ಪೃಹಃ
ವೀತರಾಗ ಭಯ ಕ್ರೋಧಃ ಸ್ಥಿತಧೀರ್ಮುನಿರುಚ್ಯತೇ

ಈ ಶ್ಲೋಕೊಡು ನಾಲ್ ಸರ್ತಿ ವಿಸರ್ಗೊ ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ಮಾಮಲ್ಲ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ ತೂಲೆ

ॐ

भूः र्भुवः स्वः
तत् सवितुर् वरेण्यं
भर्गो देवस्य धीमहि
धियो यो नः प्रचोदयात्

ಇಂಚ ವಿಸರ್ಗ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಾಸೆಗ್ ಗಾಂಭೀರ್ಯೊನುಲ ಪೊರ್ಲುನುಲಾ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ವಿಸರ್ಗ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮಲ್ಲ ಬಂಡವಾಳ. ಅಂಚನೆ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್‌ಲ ವಿಸರ್ಗೊಗು ಮಲ್ಲ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಉಂಡು.

ಆಂಡ ತುಳು ಸುಲಬೊದ ಬಾಸೆ. ಅವು ಗಾಂಭೀರ್ಯೊಗು ಅತ್ತ್. ವೇಗೊಗು, ರಾಗೊಗು, ಮಾಧುರ್ಯೊಗು, ಸರಳತೆಗ್ ಮಹತ್ವ ಕೊರ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯೆರೆನ ಬಾಸೆ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುಟು ಗಂಭೀರವಾಯಿನ ವಿಸರ್ಗದ ಪಾತ್ರೊ ಕಮ್ಮಿ. ಆಂಡಲ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನಃಪೂರ್ವಕ, ಅಂತಃಕರಣ, ತಪಃಶಕ್ತಿ ಇಂಚಿನ ಕೆಲವೇ ಶಬ್ದೊಲೆಡ್ ಅವು ಒರಿತ್ಂಡ್.

ತುಳಸೀದಾಸೆರ್ ಹಿಂದಿಡ್ ಬರೆಯಿನ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ತುಳಸೀ ರಾಮಾಯಣೊಡು ವಿಸರ್ಗನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಇಜ್ಜಿಡಲ ಒಂಜಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಬರೆಯೆರೆ ಸಾದ್ಯಂದ್ ತುಳಸೀದಾಸೆರ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ್ ವಿಸರ್ಗ ಉಪಯೋಗ ಆಂಡ ಯಾರು. ಆ ಮಲ್ಲ ರಡ್ಡ್ ಬೊಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷಿ ರೂಪೊಡು ಒರಿಯಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಆಶಯ.

ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ, ಮಹಾಪ್ರಾಣ, ಅನುನಾಸಿಕ:

ದೊಂಡೆದ ಸಹಾಯ ಇಜ್ಜಂದೆ ಉಚ್ಚಾರ ಆಪಿನ ಅಕ್ಷರ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ. ದೊಂಡೆದ ಸಹಾಯೊಡು ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ಅಕ್ಷರ ಮಹಾಪ್ರಾಣ.

ಮಾತ ಸ್ವರಾಕ್ಷರೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಕ, ಚ, ಟ, ತ, ಪ, ಗ, ಜ, ಡ, ದ, ಬ, ಯ, ರ, ಲ, ವ, ಶ, ಷ, ಸ, ಹ, ಳ ಉಂದು ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ ಅಕ್ಷರೊಲು. ಖ, ಛ, ಠ, ಥ, ಫ, ಘ, ಝ, ಢ, ಧ, ಭ ಉಂದು ಮಹಾಪ್ರಾಣೊಲು.

ಮೂಂಕುದ ಸಹಾಯೊಡು ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಅನುನಾಸಿಕಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಙ, ಞ, ಣ, ನ, ಮ ಈ ಐನ್ ಅಕ್ಷರೊಲು ಅನುನಾಸಿಕ.

ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುನಗ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಗಾಳಿ ಪಿದಾಯಿ ಬರೊಡು. ಅಂಗೈನ್ ಬಾಯಿದ ಎದುರು ಪತ್ತ್ಂಡ ಅವು ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು.

ಹ್ರಸ್ವ, ದೀರ್ಘ :

ದೀರ್ಘ ಅತ್ತಂದಿನ ಲಘು ಅಕ್ಷರೊಲು ಬೊಕ್ಕ ದೀರ್ಘಾಕ್ಷರೊಲು ಪಂಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ವಿಧ.

ವ್ಯಂಜನೊಲು ದೀರ್ಘ ಸ್ವರ ಸೇರ್‌ನಗ ದೀರ್ಘಾಕ್ಷರ ಆಪುಂಡು.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್ 'ಗ್' ಒಂಜಿ ಮೂಲಾಕ್ಷರ

ಗ್+ಅ=ಗ

ಗ್+ಆ=ಗಾ

ಗ್+ಇ=ಗಿ

ಗ್+ಈ=ಗೀ

ಗ್+ಉ=ಗು

ಗ್+ಊ=ಗೂ

ಗ್+ಎ=ಗೆ

ಗ್+ಋ=ಗೃ

ಗ್+ಏ=ಗೇ

ಗ್+ಐ=ಗೈ

ಗ್+ಒ=ಗೊ

ಗ್+ಓ=ಗೋ

ಗ್+ಔ=ಗೌ

ಗ್+ಂ=ಗಂ

ಗ+ಃ=ಗಃ

ಈ ರೀತಿಡ್ ಮೂಲ ಅಕ್ಷರೊಗು ಸ್ವರೊನು ಸೇರಾದ್ ಹ್ರಸ್ವ ಬೊಕ್ಕ ದೀರ್ಘ ಅಕ್ಷರ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮ.

ಉಚ್ಚಾರದ ವಿಚಾರ :

ಅಕ್ಷರದ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಲ ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರ. ಉಚ್ಚಾರೊದ ಸಮಯೊಡು ಬಾಯಿ, ನಾಲಯಿ, ಕೂಲಿ, ದುಡಿ, ದೊಂಡೆ, ಬಾಯಿದ ಮಿತ್ತ ಭಾಗ, ಮೂಂಕು ಉಂದು ಮಾತ ಉಪಯೋಗ ಆಪುಂಡು. ಬಾಲೆ ಅಮ್ಮ, ಅಪ್ಪ, ಅಣ್ಣ, ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಿ ಇಂಚ ಪಾತೆರೆರೆ ಕಲ್ಪುನ ಸಮಯ ಭಾರೀ ಮುಖ್ಯ. ಅಪಗನೇ ಬಾಲೆದ ಉಚ್ಚಾರೊನು ಸಮ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಪ್ಪೆನೇ ಬಾಲೆದ ಸುರುತ ಗುರು. ಅಪ್ಪೆನ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಬಾಲೆ ಸುರುತ ಪದ ಕಲ್ಪುಂಡು. ನಿದಾನೊಡು ಬಾಲೆದ ನುಡಿಗಟ್ಟ್‌ನ್ ತಿದ್ದೊಂದು ಬರೊಡು. ಕಲ್ಪುನಿ ಪಂಡ ಮುಗಿಯಂದಿನ ಒಂಜಿ ಕ್ರಿಯೆ. ನಡಪೆರೆ ಕಲ್ಪುನ ಬಾಲೆ ಪಜ್ಜೆ ತತ್ತ್‌ದ್ ಬೂರುಲೆಕ್ಕ, ಕಲ್ಪುನಗ ತಪ್ಪಾಪುನು ಸಹಜ. ಆ ತಪ್ಪುಲೆನ್ ಅಪಗಪಗನೇ ಸರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರೊಡು. ಬಾಲೆಗ್ ಇಲ್ಲೇ ಸುರುತ ಸಾಲೆ. ದುಂಬುದ ಜೋಕ್ಲು ಐನ್ ವರ್ಸೊಡು

ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಅಂಗನವಾಡಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡೇ ಕಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬಾಸೆ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಲೆನ್ ಕುಡೊರಿಯಗ್ ತೆರಿಪಯೆರೆ ಉಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಮಾಧ್ಯಮ. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಬಾಸೆಲು ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಆಪುನೆಕ್ಕ್ ದುಂಬು ಕೈ ಬಾಸೆ, ಕಣ್ಣ್ ಬಾಸೆಡೇ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಲೋಕೊಡು ಏತೋ ಸಾವಿರ ಬಾಸೆಲು ಉಲ್ಲ. ಬಾಸೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಗಿಯುವುನವತ್ತ್. ನಮ ಏತ್ ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪುವನ ಆತ್ ಎಡ್ಡೆ. ಇತ್ತೆ ಜರ್ಮನ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಿದಯಿ ಊರುದ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಕಲ್ಪೆರೆಲಾ ಅವಕಾಶ ಉಂಡು. ಕೆಲವೆರ್ 10–15 ಬಾಸೆ ಓದೆರೆ, ಬರೆಯೆರೆ ತೆರಿನಕ್ಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಉಮೇದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಏತ್ ಬಾಸೆಲೆನ್ಲ ಕಲ್ಪೊಲಿ.

ಮಾತಾ ಬಾಸೆಗ್‌ಲಾ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆನೇ ಅಡಿಪಾಯ. ಅಯಿನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಕಲ್ಪೊಡು. ಅಂಚಾಂಡನೇ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆನ್ಲ ಕಲ್ಪೆರೆ ಸುಲಭ ಆಪುಂಡು. ಬಾಸೆ ಕಲ್ಪಾನಗ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅಕ್ಷರ ಬಾಯಿಡ್ ಪುಟ್ಟುನ ಜಾಗೆಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವೊಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅಕ್ಷರೊಲು ಬಾಯಿದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾಗೆಡ್ ಪುಟ್ಟುಂಡು.

ಬಾಯಿ ಅಗೆಲ್ತ್‌ದ್ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ಅಕ್ಷರೊಲು:

ಅ, ಆ, ಖ, ಘ, ಹ, ಔ, ಅಃ

ಬಾಯಿ ಒಂತೆ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಪನ್ಪುನ ಅಕ್ಷರೊಲು:

ಇ, ಈ, ಎ, ಏ, ಐ, ಚ

ದುಡಿನ್ ಉರುಂಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪುನ ಅಕ್ಷರೊಲು:

ಉ, ಊ, ಒ, ಓ, ಔ

ದುಡಿನ್ ತಾಗದ್ ಪನ್ಪುನ ಅಕ್ಷರೊಲು:

ಪ, ಫ, ಬ, ಭ, ಮ, ಅಂ

ಮೂಂಕುದ ಸಹಾಯೊಡು ಪನ್ಪುನ ಅಕ್ಷರೊಲು:

ಙ, ಞ, ನ, ಣ, ಮ

ನಾಲಯಿ ಮಡಿತ್‌ದ್ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ಅಕ್ಷರ:

ಡ, ಳ

ಅಕ್ಷರೊಲು ಬಾಯಿದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾಗೆಡ್ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ನಾಲಯಿದ ಕೊಡಿಟ್, ಕೆಲವೆನ್ ನಡುಟು, ಅಂಚೆನೇ ಕೆಲವುದೆನ್ ನಾಲಯಿದ ಕಡೆಟ್ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ನಾಲಯಿನ್ ಒಂತೆ ಮಡಿತ್‌ದ್ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರೊಲುಲಾ ಉಲ್ಲ.

ನಾಲಯಿದ ಕೊಡಿಟ್ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ಅಕ್ಷರೊಲು:

ಋ, ೠ, ತ, ಥ, ದ, ಧ, ನ, ಲ, ಸ

ನಾಲಯಿದ ನಡುಟು ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ಅಕ್ಷರೊಲು:

ಚ, ಛ, ಜ, ಝ, ಞ, ಷ, ಶ,

ನಾಲಯಿದ ಕಡೆಟ್ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ಅಕ್ಷರೊಲು:

ಕ, ಖ, ಗ, ಘ, ಙ

ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಉಚ್ಚಾರ ದೋಷ ಇತ್ತ್ಂಡ ಅವೆನ್ ಸರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಲೆಡ್ ತಜ್ಞ ವೈದ್ಯೆರ್ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಉಚ್ಚಾರೊಡು 'ಡ್ರಿಲ್ಲಿಂಗ್' ಕೊರ್ಪೆರ್. ಉಚ್ಚಾರ ದೋಷ ದುಂಬರಿಯೆರೆ ಬುಡಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ಬಾಯ್ದೆರೆ ಅಭ್ಯಾಸ (Oral Practice):

ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಬಾಯ್ದೆರೆ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕ ಜೋಕುಲು ಸರಿಯಾದ್ ಪಾತೆರುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪೊಡು. ಜೋಕುಲು ಗುಂಪುಡು ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಯಾವಂದ್. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗಮನ (**individual attention**) ಮಸ್ತ್ ಅಗತ್ಯ. ಗುಂಪುಡು

ಪಾತೆರ್‌ನಗ, ಇಜ್ಜಿಡ ಪದ್ಯ ಪನ್ನಗ ಜೋಕ್ಲು ತಪ್ಪು ಮಲ್ತಿನ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ. ಗುಂಪುಡು ಪಾತೆರಿಯರೆ, ಪದ್ಯ ಪನಿಯೆರೆ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಇಷ್ಟ ಅಕ್ಲೆಗ್ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ್ ಪದ್ಯ ಪನಿಯರೆ ಕಷ್ಟ ಆನಗ ಅಯಿನ್ ಗಮನ ಕೊರ್ದುಁ ಸರಿ ಮಲ್ಪುನು ಅಗತ್ಯ. ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರಲಾ, ಮಾತಾ ಜೋಕುಲುಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆಯಾದ್ ಕೊರೊಡು. ತರಗತಿಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರ ಕೊರಿಯೆರೆ ತಪ್ಪಾವುನ ಜೋಕ್ಲುಲಾ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಅವಕಾಶ ಕೊರಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ತರಗತಿಡ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಬಾಯ್ದೆರೆ ಅಭ್ಯಾಸಡ್ದ್ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಡು. ತಪ್ಪು ಇಜ್ಜಂದೆ ಪೊರ್ಲುಁ ಪಾತೆರಿಯರೆ ಕಲ್ತಿನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಓದಿಯೆರೆಲಾ ಬರೆಯೆರೆಲಾ ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ ಮಸ್ತ್ ಸುಲಭ.

ಆಟೊದ ವಿಧಾನ (Play Way):

ತಿರ್ತ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಕಲ್ಪಾವುನ ಕ್ರಮ ಭಾರಿ ಎಡ್ಡೆ. ಟೇಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್, ಪದ್ಯ ಪನ್ಪುನು, ಕತೆ ಪನ್ಪುನು ಉಂದು ಪೂರಾ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ ಎಡ್ಡೆ ಸಾಧನೊಲು. ಗೊಬ್ಬುದ ರೂಪೊಡು ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ 'ಕಲ್ಪಾವುನ ಉಪಕರಣೊ' (**Teaching aids**)ಲೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೆರೆ, ಅದ್ಯಾಪಕೆರೆಗ್ ತರಬೇತಿದ ಸಮಯೊಡು ಕಲ್ಪಾವೆರ್. ಚಿತ್ರೊಲು, ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್ (**Flash Card**) ಇಂಚಿನ ಪೂರಾ ಎಡ್ಡೆ ಉಪಕರಣೊಲು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಗ್ ಸೊಂತ ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡಲ ಅವು ಇನಿ ಜಗತ್ತ್‌ಡೇ ಸುರುತ ಸ್ಥಾನೊಡುಂಡು. ಈ ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ನಡತಿನ ಮಸ್ತ್ ಸಂಶೋಧನೆಲೆಡ್ದಾದೇ ಈ ಬಾಸೆ ಮಿತ್ತರ್ಮೆಁಡ್ ಉಂತೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಆಂಡ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ (**sentence pattern**) ವಾ ರೀತಿಡ್ ಕಲ್ಪಾವೊಡು, ಅಕ್ಷರೊದ ಉಚ್ಚಾರ ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡು? ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್, ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ಪೂರಾ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುನಗ 'ಸ್ವರಭಾರ' (**intonation**) ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡು,

ವಾ ಶಬ್ದೊಲೆಗ್ ಮಾತಾ **'stress'** (ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಒತ್ತು) ಬೂರುಂಡು, ಇಂಚಿನ ಇಸಯೊಲು ಇನಿ ಬೂಕುಲೆಡ್ ಅಚ್ಚಾದ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಗ್ರೇಡ್ (**Grade**)ದ ಶಬ್ದೊಲೆನ್, ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ಏಂಗಡನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಉಚ್ಚಾರ ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ 'ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್' (**Phonetics**), ಶಬ್ದಕೋಶ (**dictionary**) ಬೇತೆನೆ ಉಂಡು. ಸರಿಯಾಯಿನ ಉಚ್ಚಾರೊಗುಂದೇ ಡೇನಿಯಲ್ ಜೋನ್ಸ್ ಬರೆಯಿನ 'ಉಚ್ಚಾರದ ಶಬ್ದಕೋಶ' (**Pronouncing Dictionary**) ಉಂಡು. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದದ ಉಚ್ಚಾರಲ **'Phonetics'** ಅಕ್ಷರೊಡು ಉಂಡು. ಅಯಿಟ್ ವಾ ಅಕ್ಷರೊಗು 'ಒತ್ತು' (**stress**) ಕೊರೊಡುಂದು ಬರೆತೆರ್. ಇಂಚಿನ ಕೆಲಸೊಲು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಾ ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಆತ್‌ಜಿ.

ಪಾತೆರುನಲ ಒಂಜಿ ಕಲೆ. 'ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗ ಇಲ್ಲ, ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ'ಂದ್ ಕನ್ನಡದ ಗಾದೆನೇ ಉಂಡು. ಪಾತೆರುನ ಕಲೆ ಕಲ್ತ್‌ನಾತ್ ಮುಗಿಯಂದ್‌ನವು. ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಇಂಚ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕಲೆಟ್ ಪಾತೆರುನ ರೀತಿ ಬೇತೆನೆ ಉಪ್ಪುಂಡು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉಚ್ಚಾರೊದ ವಿಚಾರ:

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ 26 ಮಲ್ಲ ಅಕ್ಷರೊಲು (**Capital letters**). ಅಯಿಕ್ 26 ಎಲ್ಯ ಅಕ್ಷರೊಲು (**small letters**) ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ವಾಕ್ಯೊನು ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗ 'ಮಲ್ಲ ಅಕ್ಷರೊ'ಡೇ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು. ಬರೆಯಿನ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಇತ್ತಿನಂಚೆನೇ, ಪಂಡ ಅಕ್ಷರ ಅಕ್ಷರೊನು ಓದುನಿ ಅತ್ತ್. ಅಂಚ ಓದುಂಡ ಅವ್ ಸ್ಪೆಲ್ಲಿಂಗ್ (**spelling**) ಪನ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ ಆಪುಂಡು. ಉದಾ: **'cat'** ಒಂಜಿ ಶಬ್ದ. ಅಯಿತ ಸ್ಪೆಲ್ಲಿಂಗ್ **CAT**. ಅಯಿನ್ ಓದುನಿ 'ಕೇಟ್' ಪಂಡ್‌ದ್. ಅವೆನ್ 'ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್'ದ ರೀತಿಡ್ ಓದೊಡು. ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್ ಅಕ್ಷರ **/kæt/** ಇಂಚ

ಉಂಡು. ಬರೆಯೆರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಕ್ಷರ. ಓದಿಯೆರೆ 'ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್' ಅಕ್ಷರ. **'shut'** ಶಬ್ದದ ಸ್ಪೆಲ್ಲಿಂಗ್ **SHUT**. 'ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್' ಅಕ್ಷರ /ʃ∧**t**/ ಇಂಚ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಪೊಲಬು ಇತ್ತಿನಕ್ಲು 'ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್' ಕಲ್ಪಂದೆನೆ ಸರಿಯಾಯಿನ ಉಚ್ಚಾರೊಡು ಪಾತೆರುವೆರ್. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆನ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ್ ಕಲ್ಪುನಕ್ಲು 'ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್'ನ್ ಅಗತ್ಯ ಕಲ್ಪೊಡು. ತುಳುವೆರ್ ತುಳು ಪಾತೆರುವೆರ್. ಆಂಡ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಓದಿಯೆರೆ, ಬರೆಯೆರೆ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆನ್ ವ್ಯವಹಾರೊಗು ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನಗ ಶಾಲೆಡ್ ಕಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿಯೊಡುಂದಾಂಡ ಓದುದು, ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಕಲ್ಪುನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದು ಬಂಜ ಆಪುಜಿ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ 'ಫೊನೆಟಿಕ್' ಅಕ್ಷರೊಲು:

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್‌ದ ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಬರೆನಗ / **fanetik** / ಇಂಚಿನ ಓರೆ ಗೆರೆ ಪಾಡೊಡು. ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್‌ಡ್ ಒಟ್ಟು 14 ಸೊರೊಕುಲು (**Vowels**) ಉಂಡು.

ಸೊರೊಕುಲು (Vowels)

	ಅಕ್ಷರ	ಉಚ್ಚಾರ ಉದಾ	ಫನೆಟಿಕ್ಸ್ ಉಚ್ಚಾರ	
1	**/iː/**	ಈ (ದಿಂಜ ದೀರ್ಘ)	**east**	**/iːst/**
2	**/i/**	ಇ (ದೀರ್ಘ)	**happy**	**/hæpi/**
3	**/I/**	ಇ (ಒಂತೆ ದೀರ್ಘ)	**sit**	**/sit/**
4	**/e/**	ಎ	**ten**	**/ten/**
5	**/æ/**	–	**ant**	**/ænt/**
6	**/aː/**	ಆ	**father**	**/faːdə/**

7	/ɔ/	–	**got**	**/gɔt/**
8	/ɔː/	–	**saw**	**/sɔː/**
9	/ʊ/	ಉ	**put**	**/put/**
10	**/u/**	–	**actual**	**/ækt∫uəl/**
11	**/uː/**	ಊ	**two**	**/tuː/**
12	/ʌ/	ಅ	**up**	**/ʌp/**
13	/əː/	ದೊಂಡೆಡ್ಡ್ ಬರ್ಪಿ ದೀರ್ಘ ಸೊರ	**fir**	**/fəː/**
14	/ə/	ದೊಂಡೆಡ್ಡ್ ಬರ್ಪಿ ದುರ್ಬಲ ಸೊರ	**about**	**/əbaut/**

(ಕೆಲವು ಉಚ್ಚಾರೊಲೆಗ್ ಸಮಾನವಾಯಿನ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಅಕ್ಷರೊಲು ಇಜ್ಜಿ) ಉದಾ: ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ದ **f** ಕನ್ನಡೊಡ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿನ್ ತಿರ್ತ ತುಟಿನ್ ಮಿತ್ತ ಕೂಲಿಗ್ ತಾಗಾದ್ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಂಚನೇ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ದ **z** ಅಕ್ಷರೊಗುಲ ಸರಿಯಾಯಿನ ಅಕ್ಷರಲಾ ಕನ್ನಡೊಡು ಇಜ್ಜಿ. ಉದಾ: ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ದ **zebra** ಶಬ್ದೊನು ಕನ್ನಡೊಡು 'ಜೀಬ್ರಾ'ಂದೇ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಉಚ್ಚಾರೊನು ಕಲ್ಪೆರೆ ಪನಿತ್ ಬಂಜ. ತೆರಿನಕ್ಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾತೆರುನೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಕೇನೊಡು. ಟಿ.ವಿ., ರೇಡಿಯೊ, ಟೇಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್‌ಡ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉಚ್ಚಾರೊನು ಕಲ್ಪೊಡು. ಇಂಚ ಕಲ್ತ್‌ಂಡ ನಂಕ್‌ಲಾ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಸುಲಭ ಆಪುಂಡು.

Consonants (ವ್ಯಂಜನೊಲು)

Sl.No.	Consonants	Word	Phonetics	Sl.No.	Consonants	Word	Phonetics
1.	**p**	**pen**	**/pen/**	**13.**	ð	**this**	**/is/**
2.	**b**	**book**	**/buk/**	**14.**	**Z**	**Zebra**	**/Ziːbrə/**
3.	**t**	**ten**	**/ten/**	**15.**	ʃ	**Shoe**	**/ʃuː/**

4.	d	done	/dʌn/	16.	ʒ	Vision	/Viʒn/
5.	k	Cat	/kæt/	17.	h	hat	/hæt/
6.	g	good	/gud/	18.	m	man	/mæn/
7.	+ ʃ	chill	/+ ʃ il/	19.	n	now	/n∂u/
8.	dʒ	judge	/djʌdʒ/	20.	ŋ	Sing	/Siŋ/
9.	f	food	/fuːd/	21.	L	Leg	/leg/
10.	v	van	/væn/	22.	r	red	/red/
11.	θ	thin	/θin/	23.	j	yes	/jes/
12.	S	See	/siː/	24	w	wet	/wet/

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ 'ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್' ಕಲ್ತ್‌ದೇ ಆವೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ. ಎಡ್ಡೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತೆರಿನಕ್ಲೆಡ ಒಂತೊಂತೆ ನಮಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾತೆರಿಯಡ, ಕ್ರಮೇಣ ನಂಕ್‌ಲ ಪೊಲ್ಲುಡು ಅಯಿನ್ ಪಾತೆರಿಯರೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಅನುಕೂಲ ಆವೊಡುಂದು ಪನ್ಪಿ ಉದ್ದೇಶೊಡು 'ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್'ನ್ ಈ ಬೂಕುಡು ಕೊರಿಯ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಸೊರ ಸೇರ್‌ಂಡ 'ಡಿಫ್ತೊಂಗ್ಸ್' ಆಪುಂಡು. ಕನ್ನಡದ ಸೊರೊಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ ಸೊರೊಕುಲು ಒಂಜೇ ರೀತಿ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಕನ್ನಡದ 'ಒ' ಬೇತೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ 'ಒ' ಬೇತೆ. ಕನ್ನಡದ 'ಒ'ನು ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುನಗ ಬಾಯಿನ್ ಒಂತೆ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಟಿಕುಲೆನ್ ಒಂತೆ ಮುಟ್ಟ ಕನವೊಡು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ 'ಒ'ನು ಬಾಯಿನ್ ಒಂತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಅಗೆಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪನೊಡು. ಕನ್ನಡ 'ಒ' ಸೊರೊಕು ಸರಿಯಾಯಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ ಸೊರ /∂u/. ಉಂದೊಂಜಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಅಕ್ಷರ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಇಂಚಿನ 8 'ಡಿಫ್ತೊಂಗ್ಸ್' ಉಂಡು.

ಡಿಪ್ತೊಂಗ್	ಉಚ್ಚಾರ	ಶಬ್ದ	ಶಬ್ದದ ಉಚ್ಚಾರ
/ei/	ಎಯ್	**say**	**/sei/**
/∂u/	–	**go**	**/g∂u/**
/ai/	ಐ	**my**	**/mai/**
/∂i/	–	**boy**	**/b∂i/**
/au/	ಔ	**now**	**/nau/**
/i∂/	–	**near**	**/ni∂/**
/e∂/	–	**hair**	**/he∂/**
/u∂/	–	**pure**	**/pju∂/**

ಡಿಪ್ತೊಂಗ್‌ದ ರೀತಿಡ್ 3 ಸೊರ ಸೇರ್‌ನಗ 'ಟ್ರಿಪ್ತೊಂಗ್' (**Tripthong**) ಆಪುಂಡು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಶಬ್ದದ ಅಕೇರಿಗ್ **'r'** ಅಕ್ಷರ ಬತ್ತ್ಂಡ ಅವು 'ಸೈಲೆಂಟ್' ಆಪುಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ **Car /ka:/** ಉಂದೆನ್ /ಖಾ/ ಪಂಡ್ದ್ ಓದೊಡು. **Car'n driver** (ಖಾರ್'ನ್ ಡ್ರೈವರ್) ಇಂಚ ಓದುನಗ 'ರ್'ಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸೊರ ಬರ್ಪಿನೆಡ್ದಾದ್ 'ರ್'ಗ್ ಉಚ್ಚಾರ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಕನ್ನಡೊದ 'ಏ' ದೀರ್ಘ ಸ್ವರೊ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿತ ಬದಲ್‌ಗ್ 'ಏಯ್' ಉಂಡು **/sei/ /pei/ /dei/ /hci/** ಇಂಚ.

ದುಂಬುದ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್ ಬಿ.ಎಡ್. ಕಲ್ಪುನಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ 'ವಿಶೇಷ ವಿಷಯ' (**special subject**) ಆದಿತ್ತ್ಂಡಲ 'ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್' ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅವು ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಬರ್ಪುಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಕಾರಣೊಗು. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆನ್ ಪರೀಕ್ಷೆದ ದೃಷ್ಟಿಡೇ ಕಲ್ಪೊಡ...? ಇಂಚಿನ ಕ್ರಮ ಎಡ್ಡೆನ? ಫೊನೆಟಿಕ್ಸ್‌ನ್

ಪ್ರೌಢಶಾಲೆದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕಲ್ಪವುನ ಯೋಜನೆ ಬರೊಡು. ಇಂಚ ಕಲ್ತಿನ ಜೋಕ್ಲು ಬೊಕ್ಕ 'ಶಬ್ದ ಕೋಶ'ದ ಸಹಾಯೊಡು ಎಚ್ಚಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪೊಡು. ಕ್ರಮೇಣ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ 'ಬಿಗಿತ ಪತ್ತ್' (**command**) ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಒತ್ತಕ್ಷರೊಲು:

ತುಳುಕು ಸೊಂತ ಲಿಪಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಅವೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲು ಕಮ್ಮಿ. ಆ ಲಿಪಿನ್ ತೆರಿನಕ್ಲುಲಾ ಕಮ್ಮಿ. ತುಳು ಬರೆಯೆರೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನೇ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ತುಳುಕು ಬೇತೆನೇ ಒತ್ತಕ್ಷರೊಲು ಇಜ್ಜಿ. ಕನ್ನಡದ ಒತ್ತಕ್ಷರೊಲೇ ತುಳುಕುಲಾ ಆಪುಂಡು.

ಅಕ್ಷರ	ಒತ್ತು	ಅಕ್ಷರ	ಒತ್ತು	ಅಕ್ಷರ	ಒತ್ತು
ಕ	್ಕ	ಟ	್ಟ	ಮ	್ಮ
ಖ	್ಖ	ಠ	್ಠ	ಯ	್ಯ
ಗ	್ಗ	ಡ	್ಡ	ರ	್ರ
ಘ	್ಘ	ಢ	್ಢ	ಲ	್ಲ
ಚ	್ಚ	ಣ	್ಣ	ವ	್ವ
ಛ	್ಛ	ಪ	್ಪ	ಶ	್ಶ
ಜ	್ಜ	ಫ	್ಫ	ಸ	್ಸ
ಝ	್ಝ	ಬ	್ಬ	ಷ	್ಷ
		ಭ	್ಭ	ಹ	್ಹ
				ಳ	್ಳ

ಮಾತಾ ಅಕ್ಷರೊದ ಒತ್ತುಲೆನ್ಲ ಅಕ್ಷರದ ಅಡಿಟ್ ಕೊರೊಡು. ಆಂಡ 'ಮ' ಬೊಕ್ಕ 'ಯ' ಈ ಅಕ್ಷರೊಲೆನ ಒತ್ತುಲೆನ್ ಅಕ್ಷರದ ಅಡಿಟ್ ಬಲತ ಮೈಟ್ 'ಮ್ಮ' 'ಯ್ಯ' ಇಂಚ ಕೊರೊಡು. 'ಝ' ಅಕ್ಷರದ ಒತ್ತುಲ ಅಡಿಟ್ ಬಲತ್ತ

ಮೈಟ್ 'ಕೃ' ಇಂಚ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಬರೆನಗ ಉಪಯೋಗ ಬೂರುನ ಕುಡೊಂಜಿ ಒತ್ತು 'ಅರ್ಕ' ಒತ್ತು. ಅವ್ 'ೕ' ಇಂಚ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಉದಾ: ಸೂರ್ಯ, ಆರ್ಯ, ಕಾರ್ಯ. 'ಸೂರ್ಯೋದಯ'ಂದ್ ಬರೆನಗ 'ಅರ್ಕ' ಒತ್ತು ದೀರ್ಘಾಕ್ಷರ ಬರೆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೊರೊಡು. ಕೆಲವೆರ್ ಅರ್ಕ ಒತ್ತುನು ಸುರುಕು ಬರೆದ್ 'ಸೂರ್ಯೋದಯ'ಂದ್‌ಲ ಬರೆಪೆರ್. ಉಂದೆನ್ಲ ತಪ್ಪುಂದು ಪನಿಯರೆ ಆಪುಜಿ. ಚರ್ಚೆ ಬೊಡ್ಚಿ.

ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳ, ಹಿಂದಿ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಮಾತ ಒತ್ತಕ್ಷರ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಲೋಕೊನು ಆಳುನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಒತ್ತಕ್ಷರ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿಟ್ ರಡ್ಡಕ್ಷರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬರೆಪೆರ್. ಉದಾ: **running, cutting, sitting** ಇಂಚ. ಆಂಡ ಅವೆನ್ ಉಚ್ಚಾರೊಡು ಒತ್ತುದು ಪನಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅವೆನ್ 'ರನಿಂಗ್', 'ಖಟಿಂಗ್', 'ಸಿಟಿಂಗ್' ಇಂಚ ಓದೊಡು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ **'stress'**(ಒತ್ತು) ಉಂಡು. ಆಂಡ ಅವು ರಡ್ಡ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬರ್ಪಿನ ಅಕ್ಷರೊಲೆಗ್ ಅತ್ತ್. ಉದಾ: **'running'** ಶಬ್ದೊಡು ಸುರುತ ಅಕ್ಷರ **'r'**ಗೆ **stress**. ಅವು **'running'**. ಅರ್ಧಾಕ್ಷರದ ದತ್ತ ಮೈಟ್ ಇಂಚ **stress** ಗುರುತು ಪಾಡುವೆರ್. ಎಡ್ಡೆ ಶಬ್ದ ಕೋಶೊಲೆಡ್ ಇಂಚಿನ ಗುರ್ತ ಪಾಡ್ದ್ ತೋಜವೆರ್. ಉದಾ: **Oxford Dictionary**.

ಶಬ್ದ ಬೊಕ್ಕ ವಾಕ್ಯ:

ರಡ್ಡ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಜಾಸ್ತಿ ಅಕ್ಷರೊಲು ಸೇರ್‌ಂಡ ಅವು ಪದ ಅತ್ತ್‌ಡ ಶಬ್ದ ಆಪುಂಡು. ಸೇರ್‌ನ ಅಕ್ಷರೊಲು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಆದ್‌ಪ್ಪೊಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಪೆತ್ತ, ನರಮಾನಿ, ಬಾಲೆ, ಕಂಜಿ, ನಾಯಿ, ಗುವೆಲ್ ಅಂಚೆನೆ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ್ ಜೋಡಿಸಂಡ ವಾಕ್ಯ ಆಪುಂಡು.

ಉದಾ: ಜೋಕುಲು ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಪೆರ್.

ಪೆತ್ತ ಮೇಪುಂಡು.

ಪಕ್ಕಿ ರಾಪುಂಡು.

ಎಂಕ್ಲೆನ್ ದೇಬೆರ್ ಕಾಪುವೆರ್.

ಶಬ್ದೊಲೆಗ್, ವಾಕ್ಯೊಲೆಗ್ ಅರ್ಥ ಬೋಡು. ಅರ್ಥ ಇಜ್ಜಿಡ ಅವು ಶಬ್ದಲ ಆಪುಜಿ, ವಾಕ್ಯಲ ಆಪುಜಿ.

ಓದುಗಾರಿಕೆ:

ಜೋಕುಲು ಮೂಜಿನೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್ ಬನ್ನಗ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ಓದಿಯರೆ ಗೊತ್ತುಪ್ಪುಂಡು. ಅಪಗನೆ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮೌನ ಓದು (**silent reading**) ಕಲ್ಪಾವೊಡು. ಮೌನ ಓದು ಪಂಡ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂದು ತೆರಿಯೊನುನಿ. ತುಟಿ ಪಂದಾಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಉಂದೆನ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾದ್ ತರಬೇತಿ ಕೊರೊಡು.

ಮೌನ ಓದುನೆಟ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಅಂಶೊಗು ಗಮನ ಕೊರೊಡು. 1. ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದು ಓದುನಿ. 2. ವೇಗವಾದ್ ಓದುನಿ. ಈ ಕ್ರಮೊಟ್ಟು ಕಲ್ತೆರ್‌ಂಡ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಏತ್‌ಲ, ಏತ್ ಮಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕೊನುಲ ಕಲ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯೊ ಆಪುಂಡು.

ಬರವು :

ಬರವು ಕಲ್ಪುನಗಲ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊ ಕೊರೊಡು. ಎಲ್ಯ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅಚ್ಚಿ ಆಯಿನ ಕಾಪಿ (**Copy books**) ಪುಸ್ತಕೊಲು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಬರವುಡು ಸುರುಟು ಅಕ್ಷರೊದ ವಿರಳತೆಗ್‌ಲ ಪೊರ್ಲುಗುಲ ಗಮನ ಕೊರೊಡು. ಅಯಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ವೇಗ (**Speed**) ಭಾರಿ ಅಗತ್ಯೊ. ಬರವುದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶೊಲು (1) ವಿರಳತೆ (2) ವೇಗ (3) ಪೊರ್ಲು. ವಿರಳತೆಲ, ವೇಗಲ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ. (1) **legibility** (2) **Speed** (3) **beauty**. ಇತ್ತೆ ಪೊರ್ಲುಗು ಅಂಕ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮೊ ಇಜ್ಜಿ.

ಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮ, ಕ್ರಿಯೆ [Subject, Object, Verb] :

ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯೊಲು ಒಂಜಿ ಕೆಲಸ ನಡತಿನೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಆ ಕೆಲಸೊನು ಮಲ್ಪುನಾಯೆನೆ ಕರ್ತೃ.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್ : ಬಾಲೆ ಬುಲಿಪುಂಡು.
ಬರ್ಸೊ ಬರ್ಪುಂಡು.
ಅಪ್ಪೆ ವಣಸ್ ಬಳಸುವೆರ್.

ಮಿತ್ತ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಬಾಲೆ, ಬರ್ಸ, ಅಪ್ಪೆ ಈ ಶಬ್ದೊಲು ಕರ್ತೃ. ಪಂಡ ವಾಕ್ಯೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಕ್ರಿಯೆನ್ ಮಲ್ಪುನಕುಲು. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ ವಾಕ್ಯೊಡು ಕರ್ತೃ ಬಾರೀ ಅಗತ್ಯ.

ಆಂಡ ಕರ್ತೃ ಇಜ್ಜಂದೆನೆ, ಪಂಡ ವಾಕ್ಯೊಡು ತೋಜಂದೆನೆ ಉಪ್ಪುನ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯೊಲುಲ ಉಪ್ಪುವ. ಅವು ಎಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತೂಕ.

ಕ್ರಿಯಾಪದೊ ಒಂಜಿ ವಾಕ್ಯದ ಬೆರಿಮುಳ್ಳು ಇತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ವಾಕ್ಯೊಡುಲ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಉಪ್ಪೊಡು.

ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಬರ್ಪುನವು ಕುಡೊಂಜಿ ಕರ್ಮಪದ. ಅವು ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕೆಲವೆಟ್ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಅವು ಕ್ರಿಯಾಪದೊನು ಹೊಂದುದು ಉಪ್ಪುಂಡು.

ಕ್ರಿಯಾಪದ **(verb)**ಟ್ ರಡ್ಡ್ ನಮೂನೆ ಉಂಡು – ಸಕರ್ಮಕ ಬೊಕ್ಕ ಅಕರ್ಮಕ.

ಸಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾ ಪದ [Transitive Verbs] :

ಒಂಜಿ ವಾಕ್ಯೊಡು ಕ್ರಿಯಾ ಪದೊಕು ಕರ್ಮಪದ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅವು ಸಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ. ಕರ್ಮಪದ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಅವು ಅಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾ ಪದ.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್ : ಪೆತ್ತ ಪೇರ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು.
ಗೋಪಾಲೆ ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದೆ.
ಗೋಪಿ ಪದ್ಯ ಪನ್ಪಲ್.
ನಾಯಿ ನೆಸಲೆ ನಕ್ಕುಂಡು.
ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆನ್ ಲೆತ್ತೆರ್.
ಬಾಲೆ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ತೂಪುಂಡು.
ದೇವಿ ರಕ್ಕಸೆರೆನ್ ಕೆರಿಯೆರ್.
ಯಾನ್ ಆರೆನ್ ತೂಯೆ.

ಮಿತ್ತ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು, ತಿಂದೆ, ಪನ್ಪಲ್, ನಕ್ಕುಂಡು, ಲೆತ್ತೆರ್, ತೂಪುಂಡು, ಕೆರಿಯೆರ್, ತೂಯೆ ಉಂದು ಸಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾ ಪದ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅಯಿಕ್ ಕರ್ಮಪದ ಉಂಡು. ಪೇರ್, ರೊಟ್ಟಿ, ಪದ್ಯ, ನೆಸಲೆ, ಮಗಳ್, ಅಮ್ಮೆರ್, ರಕ್ಕಸೆರ್, ಆರೆನ್ ಉಂದು ಕರ್ಮಪದೊಕುಲು.

ಅಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾ ಪದ [Intransitive Verbs]:

ಕರ್ಮಪದ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಕ್ರಿಯಾಪದೊನು ಅಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್ : ನಾಯಿ ಕೊರೆಪುಂಡು.
ಮರ ಬೂರುಂಡು.
ಪಕ್ಕಿ ರಾಪುಂಡು.
ರಾದೆ ರಿಕ್ಷೊಡು ಬತ್ತಲ್.
ಗೋಪಾಲೆ ತೆಲಿತೆ.

ಮಿತ್ತ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಕೊರೆಪುಂಡು, ಬೂರುಂಡು, ರಾಪುಂಡು, ಬತ್ತಲ್, ತೆಲಿತೆ ಉಂದು ಕ್ರಿಯಾ ಪದೊಕುಲು. ಆಂಡ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಕರ್ಮಪದ ಇಜ್ಜಂದಿನೆಡ್ಡಾದ್ ಉಂದು ಅಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾಪದೊಕುಲು.

ಒಂಜಿ ಕ್ರಿಯಾಪದೊಟು ಕರ್ಮಪದ ಉಂಡಾ ಇಜ್ಜಾಂದ್ ತೆರಿಯೊಡಾಂಡ ಏರೆನ್? ಎಂಚಿನೆನ್ (ಕನ್ನಡೊಡು ಯಾರನ್ನು? ಏನನ್ನು?) ಈ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಾಡೊಡು. ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ ಅವ್ ಸಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ. ಇಜ್ಜಿಡ ಅವು ಅಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್:

ನಾಯಿ ಕೊರೆಪುಂಡು – ಏರೆನ್? ಎಂಚಿನೆನ್? ಉತ್ತರ ಇಜ್ಜಿ.

ಪಕ್ಕಿ ರಾಪುಂಡು – ಏರೆನ್? ಎಂಚಿನೆನ್? ಉತ್ತರ ಇಜ್ಜಿ.

ಇಂಚ ಕ್ರಿಯಾಪದ ವಾ ಜಾತಿದಂದ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತೆರೆ ಆಪುಂಡು.

ಪುಚ್ಚೆ ಪೇರ್ ಪರ್ಪುಂಡು – ಎಂಚಿನೆನ್? ಪೇರ್‌ನ್ – ಸಕರ್ಮಕ

ಗೋಪಿ ದೀಪ ಪೊತ್ತಯಲ್ – ಎಂಚಿನೆನ್? ದೀಪನ್ – ಸಕರ್ಮಕ

ಅಮ್ಮ ಸೀತೆನ್ ಲೆತ್ತೆರ್ – ಏರೆನ್? ಸೀತೆನ್ – ಸಕರ್ಮಕ

ಬಾಲೆ ಬುಲಿಪುಂಡು – ಏರೆನ್? ಎಂಚಿನೆನ್? ಉತ್ತರ ಇಜ್ಜಿ – ಅಕರ್ಮಕ

ಪೆತ್ತ ಮೇಪುಂಡು – ಏರೆನ್? ಎಂಚಿನೆನ್? ಉತ್ತರ ಇಜ್ಜಿ – ಅಕರ್ಮಕ

ಬಾಸೆ ಒವ್ವೇ ಆವಡ್, ಅಯಿಟ್ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಭಾರಿ ಮುಖ್ಯ. ಕ್ರಿಯಾಪದ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸೊನು ಸೂಚಿಸವುನ ಶಬ್ದ. ಕ್ರಿಯಾಪದ ಇಜ್ಜಂದೆ ವಾಕ್ಯೊಲು ಆಪುಜಿ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಕೋಶೊಡು ಕ್ರಿಯಾಪದತ ಎದುರು ಅವು ಸಕರ್ಮಕನ ಅಕರ್ಮಕನಂದ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಬರೆಪೆರ್.

ಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗ (Active Voice) ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗ (Passive Voice):

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಕರ್ತೃ ಪದೊಕು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭೊಡು ಕರ್ತೃ ಪದೊಡ್ದುಲಾ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಕರ್ಮಪದೊಕು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಉಪ್ಪುಂಡು.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್: ಆ ಕಾಡ್‌ದ ಮರೊಕ್ಲೆನ್ ಕಡ್ಪದೆರ್.
ಲಾಡ್‌ನ್ ಮಾತ ಪಟ್ಟ್‌ದೆರ್.
ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಮಾತ ಉನ್ಪದೆರ್.
ಪಾಪೊದಕ್ಲೆಗ್ ಪೊಸ ಕುಂಟು ಕೊರ್ಪದೆರ್.
ಪೆತ್ತೊಲೆಗ್ ನೀರ್ ಪರ್ಪದೆರ್.

ಮಿತ್ತ್‌ದ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಕರ್ತೃ ಪದೊಕು ಮಹತ್ವ ಕಡಿಮೆ. ಕರ್ಮ ಪದೊಕು ಎಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ. ಕಾಡ್‌ನ್ ಏರಾ ಕಡ್ತ್‌ದೆರ್, ಲಾಡ್‌ನ್ ಏರಾ ಪಟ್ಟ್‌ದೆರ್, ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಏರಾ ಉನ್ಪದೆರ್, ಪೆತ್ತೊಲೆಗ್ ಏರಾ ನೀರ್ ಪರ್ಪದೆರ್, ಇಂಚಿನ ಸಂದರ್ಭೊಲೆಡ್ ಕರ್ಮಪದ ಮುಖ್ಯ. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದೆನ್ ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗೊಡು ಪನ್ಪೆರ್.

ಕರ್ತೃ ಏರ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ ಪನೊಲಿ. ಉದಾ: ಬಳಸಿನಕ್ಲು ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಉಣ್ಪದೆರ್. ಆಂಡಲ ಮೂಲು ಬಳಸಿನಕ್ಲು ಮುಖ್ಯ ಅತ್ತ್; ಉಂಡಿನಕ್ಲೇ ಮುಖ್ಯ.

ಇಂಚ ನಮ ಕರ್ಮಪದ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ಪೊಡು. ಕರ್ಮಪದ ಇತ್ತ್‌ನವುಲು ಮಾತ ಸಂದರ್ಬೊಡುಲಾ ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳು ವಾಕ್ಯೊಲು ಅವೆತ ಪೊರ್ಲು ಹಾಳಾವಂದಿನಂಚ ಉಪ್ಪೊಡು.

ಉದಾ: ರಾವಣನು ರಾಮನಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು.
Ravana was killed by Rama.

ಈ ವಾಕ್ಯೊನು ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಪನಿಯರೆ ಆಪುಜಿ. ಪನಿಯರೆ ಪೋಂಡ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ ಹಾಳಾಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ವಾಕ್ಯೊನು ಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗೊಡೇ 'ರಾಮೆ ರಾವಣನ್ ಕೆರಿಯೆ' ಇಂಚನೆ ಪನೊಡು. ಅಂಚಾದ್ ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗೊಗು ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಅವಕಾಶ ಕಮ್ಮಿ.

ಕ್ರಿಯಾಪದೊಟು ಕಾಲಭೇದೊಲು:

ವರ್ತಮಾನ, ಭೂತ, ಭವಿಷ್ಯ ಇಂಚ ಮೂಜಿ ಕಾಲೊಲು ಉಂಡು. ಈ ಕಾಲೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಕ್ರಿಯಾ ಪದೊಕ್ಲೆಡ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲು ಆಪುಂಡು.

ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ [Present Tense]:

ವರ್ತಮಾನ ಪಂಡ ಇತ್ತೆ ನಡತೊಂದುಪ್ಪುನ ಕಾಲ. ಈ ಉದಾರ್ಮೆನ್ ತೂಲೆ –

ಶಾರದೆ ಭಜನೆ ಪನ್ಪಲ್.

ಈ ವಾಕ್ಯ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲೊಡು ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕ್ರಿಯಾಪದೊಟು ತೆರಿಯುಂಡು. 'ಪನ್ಪಲ್' ಶಬ್ದ ಕ್ರಿಯಾಪದ.

ಭೂತಕಾಲ [Past Tense]:

ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಇಸಯೊಲೆನ್ ಪನ್ನಗ ಭೂತ ಕಾಲೊಡು ಪನೊಡು–

ಶಾರದೆ ಭಜನೆ ಪಂಡಲ್

ಈ ವಾಕ್ಯೊಡು 'ಪಂಡಲ್' ಶಬ್ದ ಭೂತಕಾಲೊನು ಪನ್ಪುಂಡು.

ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ [Future Tense]:

ನನ ದುಂಬುಗು ಆವೊಡಾಯಿನ ಒವ್ವೇ ಕಾರ್ಯೊನು ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲೊಡು ಪನೊಡು –

ಶಾರದೆ ಭಜನೆ ಪನ್ವಲ್.

ಈ ವಾಕ್ಯೊಡು 'ಪನ್ವಲ್' ಶಬ್ದ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲೊಡು ಉಂಡು.

ಕೆಲವು ಉದಾರ್ಮೆಲು –

ವರ್ತಮಾನ	**ಭೂತ**	**ಭವಿಷ್ಯತ್**
ನಾಯಿ ಕೊರೆಪುಂಡು	ನಾಯಿ ಕೊರೆತ್ಂಡ್	ನಾಯಿ ಕೊರೆಪು
ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಂಡು	ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್ಂಡ್	ಬರ್ಸ ಬರು
ಪಕ್ಕಿ ರಾಪುಂಡು	ಪಕ್ಕಿ ರಾಂಡ್	ಪಕ್ಕಿ ರಾವು
ಜೋಕ್ಲು ಗೊಬ್ಬುವೆರ್	ಜೋಕ್ಲು ಗೊಬ್ಬಿಯೆರ್	ಜೋಕ್ಲು ಗೊಬ್ಬೆರ್
ಭಾಗವತೆರ್ ಪದ ಪನ್ಪೆರ್	ಭಾಗವತೆರ್ ಪದ ಪಂಡೆರ್	ಭಾಗವತೆರ್ ಪದ ಪನುವೆರ್
ಅಮ್ಮೆರ್ ಮಗನ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್	ಅಮ್ಮೆರ್ ಮಗನ್ ಲೆತ್ತೆರ್	ಅಮ್ಮೆರ್ ಮಗನ್ ಲೆಪ್ಪೆರ್

ಇಂಚ ಕಾಲೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಅಕರ್ಮಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾ ಪದೊಕುಲು ಬದಲಾಪುಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಈ ಪಟ್ಟಿನ್ ತೂಲೆ:

ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ	**ಭೂತಕಾಲ**	**ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ**
ತಿನ್ಪೆರ್	ತಿಂದೆರ್	ತಿನುವೆರ್
ಬರ್ಪೆರ್	ಬತ್ತೆರ್	ಬರುವೆರ್
ಬೂರುಂಡು	ಬೂರ್ಂಡ್	ಬೂರು
ರಾಪೆರ್	ರಾಂಡ್	ರಾವು
ನಲಿಪುವೆರ್	ನಲಿತೆರ್	ನಲಿಪೆರ್
ನೋಪುವೆರ್	ನೋತೆರ್	ನೋಪೆರ್
ಬೀಜುಂಡು	ಬೀಜಿಂಡ್	ಬೀಜು
ಪಾತೆರ್‌ಬೆರ್	ಪಾತೆರಿಯೆರ್	ಪಾತೆರ್‌ವೆರ್

ನಡತೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ (Present Continuous tense):

ವಾಕ್ಯೊಡು ಕ್ರಿಯಾ ಪದೊಕು ಮಸ್ತ್ ಮಹತ್ವ ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ಕೆಲಸ ನಡತೊಂದೇ ಇತ್ತ್ಂಡ ಅವೆನ್ 'ನಡತೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ಕ್ರಿಯಾಪದ'ಟ್ ಪನೊಡು.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್ : ಪಕ್ಕಿ ರಾವೊಂದೇ ಉಂಡು.
ಆರ್ ಪಾತೆರೊಂದೇ ಉಲ್ಲೆರ್.
ಗೀತ ನಲಿತೊಂದೇ ಉಲ್ಲಲ್.
ಅಜ್ಜಿ ಜೆತೊಂದೇ ಉಲ್ಲೆರ್.
ಆನೆ ಬಲಿತೊಂದೇ ಬರ್ಪುಂಡು.
ಗಂಟೆನ್ ಬೊಟ್ಟೊಂದೇ ಉಲ್ಲೆರ್.

ಮಾತಾ ಬಾಸೆಡ್ಲ ಇಂಚ ನಡತೊಂದೇ ಉಪ್ಪುನ ಕ್ರಿಯಾಪದೊತ ಪ್ರಯೋಗ ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ಕ್ರಿಯೆ ನಡತೊಂದೇ ಉಂಡುಂದು ಈ ರೀತಿದ ವಾಕ್ಯೊಲು ತೋಜಾವುಂಡು. ಇತ್ತೆ ನಡತೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ಕಾರ್ಯದ ಇಸಯೊನು ಈ ವಾಕ್ಯೊಲು ಪನ್ಪುಂಡು.

ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಕಾಲೊನು ನಮ ಭೂತಕಾಲೊಡು ಪನ್ಪ. ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಕ್ಷಣೊಕು ದುಂಬು ನಡತ್‌ನ ಕಾರ್ಯೊನುಲ ಭೂತಕಾಲೊಡೇ ಪನೊಡು. ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಭೂತಕಾಲದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಸ್ತ್ ಸುಲಭ. ಆಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಒಂತೆ ಕಷ್ಟ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ past tense ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. Past perfect tenseಂದ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಉಂಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ನಡತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಇಸಯೊನು 'ದುಂಬುದ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಕಾಲೊಡುಲ ಪನಿಯೆರೆ ಆಪುಂಡು.

ಉದಾ: ರಾಮಾಯಣದ ಕಾಲೊಡು ಸ್ವಯಂವರ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ Past continuous tense ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ಲ ಉಂಡು.

ಈ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ತೂಲೆ –

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಜೋಕ್ಲೆ ಮದ್ಮೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್

ದುಂಬು ಅಪಗಪಗ ಲಡಯಿಲು ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅಕುಲು ಬರೋಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಎಂಕುಲು ಪಾತೆರೋಂದು ಇತ್ತ.

ಬಾಲೆ ಬುಲ್ತೋಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆರ್ ಪೆತ್ತನ್ ನಾಡೋಂದು ಪೋಯೆರ್.

ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲೊ, ಭೂತ ಕಾಲೊ ಅತ್ತಂದೆ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲೊಡು ಕ್ರಿಯಾ ಪದೊತ ಪ್ರಯೋಗ ಎಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂಕ.

ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲ:

ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲ ಪಂಡ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲೊದ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಬರ್ಪಿನ ಕಾಲ. ಈ ಕ್ಷಣೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ನಡಪುನ ಕ್ರಿಯೆನ್ ಎಂಚ ಪನೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯೊಡು. ವರ್ತಮಾನದ ಬೆರಿಟೇ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ ಉಂಡು.

ಈ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ತೂಲೆ–

ಎಲ್ಲೆ ಶಾಲೆಗ್ ರಜೆ ಉಂಡು.

ಇನಿ ಬಯ್ಯಗ್ ಸಭೆ ನಡಪೆರೆ ಉಂಡು.

ಅಕ್ಕ ಇತ್ತೆ ಬರುವೆರ್.

ಬರ್ಪಿ ವರ್ಸ ಭಾರೀ ಬರ್ಸ ಬರು.

ಉಂದು ಪೂರಾ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲೊಡು ಉಂಡು. ಇಂಚಿನ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ನಮ ದಿನನಿತ್ಯ ಏತ್‌ಲ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುವ.

ಆಶೀರ್ವಾದ, ಹಾರೈಕೆ, ಆಜ್ಞೆ, ವಿಜ್ಞಾಪನೆ ಉಂದು ಪೂರಾ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲೊಡು ಉಪ್ಪುಂಡು.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್: ದೇಬೆರೇ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಕಾಪುಲೆ
ಈರೆಗ್ ದೇಬೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಲ್ಪುಡ್.
ಗೋಪಾಲೆ ಈಡೆಗ್ ಬರುವೆ.
ನಮ್ಮ ದೇಶ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ಡ್ ಗೆಂದಡ್.

ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲದ ಇಂಚಿನ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾತಾ ಬಾಸೆಡ್‌ಲ ಉಂಡು.

ಭವಿಷ್ಯೊಡು ಇತ್ತೆ ಪಂಡ ಈ ಕ್ಷಣೊಟು ಆಪುನ ಕೆಲಸೊನು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲೊಡು ಬೊಕ್ಕ 'ದುಂಬರ್ಪುನ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ' (ಮುಂದುವರಿದ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ)ಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಕ್ರಮಲ ಉಂಡು.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್: ತುಳು – ಆಯೆ ಇತ್ತೆ ಬರ್ಪೆ.
ಆಯೆ ಬರೋಂದು ಉಲ್ಲೆ.
ಆಯೆ ಇತ್ತೆ ಬರುವೆ.

ಕನ್ನಡ – ಅವನು ಈಗ ಬರುತ್ತಾನೆ.
ಅವನು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ.
ಅವನು ಈಗ ಬರುವನು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ – He is coming
He will come just now.

ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮಾತ ವಾಕ್ಯೊಲುಲ ಎಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿ ಒಂಜೇ ಅರ್ಥ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ವಚನೊಲು:

ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ಲ ರಡ್ಡ್ ವಚನೊಲುಂಡು

1. ಏಕವಚನ.
2. ಬಹುವಚನ

ಒಂಜಿ ಇತ್ತ್ಂಡ ಏಕವಚನ. ರಡ್ಡ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ಜಾಸ್ತಿ ಇತ್ತ್ಂಡ ಬಹುವಚನ ಆಪುಂಡು.

ಉದಾ: ಒರಿಯೆ ಬರ್ಪೆ (ಏಕವಚನ)
ರಡ್ಡ್ ಜನ ಬರ್ಪೆರ್ (ಬಹುವಚನ)
ಅಕ್ಲು ಬರ್ಪೆರ್ (ಬಹುವಚನ)

ನಮ ಕೆಲವರೆನ್ ಆಯೆ, ಆಳ್ ಪಂಡ್ದ್ ಏಕವಚನೊಡು ಲೆಪ್ಪುವ.
ಕೆಲವೆರೆನ್ ಬಹುವಚನಡ್ ಲೆಪ್ಪುವ

ಉದಾ: ರಾಮ ಈ ಈಡೆಗ್ ಬಲ (ಏಕವಚನ)
ರಾಮಣ್ಣ ಈರ್ ಈಡೆಗ್ ಬಲೆ (ಬಹುವಚನ)

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಹಿರಿಯೆರ್ ಕಿರಿಯೆರೆಡ ಏಕವಚನೊಡು ಪಾತೆರುವೆರ್. ಆಂಡ ಕಿರಿಯೆರ್ ಹಿರಿಯೆರೆಡ ಬಹುವಚನೊಡೇ ಪಾತೆರೊಡು. ಎಡ್ಡೆ ತೆರಿನಕುಲು ಕೆಲವೆರ್ ಮಾತೆರೆಡಲ ಬಹುವಚನೊಡೇ ಪಾತೆರುವೆರ್. ಬಹುವಚನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಇತ್ತಿನ ಪ್ರಯೋಗ. ಏಕ ವಚನೊಗು ಅಂಚಿನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ತಾತ್ಸಾರದ ಪಾತೆರ.

ಕೆಲವೆರ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಗುರ್ತಾರ್ತ ಇಜ್ಜಂದಿನಕ್ಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಕುಡೊರಿಯಡ ಪಾತೆರ್ನಗ ಏಕವಚನೊಡು ಪಾತೆರುವೆರ್. ರಾಜಕಾರಣಿಲು, ಕಲಾವಿದೆರ್, ಗೊಬ್ಬುದ ಕಲ (ಕ್ರೀಡಾಕ್ಷೇತ್ರ)ಟ್ ಇತ್ತಿನಕ್ಲು ಇಂಚಿನಕ್ಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರ್ನಗ ಅಕುಲು ಏತೇ ಮಲ್ಲ

ಜನೊಕುಲಾಂಡಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಏಕವಚನೊಡೇ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಸರಿ ಅತ್ತ್. ಅರ್ಹತೆ ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆನ ಇಸಯೊ ಪಾತೆರ್ನಗ ನಮ ಬಹುವಚನನೇ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೊಡು. ಉಂದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಕೆಲವೆರ್ ಬುದ್ದಿ ತೆರಿಯಂದಿನ ಎಲ್ಯ ಜೋಕ್ಲೆಡ ಪಾತೆರ್ನಗ ಬಹುವಚನ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಎಲ್ಯ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ನಮ ದೇಬೆರೆಗ್ ಸಮಂದ್ ಪನ್ಪ. ದೇಬೆರೆಗ್ ಎಂಚ ಬಹುವಚನಡ್ ಪನ್ಪುನ ಅಂಚೆನೇ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ಲ ಅವ್ವೇ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ಪೆರ್. ನಮ ಜೋಕ್ಲೆಡ ಬಹುವಚನೊಡು ಪಾತೆರಿಯಡ ಪ್ರಾಯ ಬನ್ನಗ ಜೋಕ್ಲುಲಾ ಮಾತೆರೆಡಲಾ ಬಹುವಚನೊಡೇ ಪಾತೆರುವೆರ್.

ಏಕವಚನ, ಬಹುವಚನೊಲು ನರಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಮುರ್ಗ, ಪಕ್ಕಿ, ಕಲ್ಲ್, ಮರ ಮಾತೆಕ್‌ಲ ಉಪಯೋಗ ಆಪುಂಡು.

ಉದಾ: ಮರ–ಮರಕುಲು
ಪಕ್ಕಿ–ಪಕ್ಕಿಲು
ಮೂರ್ತಿ–ಮೂರ್ತಿಲು
ಪರ್ವತೊ–ಪರ್ವತೊಲು

ತುಳು ಬಾಸೆದ 'ಈ' 'ಈರ್' ಅತ್ತಂಡ ಕನ್ನಡದ 'ನೀವು' 'ನೀನು'. ಈ ವಚನ ಭೇದೊಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಇಜ್ಜಿ. ಮಾತೆರೆಗ್ಲ **'you'** ಶಬ್ದೊನೇ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು.

ತುಳುಟು ಲಿಂಗ ಭೇದೊಲು [Gender]:

ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ತುಳುಟುಲ ಪುಲ್ಲಿಂಗ, ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಬೊಕ್ಕ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ ಇಂಚ ಮೂಜಿ ಲಿಂಗೊಲುಂಡು.

ಆಣ್, ಮಗೆ, ಅಮ್ಮೆರ್, ಬೋರಿ, ಗೋಣೆ, ಪೂಂಜೆ – ಪುಲ್ಲಿಂಗ

ಪೊಣ್ಣು, ಮಗಳ್, ಅಪ್ಪೆ, ಪೆತ್ತ, ಎರ್ಮೆ, ಪೆರಡೆ – ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ

ಮರ, ಮಣೆ, ಮೇಜಿ, ಕರ, ಕತ್ತಿ, ಪಿತ್ತಳೆ, ಬಂಗಾರ್, ಬೆತ್ತ – ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ

ಲಿಂಗೊಗು ಅನುಸಾರವಾದ್ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಉಪ್ಪೊಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್: ಸೀತೆ ಪೋಯಲ್, ರಂಗೆ ಬತ್ತೆ, ಬೋರಿ ಬಲಿತ್‌ಂಡ್ ಇಂಚ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಲಿಂಗೊಗು ಒಪ್ಪಿಗೆ (agree) ಆದ್ ಉಪ್ಪೊಡು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಲಿಂಗೊನು 'Gender'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಹಿಂದಿ ಬಾಸೆಡ್ ಉಪ್ಪುನು ರಡ್ಡ್ ಲಿಂಗ ಮಾತ್ರ. ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಬೊಕ್ಕ ಪುಲ್ಲಿಂಗ. ಅಯಿತ ಮಾತ ಶಬ್ದೊಲುಲಾ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಬೊಕ್ಕ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗೊಡು ಉಪ್ಪುಂಡು.

ಉದಾ: ಸ್ಕೂಲ್, ಪಾನಿ – ಪುಲ್ಲಿಂಗ

ಚಿಟ್ಟಿ, ಕಿತಾಬ್ – ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ

ಹಿಂದಿಡ್ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗದ ಪ್ರಾಣಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ವಾ ಲಿಂಗಂದ್ ತೆರಿಯೆರೆ ಕಷ್ಟ. ಆಂಡ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಪೂರಲ ಸುಲಭನೇ.

ನಾಮಪದ [Noun]

ಕನ್ನಡೊಡು 'ನಾಮ' ಪಂಡ ಪುದರ್. 'ನಾಮಪದ' ಪಂಡ ಪುದರ್‌ನ್ ಪನ್ಪುನ ಶಬ್ದ. ಲೋಕೊಡು ಮಾತಾ ಸೊತ್ತುಲೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪುದರ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ನರಮಾನಿ, ಮುರ್ಗ, ಪಕ್ಕಿ, ದೈ ಮರೊಕುಲು ಮಾತೆಕ್ಲ ನಮ ಪುದರ್ ದೀತ. ಆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಯಿನ್ ಲೆಪ್ಪುವ. ಅಂಚಾದ್ ನಾಮಪದ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಗಿಯುವುನತ್ತ್.

ಆಂಡ ನಾಮಪದೊನು ಬೇತೆ, ಬೇತೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಅವು ಇಂಚ ಉಂಡು :

ರೂಢಿ ನಾಮ	Common Noun
ಅಂಕಿತ ನಾಮ	Proper Noun
ಭಾವ ನಾಮ	Abstract Noun

ರೂಢಿನಾಮ:

ಮಾತ ಸೊತ್ತುಲೆಗ್‌ಲ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸೊತ್ತುದ ಜಾತಿದ ಪುದರ್‌ನ್ 'ರೂಢಿನಾಮ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ನರಮಾನಿ, ಮುರ್ಗ, ಪಕ್ಕಿ, ಕ್ರಿಮಿಕೀಟೊಲು, ಮೀನ್, ಮರ ಉಂದು ಪೂರಾ ರೂಢಿಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಪುದರ್.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಪೆತ್ತ, ನಾಯಿ, ಆನೆ, ಗರುಡೆ, ಕೋರಿ, ಗುಡ್ಡೆ, ಬೈಲ್, ಒರುಂಕು, ತುದೆ, ತೋಡು, ಕಡಲ್, ಹಳ್ಳಿ, ಪೇಂಟೆ, ತೂ, ಗಾಳಿ, ಬೊಲ್ಪು, ಮಣೆ, ಮೇಜಿ, ಕುರ್ಸು, ನಾಯೆರ್, ನುಗ ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ 'ರೂಢಿನಾಮ'ಂದ್ ಪನ್ಪ.

ಉದ್ಯೋಗನ್ ಸೂಚಿಸವುನ ಶಬ್ದೊಲಾಯಿನ ಬಳೆಗಾರೆ, ಬೋಂಟೆಗಾರೆ, ಸಮಗಾರೆ, ಬರವುಗಾರೆ, ಸುಳ್ಳುಗಾರೆ, ಮೋಸಗಾರೆ ಇಂಚಿನ ಶಬ್ದೊಲು 'ರೂಢಿನಾಮೊ'ಗು ಸೇರುಂಡು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್‌ಲ ಇಂಚಿನ ನಾಮಪದೊಲು ಉಂಡು. ಉದಾ: runner, player, lender ಇಂಚ.

ಅಂಕಿತನಾಮ:

ಕೆಲವು ಸೊತ್ತುಲೆಗ್, ನರಮಾನಿಗ್, ಮುರ್ಗ ಪಕ್ಕಿಲೆಗ್ ನಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಪುದರ್ ದೀಪ. ಉಂದೆನ್ 'ಅಂಕಿತ ನಾಮ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಉದಾ: ರಾಮೆ, ತೋಮೆ, ಗೋಪಾಲ್, ಬಾಬು, ಗಿರಿಜ, ಸೀತೆ, ಜಯಂತಿ, ಕಮಲ, ಬೇಬಿ, ಕುಸುಮ ಇಂಚ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುದರ್ ದೀಪ.

ನಾಯಿಲೆಗ್: ಟೈಗರ್, ದಾಸು, ಕಾಳು, ಮೋತಿ ಇಂಚಿನ ಪುದರ್‌ನ್ ದೀಪ. ಅಂಚೆನೇ ಪೆತ್ತಲೆಗ್ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ, ಕಬುಳ್ತಿ, ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಬೋರಿಲೆಗ್ ಜನ್ನೆ, ಮೈರೆ, ಕಾರಿ, ಜಾಗೆಲೆಗ್ ಸೀತಂಗೋಳಿ, ಮುಡಿಪು, ಸುರತ್ಕಲ್, ಕನ್ಯಾನ, ಫಜೀರ್, ಪೇಂಟೆಲೆಗ್ ಕುಡ್ಲ, ಪುತ್ತೂರು, ಒಡಿಪು, ಉಬಾರ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು ಇಂಚ ಅರ್ಥ ದಿಂಜಿನ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ದೀಪ.

ಇಂಚ ನಮ್ಮ ನೆಂಪುಗು, ಗುರ್ತೊಗು ನಮ ದೀತಿನ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಅಂಕಿತ ನಾಮಂದ್ ಪನ್ಪ.

ಭಾವನಾಮ:

ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದಿನ ಆಂಡ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಗ್ರಹಿಪೆರೆ ಸಾದ್ಯ. ಅಯಿನ ಪುದರ್‌ಲೆಗ್ 'ಭಾವನಾಮ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಉದಾ: ಮನಸ್ಸ್, ದೇಬೆರ್, ಸತ್ಯೊ, ನೀತಿ, ಸುಳ್ಳು, ಭವಿಷ್ಯ, ನೆಂಪು, ಮೋಸ, ಕಳು, ವಂಚನೆ, ಲಾಭ, ನಷ್ಟ, ಪೊಲ್ಲು, ಪರಿಮಳ, ರುಚಿ, ಬೆಚ್ಚ, ಸಂಪು, ಮರ್ಯಾದಿ, ಜೋಕ್ಲಾಟಿಗೆ, ಸಂತೋಸು ಇಂಚಿನ ಶಬ್ದೊಲು ಪೂರಾ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುಜಿ. ಆಂಡ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಅವು ಎಂಚಿನಾಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲ ಸುಲಬೊಡು ಅರ್ಥ ಆಪುಂಡು.

ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ನಾಮಪದ, ಅಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ನಾಮಪದ (Accountable Noun and unaccountable Noun)

ಇಂಚ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಬೇತೆನೆ ರಡ್ಡ್ ರೂಪದ ನಾಮಪದೊಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಉದಾ: 1. **ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ** : ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪಿಯರ ಆಪಿನವು – ಪುಸ್ತಕ, ಮರ, ಪೂ, ಪಕ್ಕಿ, ಪೆತ್ತ, ಕಲ್ಲ್, ಗುಡ್ಡೆ, ತುದೆ – ಇಂಚಿನವು. ಈ ನಾಮಪದೊಕು ಬಹುವಚನೊ ಉಂಡು.

2. **ಅಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ** : ಆಕಾಶ, ಶೂನ್ಯ, ಕತ್ತಲೆ, ಪ್ರಕಾಶೊ, ನೀರ್, ಬಾರ್, ಬೊಲ್ಪು, ಬಂಗಾರ್, ಕರ್ಬೊ – ಇಂಚಿನವು. ಈ ನಾಮಪದೊನು ಬಹುವಚನೊ ಮಲ್ಪಿಯರೆ ಬೇತೆ ಶಬ್ದೊನು ಸೇರಾವೊಡು. ಉದಾ: ಮೂಜಿ ಪಗೆಲ್, ಮೂಜಿ ರಾತ್ರೆ, ಒಂಜಿ ಲೀಟರ್ ನೀರ್, ರಡ್ಡ್ ಗ್ರಾಂ ಬಂಗಾರ್, ಒಂಜಿ ಕಿಲೊ ಕರ್ಬೊ ಇಂಚ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಅಂಕಿತ ನಾಮೊನು ಬರೆನಗ ಸುರುತ ಅಕ್ಷರೊನು ಮಲ್ಲ ಅಕ್ಷರ (Capital)ಡ್ ಬರೆಯೊಡುಂದು ನಿಯಮ ಉಂಡು. ಉದಾ: Raja, Hitler, Seetha ಇಂಚ. ಆಂಡ ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಮಲಯಾಳ, ತುಳುಟು ಮಲ್ಲ ಅಕ್ಷರ, ಎಲ್ಯ ಅಕ್ಷರ (small letter) ಪನ್ಪುನ ಬೇದ ಇಜ್ಜಿ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ವಾಕ್ಯದ ಸುರುತ ಅಕ್ಷರ ಮಲ್ಲ ಅಕ್ಷರೊಡೇ ಉಪ್ಪೊಡುಂದು ನಿಯಮ ಉಂಡು. ಉದಾ: Money makes many things ವಾಕ್ಯೊಡು 'money' ಶಬ್ದ ವಾಕ್ಯದ ನಡುಟು ಬತ್ತ್ಂಡ ಎಲ್ಯ ಅಕ್ಷರೊಡು ಬರೆಪ. ಆಂಡ ವಾಕ್ಯದ ಸುರುಕು ಬತ್ತ್ಂಡ ಅವೆನ್ನ ಮಲ್ಲ ಅಕ್ಷರೊಡೇ ಬರೆಯೊಡು. ಇಂಚಿನ ನಿಯಮೊಲು ನಮ್ಮ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡಾವಡ್, ಹಿಂದಿಡಾವಡ್ ಇಜ್ಜಿ.

ಅಚ್ಚಿ ಆಯಿನ ಬೂಕುಲೆಡ್ ಪಾಠದ ಸುರುತ ಅಕ್ಷರೊನು ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತ್ದ್ ಬರೆಪುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಉಂದು ಪೊರ್ಲುಗು ಮಾತ್ರ. ಅಂಚ

ಬರೆವೊಡುಂದು ನಿಯಮ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಅವು ಕಡ್ಡಾಯ. ಅಯಿಟ್ ಮುಖ್ಯ ಇಸಯೊಲೆನ್ ಮಲ್ಲ ಅಕ್ಷರ (Capital)ಡ್ ವಾಕ್ಯದ ನಡುಟುಲಾ ಬರೆಪೆರ್. ಮಲ್ಲ ಅಕ್ಷರ ಬರೆನಗ ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ತಾಗಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ತಾಗಾದ್ ಬರೆಪುನ ಕ್ರಮ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಡ್‌ಲ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಕೈಟ್ ಬರೆನಗ ಎಲ್ಯ ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ತಾಗಾದ್ ಬರೆಪ. ಉಂದೆಕ್ 'ಇಟೇಲಿಕ್' ಶೈಲಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಸರ್ವನಾಮ (Pronouns) :

ಒಂಜಿ ನಾಮಪದೊನು ಬೊಕ್ಕಲ ಬೊಕ್ಕಲ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಆ ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲುಲು ಪೋಪುಂಡು. ಉದಾ: ಗೋಪಿ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಯಲ್. ಗೋಪಿ ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕಿಯಲ್. ಗೋಪಿ ದೇಬೆರೆಗ್ ಕೈ ಮುಗಿಯಲ್. ಗೋಪಿ ಚಾ ಪರಿಯಲ್. ಗೋಪಿ ತಂಞನ ಉಂಡಲ್. ಇಂಚ ಒಂಜಿ ನಾಮಪದೊನು ಕುಡಲ ಕುಡಲ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಓದುನಗ, ಕೇನ್‌ನಗ ಕಿರಿಕಿರಿ ಆಪುಂಡು. ಅಯಿಕ್ ರಡ್ಡನೇ ವಾಕ್ಯೊಡು 'ಆಲ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಇಂಚ ಒಂಜಿ ನಾಮ ಪದ ಆವರ್ತನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಬದಲಾದ್ ಪನ್ಪುನ ಶಬ್ದೊನು 'ಸರ್ವನಾಮ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಮಾತ ಬಾಸೆಲೆಗ್ಲ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುಲು ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ನಾಮ ಪದತ ಬದಲ್‌ಗ್ ಬರ್ಪುನ ಕೆಲವು ಸರ್ವನಾಮೊಲು:

ಯಾನ್	ಅವ್	ಅರೆಗ್	ಅವುಳು
ಆರ್	ಉಂದು	ಅಕ್ಲೆಗ್	ಮೂಲು
ಆಯೆ	ಈರ್	ಆಳೆಗ್	
ಆಳ್	ನಂಕ್	ನಿಕ್ಲೆಗ್	
ಅಕುಲು	ನಿಕುಲು	ಮುಕ್ಲೆಗ್	
ಮುಕುಲು	ಅಯಿನ್	ಅಡೆಗ್	

ಈ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ತೂಲೆ:

ರಾಮೆ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋಯೆ. ಅವುಳು ಆಯಗ್ ಮಸ್ತ್ ಕೆಲಸ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಬೇಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬರೊಡು. ಅಂಚ ಆಯೆ ಅಮಸರೊಡು ಅಂಗಡಿಗ್ ಪೋಯೆ. ಬೋಡಾಯಿನ ಸಾಮಾನ್ ದೆತ್ತೆ. ಅವುಳು ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಬೇತೆ ಅಂಗಡಿಡ್ ದೆತ್ತೆ. ಆಯನ ಕೈಟ್ ದುಡ್ಡು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಅಪ್ಪೆ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಅರೆಗ್ ಮಾತಾ ಸಾಮಾನ್‌ದಲ ಕ್ರಯ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಆಯನ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಆಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಬೇಗ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆ. ಅವುಲು ಆಯನ್ ಅಪ್ಪೆ ಕಾತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಪಂಡೆರ್ 'ಈ ಬಿರ್ಸೆ ಮಗ'.

ಮಿತ್ತ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಅವುಳು, ಆಯನ್, ಆಯೆ, ಅಯಿನ್, ಆಯನ, ಆರ್ ಈ ಶಬ್ದೊಲು ಮಾತ ಸರ್ವನಾಮೊಲು.

ಸರ್ವನಾಮದ ಮೂಜಿ ರೀತಿಲು :

1. ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ : ಯಾನ್, ಎಂಕುಲು, ಎಂಕ್, ಎಂಕ್ಲೆಗ್
2. ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ : ಈ, ಈರ್, ನಿಕುಲು, ನಿಕ್ಲೆಗ್
3. ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ : ಆಯೆ, ಆರ್, ಅಕುಲು, ಅಕ್ಲೆಗ್, ಆಲ್, ಅರೆಗ್

ಕನ್ನಡೊಡು ಇತ್ತಿನಂಚನೆ ತುಳುಭಾಸೆಡ್ಲ ಈ ವಿಭಾಗೊಲು ಉಂಡು. ಉಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ First person, Second person ಬೊಕ್ಕ Third person ಪಂಡ್ದ್ ಸುಲಭ ರೀತಿಡ್ ಉಂಡು.

<u>ನಾಮ ವಿಶೇಷಣ (Adjectives):</u>

ಒಂಜಿ ನಾಮಪದತ ಗುಣೊನು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನ ಪದೊನು ನಾಮ ವಿಶೇಷಣಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದು ನಾಮಪದತ ಗುಣೊನು ತೆರಿಪವುಂಡು.

ಉದಾರ್ಮೆ: ಆರ್ ಎಡ್ಡೆ ನರಮಾನಿ.

ಕೋಡೆ ಭಾರೀ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕೆಂಪು ದಾಸವಾಳ ತೂಯೆರೆ ಪೊರ್ಲು.

ಬಟಾಟೆಗ್ ಕಿಲೊಕ್ಕು ಪತ್ತ್ ರೂಪಾಯಿ.

ಆರೆನ ಬಿರೆಲ್‌ಡ್ ವಜ್ರದ ಉಂಗಿಲ ಉಂಡು.

ಈ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ನರಮಾನಿ, ಬರ್ಸ, ದಾಸವಾಳ, ರೂಪಾಯಿ, ಉಂಗಿಲ ಉಂದು ಪೂರಾ ನಾಮಪದೊಕುಲು. ಎಡ್ಡೆ, ಭಾರೀ, ಕೆಂಪು, ಪತ್ತ್, ವಜ್ರದ ಈ ಶಬ್ದೊಲು ನಾಮ ವಿಶೇಷಣ.

ನಾಮ ವಿಶೇಷಣದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿದೊಕುಲು:

1. ಗುಣ ವಾಚಕ
2. ಪರಿಮಾಣ ವಾಚಕ
3. ಸಂಖ್ಯಾ ವಾಚಕ
4. ಪ್ರಶ್ನಾ ವಾಚಕ
5. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾಚಕ

ಈ ಉದಾರ್ಮೆಲು ನಾಮವಿಶೇಷಣದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿದೊಕ್ಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡು :

ಮಂಜಲ್ ಪಕ್ಕಿ } ಕೆಂಪು ಗುಲಾಬಿ }	ಗುಣ ವಾಚಕ
ಮಲ್ಲ ಮರ } ಎತ್ತರದ ಮುರ್ಗ }	ಪರಿಮಾಣ ವಾಚಕ

ಐನ್ ಬಿರೆಲ್	}	ಸಂಖ್ಯಾ ವಾಚಕ
ಪತ್ತ್ ಮುಡಿ	}	
ಏತ್ ಜನ	}	ಪ್ರಶ್ನಾ ವಾಚಕ
ಎಂಚಿನ ವಾರ	}	
ಈ ಕೆಲಸ	}	
ಆ ಬೂಕು	}	ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾಚಕ
ವಾ ಇಲ್ಲ್	}	

ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ [Adverbs]:

ಕ್ರಿಯಾಪದೊನು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನ ಶಬ್ದೊಲು ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ

ಉದಾ: ಗುರ್ಕಾರೆರ್ ಗಟ್ಟಿ ಪಾತೆರಿಯೆರ್.
ಪೋಲೀಸ್‌ದಕ್ಲು ಜೋರು ಹಾಕಿಯೆರ್.
ಆಯೆ ಎತ್ತರ ಲಾಗಿಯೆ.
ಮಂಗಳ ಕಡೆಸಾದ್ ಬತ್ತಲ್.

ಮಿತ್ತ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಗಟ್ಟಿ, ಜೋರು, ಎತ್ತರ, ಕಡೆಸಾದ್ ಉಂದು ಪೂರಾ ಕ್ರಿಯಾಪದೊಕ್ಲೆನ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನ ಶಬ್ದೊಲು.

ಅಂಚೆನೆ ಒಂಜಿ ನಾಮ ವಿಶೇಷಣೊನು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನ ಶಬ್ದೊನುಲ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಉದಾ: ಅವು ಎಡ್ಡೆ ಪೊರ್ಲುದ ಇಲ್ಲ್.
ಆಯೆ ಮಲ್ಲ ಪೋಕಿರಿ ಆಣ್.
ಅವು ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ ಶಬ್ದ.

ಈ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಎಡ್ಡೆ, ಮಲ್ಲ, ಭಾರೀ ಶಬ್ದೊಲು ನಾಮ ವಿಶೇಷಣೊನು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ಅಯಿನ್ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಅವ್ವೇ ರೀತಿಡ್ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣೊಗು ದುಂಬು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿನ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನ ಶಬ್ದೊನುಲ ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಉದಾ: ಅಕುಲು ಭಾರಿ ಜೋರು ತೆಲಿತೆರ್.
ಆರ್ ಏತ್ ಮೆಲ್ಲ ಪೋಯೆರ್.
ಆಲ್ ದಿಂಜ ಪೊರ್ಲುಡು ಪದ ಪನ್ಪಲ್.

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ಲ ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣ ಉಂಡು. ಅವು ಮಾತ ಕ್ರಿಯಾಪದೊಕ್ಲೆನ್, ನಾಮ ವಿಶೇಷಣೊಲೆನ್, ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣೊಲೆನ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನ ಪದೊಕುಲು. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ಲ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ ಅವ್ವೇ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ ಪದೊಕುಲು.

ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣೊಡುಲ ಮೂಜಿ ವಿಧ ಉಂಡು. ಸಮಯ ಸೂಚಕ (Adverb of time) ಬೊಕ್ಕ ಸ್ಥಾನ ಸೂಚಕ (Adverb of place) ಬೊಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಸೂಚಕ (Adverb of manner).

ಸಮಯ ಸೂಚಕ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ :

ಮಾಧವೆ ಕೋಡೆ ಬತ್ತೆ.
ಅಣ್ಣೆ ಎಲ್ಲೆ ಬೆಂಗಳೂರುಗು ಪೋಪೆ.
ಬಸ್ಸು ಬಯ್ಯಡ್ ಆಜಿ ಗಂಟೆಗ್ ಪಿರ ಬರ್ಪುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಸಮಯ ಸೂಚಕ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ ಕ್ರಿಯಾ ಪದೊಕು ದುಂಬು ಅತ್ತ್ಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಉದಾ: ಶಾಲೆ ಸುರುವಾಪುನಿ 9 ಗಂಟೆಗ್.

ದೇಬೆರೆ ಪೂಜೆ 8 ಗಂಟೆಗ್ ಆಪುಂಡು.

ಮದಿಮೆದ ಗೌಜಿ ಮುಗಿನಿ ಕೋಡೆ.

ಸ್ಥಾನಸೂಚಕ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ:

ಉದಾ: ಅಮ್ಮೆರ್ ಅಡೆಗ್ ಪೋಯೆರ್.

ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆರ್.

ಅಣ್ಣೆ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋಯೆ.

ಬಾಲೆ ಶಾಲೆಡ್ದ್ ಬತ್ತೆ.

ಕ್ರಮೊ ಸೂಚಕ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ:

ಉದಾ: ಜೋಕುಲು ಎಡ್ಡೆ ಕಲ್ಪುವೆರ್.

ಮಾತೆರ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ಪಾತೆರ್ಲೆ.

ಅಕುಲು ಗಟ್ಟಿ ಅರ್ಕಟ್ ಪಾಡಿಯೆರ್.

ಇಂಚ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ ಕ್ರಿಯಾ ಪದೊಕು ದುಂಬು ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಕ್ರಿಯಾ ಪದೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಉದಾ: They speak Loudly.

He walks slowly.

ಸಮುಚ್ಚಯ (Conjunction):

ಸಮುಚ್ಚಯ ಪಂಡ ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ಸೇರ್‌ಸಾವುನಿ. ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಇತ್ತಿನಂಚನೆ ತುಳುಟುಲಾ ಸಮುಚ್ಚಯೊಲು ಉಂಡು. ಕನ್ನಡೊಡು 'ಮತ್ತು' ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ 'and' 'or' ಮಾತ ಸಮುಚ್ಚಯೊಲು. ಉಂದು ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಶಬ್ದೊಲುಲ ಉಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ, ಆಂಡ, ಅತ್ತ್ಂಡ, ಲ, ಇಂಚಿನ ಶಬ್ದೊಲುಲ್ಲ.

ಉದಾ: ರಾಮೆ, ಸೀತೆ ಬೊಕ್ಕ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್.

ಈಶ್ವರೆಲ ಪಾರ್ವತಿಲ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಯೆರ್.

ಕಾಕಜಿ ಪೂ ಪೊರ್ಲುಂಡು ಆಂಡ ಪರಿಮಳ ಇಜ್ಜಿ.

ಅವು ಸತ್ಯೊನೆ ಆಂಡ ಅಯಿಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಇಜ್ಜಿ.

ಆಯೆ ಬತ್ತೆಂಡಲ ಬೊಡೆದಿನ್ ಲೆತೊಂದು ಬೈದ್‌ಜೆ.

ಗೋಪು ಅತ್ತ್ಂಡ ಸುಂದರೆ ನಿನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬರುವೆರ್.

ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ:

ನಾಮಪದ ಬೊಕ್ಕ ಕ್ರಿಯಾಪದೊಕ್ಕು ಉಪ್ಪುನ ಸಂಬಂಧೊನು ತೆರಿಪವುನ ಪದೊಕ್ಕು ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ವಿಭಕ್ತಿಲ ಪ್ರತ್ಯಯಲ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದಾದ್ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯೊಯೊಲು:

ವಿಭಕ್ತಿ	**ಪ್ರತ್ಯಯ**
ಸುರುತ	ರ್, ಲು, ಕುಲು
ರಡ್ಡನೆದ	ನ್
ಮೂಜಿನೆದ	ದ್ರ್, ದ್ರು
ನಾಲನೆದ	ಕ್, ಗ್, ಗು
ಐನನೆದ	ದೆಸೆದ್ರ್
ಆಜಿನೆದ	ಅ (ನ, ತ, ದ)
ಏಳನೆದ	ಟ್, ಡ್, ಡು

ಇಂಚ ಕನ್ನಡೊಡು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ 7 ನಮೂನೆದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೊಲು ಉಂಡು. ಆಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೊಲೆಡ್ ಒಂತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡು.

1. ಸುರುತ : ರ್, ಲು, ಕುಲು

ಗುರ್ಕಾರೆರ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆರ್.

ಭಾಗವತೆರ್ ಪದ ಪಂಡೆರ್.

ಬ್ರಾಣೆರ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಬಿನ್ನೆರ್ ಬೇಗ ಬತ್ತೆರ್.

ಪೊಂಜೊವುನಕುಲು ಎಂಚಿನ ಪಂಡೆರ್?

ಪೆತ್ತೊಲು ಒಂಚಿ ಪೋಯ?

ಪಕ್ಕಿಲು ರಾಪ

ಮಿತ್ತ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಕರ್ತೃ ಪದೊಕು ರ್, ಲು, ಕುಲು ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದು ಕರ್ತೃ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರತ್ಯಯ.

2. ರಡ್ಡನೆದ : 'ನ್'

ಅಕ್ಲೆನ್ ಬರಿಯರೆ ಪನ್ಲೆ.

ಅವೆನ್ ಎಂಕ್ ಕೊರ್ಲೆ.

ಎಂಕ್ಲು ಅರಂತಡೆನ್ ತೂಯ.

ಆರ್ ಎನನ್ ಲೆತ್ತೆರ್.

ಆಲ್ ಪೇರ್‌ನ್ ಪರಿಯಲ್.

ಈ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಕರ್ಮಪದೊಕು 'ನ್' ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದು ಕರ್ಮಪ್ರಧಾನ ಪ್ರತ್ಯಯ.

3. ಮೂಜಿನೆದ : 'ದ್ರ್' 'ದ್ರು'

ಆರ್ ಎನದ್ರ್ ಮಲ್ಲೆ.

ಜೋಕುಲು ಸಾಲೆದ್ರ್ ಬತ್ತೆರ್.

ಅಂಗಡಿದ್ರ್ ಸಾಮಾನ್ ಕನತೆರ್.

ಆಯೆ ಮರದ್ರ್ ಕುಕ್ಕು ಕೊಯ್ಯೆ.

ಆಯೆ ಬೆಂಗಳೂರುದ್ರು ಬತ್ತೆ.

ಗುವೆಲ್‌ದ್ರ್ ನೀರ್ ದೆತ್ತೆರ್.

4. ನಾಲನೆದ : 'ಕ್' 'ಗ್' 'ಗು'

ಆಯಗ್ ಬಡವಾಪುಂಡು.

ಅಯಿಕ್ ಎಂಚಿನ ಆವೊಡು.

ಅಕ್ಲೆಗ್ ಎಂಚಿನ ಬೋಡುಗೆ?

ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಚಾ ಪರೊಡು.

ಆ ಮರಕ್ ಪೋಯೆರೆ ಆಪುಜಿ.

ಪಕ್ಕಿ ಆಕಾಸೊಗು ರಾಂಡ್.

5. ಐನನೆದ : 'ದೆಸೆದ್ರ್'

ಆರೆನ ದೆಸೆದ್ರ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬಂಜ ಆಂಡ್.

ಆಯನ ದೆಸೆದ್ರ್ ಅಂಚ ಆಂಡ್.

ಜೋಕ್ಲೆನ ದೆಸೆದ್ರ್ ಮೂಲು ಕೆಬಿ ಬುಡಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ.

ಗಾಳಿದ ದೆಸೆದ್ರ್ ಕಾಕಜಿ ರಾದ್ ಪೋಂಡು.

ಕಾನೂನುದ ದೆಸೆದ್ರ್ ಅವು ಆಪುನ ಬೇಲೆ ಅತ್ತ್.

6. ಆಜಿನೆದ : ‘ನ’ ‘ತ’ ‘ದ’

ಉಂದು ಅರೆನ ಕಂಡ.

ಈರ್ ಏರೆನ ಮಗೆ?

ಉಂದು ಮಲ್ಲ ಮರತ್ತ ಕುಕ್ಕು.

ಲವಕುಶೆರ್ ರಾಮನ ಜೋಕುಲು.

ಉಂದು ಪೆತ್ತದ ಪೇರ್.

ಅವು ಮರತ್ತ ಕುರ್ಸಿ.

7. ಏಳನೆದ : ‘ಟ್’, ‘ಡ್’, ‘ಡು’

ಬಾಚು ಅಂಗಡಿಡ್ ಉಲ್ಲೆ.

ಆಲ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಲ್ಲುದಲ್.

ಆ ಮರಟ್ ಕುಕ್ಕು ಪಂದ್ರ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ತಮ್ಮಲೆ ತೋಟೊಡು ಉಲ್ಲೆರ್.

ನಿನ್ನ ಕೈಟ್ ಎಂಚಿನ ಉಂಡು?

ಇಂಚ ಪ್ರತ್ಯಯ ನಾಮಪದೊಕು ಅತ್ತ್ಂಡ ಸರ್ವನಾಮೊಗು ತಾಗ್‌ದ್ ಬರ್ಪುನೆನ್ ನಮ ತೂಪ. ಉಂದು ಅಕ್ಷರ ಅತ್ತ್ಂಡ ತುಂಡಕ್ಷರದ ರೂಪೊಡು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಪಂಚಮಿ ವಿಭಕ್ತಿಡ್ ‘ದೆಸೆದ್ರ್’ ಅತ್ತಂದೆ ‘ದ್ರಾವರ’ ಪನ್ಪುನ ಕುಡೊಂಜಿ ರೂಪಲ ಉಂಡು. ಉದಾ : ಆಯದ್ರಾವರ ಈತ್ ಪೂರಾ ನಷ್ಟ ಆಂಡ್. ಅಲೆದ್ರಾವರ ಅರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಪ್ರತ್ಯೊಯೊಲೆಗ್ ಎಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊರೊಡು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಇಂಚಿನ ಪ್ರತ್ಯಯೊಲೆನ್ ‘Preposition’ ಪನ್ಪಿನ ರೂಪೊಡು ತೂವೊಲಿ. ಈ ಉದಾರ್ಮೆಲೆನ್ ತೂಲೆ –

He went to Mangalore

The person comes from Kerala.

The book is on the table.

A cat is sitting under the tree.

I go to school at 8'^{O} clock.

ಈ 'Preposition' ಪನ್ಪಿನ ಎಲ್ಯ ಶಬ್ದೊಲು ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಉಪಯೋಗೊಡು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆನ್ ಪೊರ್ಲುಜ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಉಂದು ನಾಮ ಪದೊಕು (noun) ದುಂಬು ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದೆನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತೆರೆ ಸುಲಭ. ನಾಮಪದ ಅತ್ತಂಡ ಸರ್ವನಾಮದ ದುಂಬು ಬರ್ಪಿನ ಶಬ್ದೊ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ ಸಮಯ ಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ (preposition of time):

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ in, on, at ಪ್ರತ್ಯೊಯದ ಮೂಲಕ ಸಮಯೊನು ಪನ್ಪೆರ್.

ದಿನೊತ ಸಮಯೊನು ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್:

in the morning

in the evening

(ರಾತ್ರೆಗ್ in ಪ್ರತ್ಯಯ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುಜೆರ್)

ತಿಂಗೊಳು : in January

in February

ಕಾಲೊನು : in winter

in summer

ವರ್ಷೊನು : in 2000

in 2017

ದಶಕೊನು : in the 1920s

in the 2020s

ಶತಮಾನೊನು: in the 17th Century

in the 21st Century

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯೊನು ಇಂಚ ಪನೊಡು :

ಸಮಯ : at 10'O clock

at 8.30 a.m.

at night, at 9.30 p.m.

ರಜಾದಿನೊಕುಲು : at Dassera

at Christmas

at the week end

ವಾರದ ದಿನ : on Monday

on Saturday

ತಾರೀಕ್ : on 20th June

(ಓದುನಗ on the 20th of June)

on 21st March (on the 21st of Mach)

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನ : on New year's Day

on my birthday

on the next day

on the following day

Adverbial particles:

'Adverbial particle' ಪಂಡ adverbದ ಎಲ್ಯ ಚೂರು. in, on, at ಇಂಚಿನ ಶಬ್ದೊಲು ಮಾತ ಸಂದರ್ಭೊಡುಲಾ preposition ಆಪುಜಿ.

ಉದಾ : Please come in.

Get out.

It went down.

Go back.

The boys are left off.

ಈ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ in, out, back, down, off ಉಂದು preposition ಅತ್ತ್. ಅವ್ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ. ಅಯಿನ್ Adverbial particle ಪನ್ಪೆರ್. ಅವುಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆನ್ ಪೊಲರ್ಭು ಮಲ್ಪುನ ಶಬ್ದೊಲು. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಇಂಚಿನ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಜಿ. ಕ್ರಮೇಣ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಡ್ ಇಂಚಿನ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿಕ್ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊರಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವು.

ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಅವ್ಯಯ ಶಬ್ದೊಲು:

ಅವ್ಯಯ ಪಂಡ ಕಾಲಭೇದ, ಲಿಂಗಭೇದ, ವಚನದ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲೆಗ್ ಬದಲಾವಣೆ ಆವಂದಿನ ಪದೊಕುಲು. ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆಡ್ಲ ಅವು ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕ.

ಉದಾ: ಉಚ್ಚು ಸರಸರ ಬಲಿತ್‌ಂಡ್.
ಬೇಗಡೆ ಮಿರಿಮಿರಿ ಮೆನ್ಕುಂಡು.
ನೀರ್ ಕಲಕಲ ಪರಿಪುಂಡು.
ಇಲ್ಲ್‌ದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಾಡ್ ಬುಳೆದ್‌ಂಡ್.
ವಜ್ರ ಫಳಫಳ ಮೆನ್ಕುಂಡು.
ಪಕ್ಕಿಲು ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಪನ್ಪುಂಡು.
ಆಯಗ್ ರಪರಪ ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಡಿಯೆರ್.

ಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮ, ಕ್ರಿಯೆ ಬದಲಾಂಡಲಾ ಇಂಚಿನ ಅವ್ಯಯ ಶಬ್ದೊಲು ಬದಲಾಪುಜಿ.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸಂಧಿಲು:

ಸಂಧಿ ಪಂಡ ಒಟ್ಟು ಸೇರುನಿ. ಅಕ್ಷರೊಲು ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ಸೇರ್ದ್ ಸಂಧಿ ಆಪುಂಡು. ಸಂಧಿ ಮಾತಾ ಅಕ್ಷರಲುಲಾ ಆಪುಜಿ. ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರೊಲು ಮಾತ್ರ ಸೇರ್‌ದ್ ಸಂಧಿ ಆಪುಂಡು. ಕನ್ನಡೊಡು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ತುಳುಟುಲಾ ಸಂಧಿ ಆಪಿನ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ.

ಉದಾ: ಜಾತಿದಕುಲು (ಜಾತಿದ+ಅಕುಲು), ಪರೋಪಕಾರ (ಪರ+ಉಪಕಾರ), ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ (ಪ್ರತಿ+ಉತ್ತರ), ತೂಪಿನಯಿನ್ (ತೂಪಿನ+ಅಯಿನ್), ಪರವೂರು (ಪರ+ಊರು), ಒಂಜಾದ್ (ಒಂಜಿ+ಆದ್), ಬತ್ತಿನಾನಿ (ಬತ್ತಿನ+ಆನಿ), ಆಯಿಜತ್ತ್ (ಆಯಿಜಿ+ಅತ್ತ್), ಅಪ್ಪೆಗೊಂಜಿ (ಅಪ್ಪೆಗ್+ಒಂಜಿ).

ಉಂದು ಪೂರಾ ಸಂಧಿ ಆಪಿನ ಶಬ್ದೊಲು. ಆಂಡ ಉಂದು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿದ ಸಂಧಿಲು. ಕನ್ನಡೊಡು ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿ ಪಂಡ್ದ್

ರಡ್ಡ್ ಜಾತಿದ ಸಂಧಿಲು ಉಂಡು. ತುಳುಟುಲಾ ಇಂಚಿನ ಸಂಧಿಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ.

ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿಲು:

ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿಲೆಡ್ ಮೂಜಿ ನಮೂನೆ ಉಂಡು :-

1. ಲೋಪ ಸಂಧಿ, 2. ಆಗಮ ಸಂಧಿ, 3. ಆದೇಶ ಸಂಧಿ

ಲೋಪಸಂಧಿ:

ಲೋಪ ಪಂಡ ಪೋಪುನು. ರಡ್ಡ್ ಶಬ್ಡೊಲು ಸೇರ್‌ದ್ ಸಂಧಿ ಆನಗ ಸಂಧಿ ಆಯಿನ ಅಕ್ಷರೊಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಅಕ್ಷರ ಪೋಂಡ ಲೋಪ ಸಂಧಿ ಆಪುಂಡು.

ಉದಾ: ಆಯಿಜಿ+ಅತ್ತ = ಆಯಿಜತ್ತ

ತೂಪುನಿ+ಎಂಚಿನ = ತೂಪುನೆಂಚಿನ

ಒಂಜಿ+ಆದ್ = ಒಂಜಾದ್

ಈ ಸಂಧಿಲೆಡ್ ಸುರುತ ಶಬ್ದದ ಅಕೇರಿದ 'ಇ'ಕಾರೊಗು, ಬೊಕ್ಕದ ಶಬ್ದದ ಸ್ವರ ಸೇರ್‌ನಗ 'ಇ'ಕಾರ ಲೋಪ ಆದ್ ಒಂಜೇ ಶಬ್ದ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದು ಲೋಪ ಸಂಧಿ.

ಆಗಮ ಸಂಧಿ:

ರಡ್ಡ್ ಶಬ್ಡೊಲು ಸಂಧಿ ಆನಗ ಬೊಕ್ಕದ ಶಬ್ದದ ಸುರುತ ಅಕ್ಷರದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಅಕ್ಷರ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಅವ್ 'ಆಗಮ' ಸಂಧಿ ಆಪುಂಡು. 'ಆಗಮ' ಪಂಡ ಬರ್ಪುನು.

ಉದಾ: ಪರ+ಊರು = ಪರವೂರು

ಸಂಧಿ+ಆಯಿನ = ಸಂಧಿಯಾಯಿನ

ಫಲ+ಉಂಡು = ಫಲವುಂಡು

ಆಗಮ ಸಂಧಿಡ್ ಬೊಕ್ಕದ ಶಬ್ದದ ಸುರುತ ಅಕ್ಷರದ ಬದಲ್‌ಗ್ 'ವ'ಕಾರ ಅತ್ತ್ಂಡ 'ಯ'ಕಾರ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಆದೇಶ ಸಂಧಿ :

ಸಂಧಿ ಆನಗ ಒಂಜಿ ಅಕ್ಷರದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಅಕ್ಷರ ಬತ್ತ್ಂಡ ಅವು ಆದೇಶ ಸಂಧಿ. ಆಂಡ ಆದೇಶ ಸಂಧಿಡ್ ವಾ ಅಕ್ಷರ 'ಆದೇಶ' ಆಪುಂಡ, ಅಕ್ಷರಮಾಲೆದ ಅವ್ವೇ ಸಾಲ್‌ದ ಮೂಜಿನೇ ಅಕ್ಷರ ಬರೊಡುಂದು ನಿಯಮ ಉಂಡು. 'ಕ'ಕಾರದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಅವ್ವೇ ಸಾಲ್‌ದ ಮೂಜಿನೇ ಅಕ್ಷರ 'ಗ'ಕಾರ, 'ತ'ಕಾರದ ಬದಲ್‌ಗ್ 'ದ'ಕಾರ ಬರೊಡು.

ಉದಾ: ಕೈ+ಕುಂಟು = ಕೈಗುಂಟು

ಮರ+ಕಪ್ಪೆ = ಮರಗಪ್ಪೆ

ಮಣಿ+ಕಂಠೆ = ಮಣಿಗಂಠೆ

ಕೆಂಪು+ತಾವರೆ = ಕೆಂದಾವರೆ

ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿಲು:

ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿಲು ಉಂಡು. ತುಳುಟುಲಾ ಇಂಚಿನ ಸಂಧಿಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಒಟ್ಟಿಗೆ 7 ರೀತಿದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿ ಉಂಡು.

1. ಸವರ್ಣ ದೀರ್ಘ ಸಂಧಿ
2. ಗುಣ ಸಂಧಿ
3. ವೃದ್ಧಿ ಸಂಧಿ
4. ಯಣ್ ಸಂಧಿ

5. ಜಸ್ತ್ವ ಸಂಧಿ
6. ಶ್ಚುತ್ವ ಸಂಧಿ
7. ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿ

ಸವರ್ಣ ದೀರ್ಘ ಸಂಧಿ:

'ಸವರ್ಣ' ಪಂಡ ಒಂಜೇ ಜಾತಿದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥ. ಸಂಧಿ ಆನಗ ಸುರುತ ಶಬ್ದದ ಅಕೇರಿದ ಅಕ್ಷರಲ ಬೊಕ್ಕದ ಶಬ್ದದ ಸುರುತ ಅಕ್ಷರಲ ಸೇರ್‌ದ್ ದೀರ್ಘಾಕ್ಷರ ಆಪುಂಡು. ಆಂಡ ಈ ರಡ್ಡ್ ಅಕ್ಷರೊಲುಲಾ ಒಂಜೇ ಜಾತಿದ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಇಂಚಿನ ಸಂಧಿಗ್ 'ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ ಸಂಧಿ' ಪನ್ಪೆರ್.

ಉದಾ : ನನಲ+ಅತ್ = ನನಲಾತ್
ಗುರು+ಉಪದೇಶ = ಗುರೂಪದೇಶ
ಗಿರಿ+ಈಶೆ = ಗಿರೀಶೆ
ಮಲ್ಪುನ+ಆರ್ = ಮಲ್ಪುನಾರ್
ಬಲಿ+ಇಂದ್ರೆ = ಬಲೀಂದ್ರೆ

ಗುಣಸಂಧಿ :

ರಡ್ಡ್ ಶಬ್ದೊಲು ಸಂಧಿ ಆನಗ ಸುರುತ ಶಬ್ದದ ಅಕೇರಿದ 'ಅ'ಕಾರ, ಬೊಕ್ಕದ ಶಬ್ದದ ಸುರುತ 'ಉ'ಕಾರ ಸೇರ್‌ದ್ 'ಓ'ಕಾರ ಬತ್ತ್ಂಡ, ಅಂಚೆನೆ 'ಅ'ಕಾರ ಬೊಕ್ಕ 'ಇ'ಕಾರ ಸೇರ್‌ದ್ 'ಏ'ಕಾರ ಬತ್ತ್ಂಡ ಅಂಚಿನ ಸಂಧಿನ್ 'ಗುಣಸಂಧಿ' ಪನ್ಪೆರ್.

ಉದಾ: ಮಹ+ಈಶೆ = ಮಹೇಶೆ
ದಿನ+ಈಶೆ = ದಿನೇಶೆ
ಮಹಾ+ಉಪಕಾರ = ಮಹೋಪಕಾರ

ವೃದ್ಧಿ ಸಂಧಿ:

ಉದಾ: ಮಹಾ+ಐಶ್ವರ್ಯ = ಮಹೈಶ್ವರ್ಯ

ಮಹಾ+ಔಷಧ = ಮಹೌಷಧ

ಏಕ+ಏಕ = ಏಕೈಕ

ಲೋಕ+ಏಕ = ಲೋಕೈಕ

ಯಣ್ ಸಂಧಿ:

ಉದಾ : ಪ್ರತಿ+ಉತ್ತರ = ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ

ಅತಿ+ಉತ್ತಮ = ಅತ್ಯುತ್ತಮ

ಜಸ್ತ್ವ ಸಂಧಿ :

ಉದಾ: ಸತ್+ಆನಂದೆ = ಸದಾನಂದೆ

ಚಿತ್+ಆನಂದೆ = ಚಿದಾನಂದೆ

ಶ್ಚುತ್ವ ಸಂಧಿ :

ಶರತ್+ಚಂದ್ರೆ = ಶರಶ್ಚಂದ್ರೆ

ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿ:

ವಾಕ್+ಮಯ = ವಾಙ್ಮಯ

ತತ್+ಮಯ = ತನ್ಮಯ

ಚಿತ್+ಮಯ = ಚಿನ್ಮಯ

ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿಲು ಅಪರೂಪೊಡು ತುಳುಟು ಬರ್ಪುನ ಶಬ್ದೊಲು, ಉಂದು ಸಂಸ್ಕೃತೊಡ್ದು ಕನ್ನಡೊಗು, ಕನ್ನಡೊಡ್ದು ತುಳುಕು ಬತ್ತಿನವು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಮಸ್ತ್ ಶಬ್ದೊಲು ತುಳುಕು ಬೈದ್'ಂಡ್. ಅವು ಇತ್ತೆ ತುಳು ಶಬ್ದೊಲೇ ಆದ್ ಬಳಕೆಡುಂಡು. ಈ ಶಬ್ದೊಲೆಡ್ದಾದ್ ತುಳು ಶಬ್ದದ ಕಲೆಂಬಿ

ದಿನೊಡ್ದು ದಿನ ದಿಂಜೊಂದುಂಡು. ಇಂಚೆನೇ ತುಳು ಶಬ್ದೊಲುಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಗ್ ಪೋಯಿನೆನ್ ನಂಕ್ ತೂವೊಲಿ. ಉಂದು ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ 'ಕೊರ್ದುಃ ದೆತೊನುನು' (ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ).

ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಡುಪ್ಪುನ ವಿಸರ್ಗೊ(ಃ)ನುಲಾ ನಮ ತುಳುಟು ದೆತೊಂದ. ಅಗತ್ಯ ಬೂರುನಗ ತುಳು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಅವೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಮುತ್ತು ರತ್ನೊಲು ಸೇರ್‌ದ್ ಶೃಂಗಾರ ಆಂಡ ನನಲಾತ್ ಪೊರ್ಲುಃ.

<u>ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸಮಾಸೊಲು:</u>

ಸಮಾಸಲ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಶಬ್ದೊಲೆನ ಜೋಡಣೆ. ಈ ಸಮಾಸೊಲೆಡ್ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನವು–

1. ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ
2. ಕರ್ಮಧಾರಯ ಸಮಾಸ
3. ದ್ವಿಗು ಸಮಾಸ
4. ಅಂಶಿ ಸಮಾಸ
5. ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ

ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ:

ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸೊಡು ರಡ್ಡ್ ಶಬ್ದೊಲುಪ್ಪುಂಡು. ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ನಾಮ ಪದೊಕುಲೇ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಈ ಸಮಾಸೊನು 'ವಿಗ್ರಹ ವಾಕ್ಯ' ಆದ್ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಸಮಾಸೊನು ವಿಗ್ರಹ ವಾಕ್ಯೊ ಮಲ್ಪುನಗ +ಗುರ್ತ ಪಾಡುನ ಕ್ರಮೊ ಇಜ್ಜಿ. 'ಮಣಿತ' 'ಗಂಟ್' ಈ ರಡ್ಡ್ ಶಬ್ದೊಲು ಸೇರ್‌ದ್ 'ಮಣಿಗಂಟ್'

ಆಪುಂಡು. ಈ ಸಮಾಸೊಡು 'ಉತ್ತರ ಪದ' ಪಂಡ ಬೊಕ್ಕದ ಶಬ್ದೊಗು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ.

ಉದಾ:	**ವಿಗ್ರಹ ವಾಕ್ಯ**		**ಸಮಾಸ**
	ಗಾಳಿದ ಪಟ	=	ಗಾಳಿಪಟ
	ಪದವುದ ಅಂಗಡಿ	=	ಪದಂಗಡಿ
	ಕಣೆತ ಮುಳ್ಳು	=	ಕಣೆಮುಳ್ಳು
	ವಯಸ್‌ಡ್ ವೃದ್ದೆ	=	ವಯೋವೃದ್ದೆ

ಕರ್ಮಧಾರೆಯ ಸಮಾಸ:

ಉಂದುಲ ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸದಂಚನೇ ಬೊಕ್ಕದ ಶಬ್ದ ಪ್ರಧಾನ ಆಯಿನ ಸಮಾಸ. ಆಂಡ ಕರ್ಮಧಾರಯ ಸಮಾಸಡ್ ಸುರುತ ಶಬ್ದ 'ನಾಮ ವಿಶೇಷಣ' ಆದುಪ್ಪೊಡು.

ಉದಾ :	**ವಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯ**		**ಸಮಾಸ**
	ಮಹಾಕಾಳಿ	=	ಮಾಂಕಾಳಿ
	ಕಪ್ಪುದ ಕತ್ತಲೆ	=	ಕರ್ಗತ್ತಲೆ
	ತಂಪುದ ಗಾಳಿ	=	ತಂಗಾಳಿ
	ಕಣ್ಣ್‌ದ ನೀರ್	=	ಕಣನೀರ್
	ನೀಲಿದ ಆಕಾಶ	=	ನೀಲಾಕಾಶ

ದ್ವಿಗು ಸಮಾಸ:

ಈ ಸಮಾಸೊಡು ಸುರುತ ಶಬ್ದ 'ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ'. ಪಂಡ ಒವ್ವಾಂಡಲ ಒಂಜಿ ಅಂಕೆನ್ ಪನ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ಉಂದೆನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತೆರೆ ಸುಲಭ.

ಉದಾ :	ವಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯ		ಸಮಾಸ
	ಮೂಜಿ ಕಣ್ಣ್	=	ಮುಕ್ಕಣ್ಣ್
	ರಡ್ಡ್ ತರೆ	=	ಇರ್ತಲೆ
	ಮೂಜಿ ಕೊಂಡೆ	=	ಮುಕ್ಕೊಂಡೆ
	ಐನ್ ಆಳ್	=	ಐನಾಳ್

ಅಂಶಿ ಸಮಾಸ:

ಅಂಶಿ ಸಮಾಸೊಡು ಬೊಕ್ಕದ ಶಬ್ದ ಒಂಜಿ ಸೊತ್ತುದ ಅಂಶೊನು ತೋಜಿಪವುನೆರ್ದಾವರ ಉಂದೆನ್ 'ಅಂಶಿ ಸಮಾಸ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಉದಾ :	ವಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯ		ಸಮಾಸ
	ಇರ್ಲ್‌ದ ನಡು	=	ನಡಿರ್ಲ್
	ತರೆತ ಮುಂದು	=	ಮುಂದಲೆ
	ಕೈತ ಮುಂದು	=	ಮುಂಗೈ
	ನಡೆತ ಹಿಂದು	=	ಹಿನ್ನಡೆ

ದ್ವಂದ್ವ ಸಮಾಸ:

'ದ್ವಂದ್ವ' ಪಂಡ ರಡ್ಡ್. ಉಂದು ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತಿನ ರಡ್ಡ್ ಶಬ್ದೊಲು ಸೇರ್‌ದ್ ಆಪಿನ ಸಮಾಸ.

ಉದಾ :	ವಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯ		ಸಮಾಸ
	ಕೈಲ ಕಾರ್‌ಲ	=	ಕೈಕಾರ್
	ಪದ್ದೆಯಿಲ ಬಂಗಾರ್‌ಲ	=	ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್
	ಬೆಲ್ಲಲ ತಾರಾಯಿಲ	=	ಬೆಲ್ಲ ತಾರಾಯಿ
	ಅಂಚಿಲ ಇಂಚಿಲ	=	ಅಂಚಿಂಚಿ

ಇಂಚಿನ ಮಸ್ತ್ ಶಬ್ದೊಲು ತುಳುಟುಂಡು. ವಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯ ಬರೆನಗ 'ಲ' ಸಮುಚ್ಚಯ ಸೇರುಂಡು.

ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ:

ಉಂದು 'ಅನ್ಯಪದ' ಪಂಡ ಬೇತೆನೇ ಶಬ್ದೊಗು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇತ್ತಿನ ಸಮಾಸ. ಈ ಸಮಾಸೊಡು ಸುರುತ ಶಬ್ದೊಗಾವಡ್ ಬೊಕ್ಕದ ಶಬ್ದೊಗಾವಡ್ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇಜ್ಜಿ.

ಉದಾ : ವಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯ		ಸಮಾಸ
ಮೂಜಿ ಕಣ್ಣಿತ್ತಿನಾಯೆ ಏರಾ ಆಯೆ	=	ಮುಕ್ಕಣ್ಣೆ
ಚಂದ್ರನಂಚೆನೆ ಕಾಂತಿ ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಏರಾ ಆಯೆ	=	ಚಂದ್ರಕಾಂತೆ
ಚಂದ್ರನಂಚೆನೆ ಮೋನೆ ಇತ್ತಿನಾಳ್ ಏರಾ ಆಳ್	=	ಚಂದ್ರಮುಖಿ
ನಾಗೆ ಪರಪುನ ಬೀದಿ ಒವ್ವಾ ಅವು	=	ನಾಗಬೀದಿ

ನಮ್ಮ ನಿಚ್ಚ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಇಂಚಿನ ಸಂಧಿ, ಸಮಾಸೊಲೆನ್, ಪಾತೆರಕತೆಟ್ ನಂಕ್ ತೆರಿಯಂದೆನೇ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಶಾಲೆಲೆಡ್ ನಂಕ್ ಸುರುಕು ಸಂಧಿ ಕಲ್ಪಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಾಸ ಕಲ್ಪಾವೆರ್. ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಅವೆತ ನಿಯಮೊಲೆನ್ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಲ್ಪುವ. ಆತೇ ಬೇಗ ಮರತ್ ಬುಡ್ಪ. ಸಂಧಿ, ಸಮಾಸೊಲು ಬರವು ಇಜ್ಜಂದಿನಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರೊಡುಲ ಉಪ್ಪುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅವು ರೂಢಿಡ್ ಬತ್ತಿನ ಶಬ್ದೊಲು. ಅಂಚಾಂಡ ಸಂಧಿ, ಸಮಾಸೊಲೆನ್ ದಾಯೆ ಕಲ್ಪೊಡು? ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಬಿಗಿಪತ್ತ್ ತಿಕ್ಕೊಡುಂದಾಂಡ ನಮ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ್ ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪೊಡು. ವ್ಯಾಕರಣೊನು ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿನಾಯೆಗೇ ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಿನಕ್ಲೆಗೇ ಎಡ್ಡೆ ವಿದ್ವತ್‌ದ, ತಿರ್ಲ್ ದಿಂಜಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್ ಬರೆಯರೆ ಸಾಧ್ಯ.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದೊಲು (Question Words):

ಮಾತಾ ಬಾಸೆಡ್ಲ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದೊಲು ಉಂಡು. ತುಳುಟುಲಾ ಅಂಚಿನ ಮಸ್ತ್ ಶಬ್ದೊಲು ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಉದಾ: ಈರ್ ಏರ್?

ಆರ್ ಒಂಚಿ ಪೋಪೆರ್

ಈರೆನ ಮಗನ ಪುದರ್ ಎಂಚಿನ?

ರಾಮಣ್ಣೆ ದಾದ ಪಂಡೆರ್?

ಕೃಷ್ಣಣ್ಣೆ ಓಡೆಗ್ ಪೋಯೆರ್?

ಒಂಜಿ ಮುಡಿ ಅರಿಕ್ ಏತ್ ಕ್ರಯ?

ಆರ್ ಅಂಚ ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡೆರ್?

ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಸಾನ ಓಲುಂಡು?

ನಾಗನಬನ ಒಲ್ಪ ಉಂಡು?

ಈರ್ ಕಂಡೊಗು ಬಿತ್ತಿನ ಬಿದೆ ಒವು?

ನೀರ್ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಎಂಚ ಬುಳೆ ದೆಪ್ಪುನು?

ಈ ಮಾತಾ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಡ್ಲ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದ ಉಂಡು. ಏರ್, ಒಂಚಿ, ಇಂಚಿನ, ದಾದ, ಓಡೆಗ್, ಏತ್, ದಾಯೆಗ್, ಓಲುಂಡು, ಒಲ್ಪ, ಒವು, ಎಂಚ, ಉಂದು ಪೂರಾ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದೊಲು. ಕನ್ನಡೊಡು ಯಾರು, ಏನು, ಎಲ್ಲಿಗೆ, ಯಾಕೆ, ಎಲ್ಲಿ, ಎಷ್ಟು, ಯಾವುದು, ಹೇಗೆ ಇಂಚಿನ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದೊಲುಂಡು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ who, why, what, where, how, howmuch, which, howmany ಇಂಚಿನ ಶಬ್ದೊಲು ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಡೆ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ಕೇನುನ ರೀತಿಡ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದ ವಾಕ್ಯದ ಸುರುಕೇ ಬರೊಡುಂದು ಕಟ್ಟ್‌ನಿಟ್ಟ್‌ದ

ನಿಯಮ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಇಂಚಿನ ನಿಯಮ ಇಜ್ಜಿ. ಕನ್ನಡ, ತುಳುಟು ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ ಸುರುತ ಶಬ್ದ 'ಕರ್ತೃ' ಆದ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದ 'ಕರ್ತೃ' ಶಬ್ದೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಬರ್ಪುನ ಕ್ರಮ.

ಉದಾ: ಅವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ?

ಆರ್ ಓಲುಲ್ಲೆರ್?

ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದೊಲೆನ ರಡ್ಡ್ ರೀತಿದ ಉಪಯೋಗ:

ಈ ಉದಾರ್ಮೆಲೆನ್ ತೂಲೆ–

1. ಅಡೆಗ್ ಏರ್ ಬತ್ತೆರ್?

   ಅಡೆಗ್ ಎರ್ ಬತ್ತೆರಾ ಆರೆ ಇನಿತ ಬಿನ್ನೆರ್.

2. ಅವ್ಲು ಎಂಚಿನ ಆಂಡ್

   ಅವ್ಲು ಎಂಚಿನ ಆಂಡಾ ಅಯಿನ್ ಪನಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ

ಈ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ 'ಏರ್' ಬೊಕ್ಕ 'ಎಂಚಿನ' ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದೊಲು. ಆಂಡ ರಡ್ಡ್ ಉದಾರ್ಮೆಡ್ಲ ಸುರುತ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಅವು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದೊಲು. ಆಂಡ ರಡ್ಡನೇ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ 'ಏರ್' ಬೊಕ್ಕ 'ಎಂಚಿನ' ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದೊಲು ಅತ್ತ್. ಅವು 'ಸಮುಚ್ಚಯ' ಶಬ್ದೊಲು. ಪಂಡ ಜೋಡಿಸವುನ ಶಬ್ದೊಲು. ಅವು ರಡ್ಡ್ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ಜೋಡಿಸದ್ ಒಂಜೇ ವಾಕ್ಯ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಕನ್ನಡೊಡುಲ ಈ ಕ್ರಮ ಉಂಡು.

ಉದಾ: ಇದನ್ನು ಯಾರು ಹೇಳಿದರೋ ಅವರು ಈ ದೇಶದವರಲ್ಲ.

ಅವರು ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್:

He denied what he had told earlier.

She wants to know where he was yesterday.

ಈ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ 'what' ಬೊಕ್ಕ 'where' ರಡ್ಡ್ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ಜೋಡಿಸವುನ 'Conjunction' ಶಬ್ದೊಲು.

ತುಳು ವಿರೋದಾರ್ಥ ಪದೊಕುಲು:

ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಬಾಸೆಡ್‌ಲ ವಿರೋದಾರ್ಥ ಕೊರ್ಪುನ ಶಬ್ದೊಲುಲ್ಲ. ಆಂಡ ಮಾತಾ ಶಬ್ದೊಲೆಗ್ಲ ವಿರೋದಾರ್ಥ ಉಪ್ಪುಜಿ. ನಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಪಾತೆರಕತೆಟ್ ಇಂಚಿನ ಏತೋ ವಿರೋದಾರ್ಥ ಶಬ್ದೊಲು ಬರ್ಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಶಬ್ದೊದ ಸುರುಕು ಒಂಜಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ರಡ್ಡ್ ಅಕ್ಷರೊಲು ಸೇರ್‌ದ್ ವಿರೋಧ ಶಬ್ದೊಲು ಆಪುಂಡು. ಅ, ಅಪ, ಅನ್, ದುರ್, ನಿರ್ ಉಂದು ಪೂರಾ ಒಂಜಿ ಶಬ್ದೊಗು ವಿರೋದಾರ್ಥ ಕೊರ್ನಗ ಸೇರುನ ಅಕ್ಷರೊಲು. ಕೆಲವು ಶಬ್ದೊಲೆಗ್ ಇಂಚಿನ ಅಕ್ಷರೊಲು ಸೇರಂದೆ ಬೇತೆನೆ ಶಬ್ದ ವಿರೋದ್ದಾರ್ಥ ಆದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಉದಾ: **'ಅ' ಅಕ್ಷರ ಸೇರ್‌ದ ಆಪುನ ವಿರೋದಾರ್ಥಲು–**

ನ್ಯಾಯ – ಅನ್ಯಾಯ
ಶಾಂತಿ – ಅಶಾಂತಿ
ಕಾಲ – ಅಕಾಲ
ಸುದ್ದ – ಅಸುದ್ದ
ನೀತಿ – ಅನೀತಿ
ವಿದ್ಯಾವಂತೆ – ಅವಿದ್ಯಾವಂತೆ

'ಅನ್' ಸೇರ್‌ದ್ ಆಪುನ ವಿರೋದಾರ್ಥ ಶಬ್ದೊಲು:

ಆಚಾರ – ಅನಾಚಾರ
ಅಕ್ಷರಸ್ಥೆ – ಅನಕ್ಷರಸ್ಥೆ
ಆದಿ – ಅನಾಧಿ
ಅವಶ್ಯ – ಅನವಶ್ಯ
ಅಗತ್ಯ – ಅನಗತ್ಯ

'ಅಪ' ಸೇರ್‌ದ್ ಆಪುನ ವಿರೋದಾರ್ಥ ಶಬ್ದೊಲು:

ಜಯ – ಅಪಜಯ

ಮಾನ – ಅಪಮಾನ

ಉಪಕಾರ – ಅಪಕಾರ

ಸ್ವರ – ಅಪಸ್ವರ

'ದುರ್' ಸೇರ್‌ದ್ ಆಪುನ ವಿರೋದಾರ್ಥೊಲು

ಆಚಾರ – ದುರಾಚಾರ

ಅದೃಷ್ಟ – ದುರದೃಷ್ಟ

ಆಲೋಚನೆ – ದುರಾಲೋಚನೆ

ಉಪಯೋಗ – ದುರುಪಯೋಗ

'ನಿರ್' ಸೇರ್‌ದ್ ಆಪುನ ವಿರೋದಾರ್ಥೊಲು

ಆಧಾರ – ನಿರಾಧಾರ

ಆಕಾರ – ನಿರಾಕಾರ

ಆಸಕ್ತಿ – ನಿರಾಸಕ್ತಿ

ಬೇತೆನೇ ಶಬ್ದೊಲು ಬರ್ಪುನ ವಿರೋಧ ಶಬ್ದೊಲು:

ಉದ್ದ–ಕುದ್ಯ ಎತ್ತರ–ತಗ್ಗ್

ಉಪಕಾರ–ಉಪದ್ರ ಪಗೆಲ್–ರಾತ್ರೆ

ತೋರ–ಸಪುರ ಪುಣ್ಯ–ಪಾಪ

ಬೆಚ್ಚ–ಚೌಳಿ ಎಚ್ಚ–ಕಮ್ಮಿ

ತುಳುತ ಏತೋ ಶಬ್ದೊಲೆಗ್ ವಿರೋಧ ಶಬ್ದೊಲು ಉಂಡು. ನಮ ಪಾತೆರೊಂದು ಪೋನಗ ಈ ಶಬ್ದೊಲು ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಗ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ತುಳುಟುಲಾ ಮಲ್ಲ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ಉಂಡು. ತುಳು

ಶಬ್ದೊಲು ಬೇತೆ ಬಾಸೆಗ್ ಪೋಯಿ ಲೆಕ್ಕನೇ, ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಶಬ್ದೊಲೆನ್, ವಿರೋಧ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸೇರವೊಂದು ನಮ್ಮ ಶಬ್ದ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಎಚ್ಚಾವೊಂದು ಪೋವೊಡು.

ಶಬ್ದ ಕೋಶೊನು ಬರೆನಗ ಮಾತಾ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ನ ನಾಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್, ಅಯಿಕ್ ವಿರೋಧಪದ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿನ್‌ಲ ನಾಡ್‌ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬರೆವೊಡಾಪುಂಡು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆದ Oxford Dictionaryಡ್ ಒಂಜಿ ಶಬ್ದೊನುಲಾ ಬುಡಂದೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿತ ಉಪಯೋಗೊನು ಮಾತ ವಿವರವಾದ್ ಬರೆತೆರ್. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಅಂಚಿನ ಕೆಲಸ ಅಗತ್ಯ. ತುಳುಟುಲಾ ಅಂಚಿನ ಪೆರ್ಮೆದ ಕೆಲಸ ಆಯಿನವು ಸಂತೋಸುದ ಸಂಗತಿ. ಒಡಿಪುದ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊಡ್ದ್ ಮಾಮಲ್ಲ ತುಳು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಡಾ। ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ನ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕತ್ವೊಡು ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ದ ಆಜಿ ಸಂಪುಟೊಲು ಬೊಲ್ಪುಗು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಈ ಆಜಿ ಸಂಪುಟೊಲುಲಾ ಇಲ್ಲಲ್ ಇತ್ತಿನಿಂದಾಂಡ ತುಳು ಶಬ್ದೊದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆನೇ ಇಲ್ಲಲ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ.

ತುಳುತ ಸಮಾನಾರ್ಥದ ಪದೊಕ್ಲು (Synonyms):

ಒಂಜಿ ಶಬ್ದೊಗು ಸಮಾನ ಅರ್ಥ ಕೊರ್ಪುನ ಮಸ್ತ್ ಶಬ್ದೊಲು ಮಾತಾ ಬಾಸೆಡ್ಲ ಉಪ್ಪುಂಡು. ತುಳುಟುಲ ಇಂಚಿನ ಶಬ್ದೊಲುಂಡು. ಮೂಲು ಕೆಲವು ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಕೊರ್ತ. ಸಮಾನ ಅರ್ಥ ಕೊರ್ಪುನ ಶಬ್ದೊಲು ತುಳುಟು ಏತ್‌ಲ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಉದಾ:	ದಿನ, ಪಗೆಲ್	ಆಕಾಶ, ಬಾನ
	ರಾತ್ರೆ, ಇರ್ಲ್	ನಕ್ಷತ್ರ, ಬೊಳ್ಳಿ
	ಆಯನ, ಜಾತ್ರೆ, ಉಚ್ಚಯ	ಪರಪುನ, ಸರ್ಪೆ, ಮರಿ, ನಾಗೆ
	ಪೊರ್ಲು, ಸೋಕು	ಕಮ್ಮೆನ, ಪರಿಮಳ

ಅಲಂಕಾರ:

ಅಲಂಕಾರ ಪಂಡ ಸೌಂದರ್ಯ. ಪೊರ್ಲುದ ವರ್ಣನೆ ಪಂಡ್ದ್ ಅರ್ಥ. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲುದ ಶಬ್ದ ಜೋಡಣೆನ್ ಅಲಂಕಾರಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಗದ್ಯೊಡುಲ ಪದ್ಯೊಡುಲ ಇಂಚಿನ ಅಲಂಕಾರದ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ಪನಿಯರೆ ಅನುಭವಲ ಬೋಡು, ಚಾತುರ್ಯಲ ಬೋಡು. ಎಡ್ಡೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆಡ್ ಇಂಚಿನ ಮುತ್ತು ರತ್ನದಂಚಿನ ಅಲಂಕಾರೊಲೆನ್ ನಂಕ್ ತೂವೊಲಿ. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಅಲಂಕಾರೊಡುಲ ನಾಲ್ ರೀತಿ ಉಂಡು. ಉಪಮಾಲಂಕಾರ, ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ ಬೊಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಾಲಂಕಾರ.

ಉಪಮಾಲಂಕಾರ:

ಶಬ್ದೊಲೆನ್, ಸನ್ನಿವೇಶೊಲೆನ್ ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ಹೋಲಿಸದ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನೆನ್ 'ಉಪಮಾಲಂಕಾರ' ಪನ್ಪೆರ್.

ಉದಾ: ಅರಳ್‌ನ ತಾವರೆದಂಚಿನ ಕಣ್ಣ್
ಸಂಪಿಗೆದಂಚಿನ ಮೂಂಕು
ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರನಂಚಿನ ಮೋನೆ

ಈ ಉದಾರ್ಮೆಲೆಡ್ ಪ್ರತಿ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್‌ಲ ಉಪಮೇಯ ಬೊಕ್ಕ ಉಪಮಾನ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕಣ್ಣ್ ಉಪಮೇಯ, ತಾವರೆ ಉಪಮಾನ, ಸಂಪಿಗೆ ಉಪಮಾನ, ಮೂಂಕು ಉಪಮೇಯ, ಮೋನೆ ಉಪಮೇಯ, ಚಂದ್ರೆ ಉಪಮಾನ.

ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ:

ರೂಪಕಾಲಂಕಾರೊಡು ಉಪಮೇಯಲ ಉಪಮಾನಲ ಒಂಜೇ ಆದುಪ್ಪುಂಡು. ಮೂಲು ಹೋಲಿಕೆ ಇಜ್ಜಿ.

ಉದಾ: ಬರ್ಸ ದಾರೆಗಟ್ಟ್‌ದ್ ಬೂರುಂಡು.

ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬನ್ನಗ ಜನಸಾಗರೊನೆ ಸೇರ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆಕಾಸೊಲ ಭೂಮಿಲ ಒಂಜಾಂಡ್.

ರೂಪಕಾಲಂಕಾರೊಡು ಈ ರೀತಿ ರಡ್ಡೆನ್ ಒಂಜೇಂದ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬರ್ಸ–ದಾರೆ, ಜನ–ಸಾಗರ, ಆಕಾಶ–ಭೂಮಿ ಉಂದು ರೂಪಕ.

ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ:

ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಸೊತ್ತುನು, ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಪೊರ್ಲುದ ನರಮಾನಿನ್ ಭಾರಿ ಮಲ್ಲ ರೀತಿಡ್ ಪುಗರುನ ಕ್ರಮೊನು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಮಲ್ತ್ ಪನ್ಪುನು ಪನ್ಪೆರ್. ವ್ಯಾಕರಣೊಡು ಉಂದುವೇ ಉತ್ಪ್ರೇಕಾಲಂಕಾರ.

ಉದಾ: ಆರ್ ದೇವೇಂದ್ರನಂಚೆನೆ ವೈಭವೊಡುಲ್ಲೆರ್.

ಅಲೆನ ಸೊರ ಕೋಗಿಲೆದಂಚೆನೆ ಇಂಪು.

ಆರ್ ದೇವರೆನಂಚಿನ ನರಮಾನಿ.

ಇಂಚ ಪುಗರ್‌ದ ಪನ್ಪುನ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ ಪನ್ಪೆರ್.

ದೃಷ್ಟಾಲಂಕಾರ:

ಉಂದು ರಡ್ಡ್ ಸನ್ನಿವೇಶೊನು ಬಿಂಬ–ಪ್ರತಿಬಿಂಬದ ಲೆಕ್ಕ ತೂಪುನ ರೀತಿ.

ಉದಾ: ನಾಯಿ ತುಚ್ಚಿಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ನರಮಾನಿ ತುಚ್ಚಿವೆರಾ...?

ಆಯನ ಕೋಪೊಗು ಭೂಮಿ ನಡುಗುಂಡ...?

ನಾಯಿ ಕೊರೆತ್‌ಂಡ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಹಾಳಾಪುಜಿ.

ಸುಳಿಗಾಳಿ ಬೀಜಿಂಡ ಪರ್ವತ ನಡ್‌ಗಂದ್.

ಇಂಚ ಒಂಜಿ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಕೊರ್ದು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನ ರೀತಿನ್ ದೃಷ್ಟಾಲಂಕಾರ ಪನ್ಪೆರ್.

ಮಿತ್ತ್‌ದ ನಾಲ್ ಅಲಂಕಾರಲೊತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಕೆಲವು ಅಲಂಕಾರೊಲುಲಾ ಉಂಡು. ಉಂದು ಪೂರಾ ಎಚ್ಚಾದ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಉಪಯೋಗ ಆಪಿನವು. ಸಾಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಉಂದು ಸುಲಬೊಡು ಅರ್ಥ ಆಪಿನವು ಕಷ್ಟ. ಮಾತಾ ಬಾಸೆದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆಡ್ಲ ಇಂಚಿನ ಅಲಂಕಾರೊಲು ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕದಂಚಿನ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರೊಡ್ಲ ಇಂಚ ಅಲಂಕಾರೊಡು ಪಾತೆರುನೆನ್ ನಮ ತೂಪ. ಉಂದು ಆ ಬಾಸೆಗೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಇಂಚ ನಾಜೂಕುಡು ಪಾತೆರುನವುಲಾ ಒಂಜಿ ಕಲೆನೇ.

ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ಪಾತೆರ:

ಅಲಂಕಾರೊಡು ಪಾತೆರುನವು ಒಂಜಿ ರೀತಿ ಆಂಡ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾದ್ ಪಾತೆರುನವು ಕುಡೊಂಜಿ ರೀತಿ. ಕೆಲವು ಪದ್ಯ, ಗದ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆಡ್ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಯಿನ ಸಾಲ್‌ಲೆನ್ ನಂಕ್ ತೂವೊಲಿ. ಕೆಲವೆರ್ನ ಪಾತೆರಲ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾದುಪ್ಪುಂಡು. ಇಂಚಿನ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ಕೇನೆರೆಲ ಕುಸಿ ಆಪುಂಡು.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆಡ್ ಕವಿನಕುಲು ಪ್ರಾಸೊಗು ಎಚ್ಚಿನ ಬಿಲೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕನ್ನಡದ ಪಂಪೆ, ರನ್ನೆ, ಜನ್ನೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕವಿಕುಲು ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಯಿನ ಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯೆರ್. ತುಳುಟುಲ ಇಂಚಿನ ಕೆಲವು ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಬೊಲ್ಪುಗು ಬೈದ್‌ಂಡ್.

ಆಂಡ ಇಂಚೊಗು ನವೋದಯ ಕಾಲ ಅಂತ್ಯ ಆಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದೇ ಪನೊಡು. 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಕೇರಿಗ್ ಸುರುವಾಯಿನ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯದ ಕಾಲೊಡು ಆ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಯಿನ ಬರವು ಎಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಉಂತುದೇ ಪೋಂಡು. ಭಾವನೆಗೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಕೊರ್ಪಿನ, ಪ್ರತಿಮೆಲೆನೇ ವೈಭವೀಕರಿಸದ್ ಪೊಸ ರೀತಿಡ್ ಬರೆಪುನ ಕಾವ್ಯ ಬಾಸೆ ಒರೋನೇ ರೂಢಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವಡ್ದಾದೆ ನವ್ಯಕಾವ್ಯಲೆಗ್ ರೆಂಕೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಕೆಲವು ದಶಕದ ಪಿರವು

ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯಂದ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಎಗ್ಗೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಮಸ್ತ್ ಸಾಹಿತಿಲು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಡ ಉಂತುನ ನೀರತ್ತ್, ಪರಪುನ ನೀರ್. ಅಯಿಟ್ ಬದಲಾವಣೆ ಆಪುನವು ಸಹಜ. ಕಾವ್ಯಗಂಗೆ ಏಪಲ ಒಂಜೆ ಏಸೊಡು ಉಪ್ಪುಜಲ್. ಪರತ್ ಪೋದು ಪೊಸತ್ ಬರ್ಪುನವು ಕಾಲಧರ್ಮ. ಇತ್ತೆ ಪೊಸ ಕವಿನಕ್ಲು, ಸಾಮಾನ್ಯರೆಗ್ ಓದುದು ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೆರೆ ಬಂಜ ಆಂಡಲ ಮೈ ಇರ್ಮೆನ ಆಪುನ ರೀತಿಡ್ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಉಂದುಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಂದೇ ಪನೊಡು.

ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್ ನಮ ಮರಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ನಮ ನಡತ್ ಬತ್ತಿ ಸಾದಿಗ್ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರೊಡು. ತುಳುಟುಲ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಮಸ್ತ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಉಂಡು. 17ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಕವಿ ವಿಷ್ಣು ತುಂಗೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ' (ಸಂಪೊಲ್ತ್‌ನಾರ್ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯೆರ್), ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರೆನ 'ಮಿತ್ಯ ನಾರಾಯಣ ಕತೆ', ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ದಕ್ಲೆನ 'ತುಳು ಗಾಥಾ ಮಂಜರಿ', 1887ಟ್ಟ್ ಬಾಯಾರ್ ಪೆರ್ವೊಡಿ ಸಂಕಯ್ಯ ಬಾಗವತೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಪಂಚವಟಿ ರಾಮಾಯಣ, ವಾಲಿ ಸುಗ್ರೀವೆರೆ ಕಾಳಗೊ' ಶ್ರೀ ಮೂಲ್ಕಿ ನರಸಿಂಗ ರಾಯೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಗೀತೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ' ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲೆನ 'ತುಳು ಕನ್ಯೋಪದೇಶ' ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರೆನ 'ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಗುಟ್ಟು' ಎನ್.ಎಸ್.ಕಿಲ್ಲೆರ್ನ 'ಕಾನಿಗೆ' ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ನ 'ಸತೀ ಕಮಲೆ' ಇಂಚ ಲೆಕ್ಕದಾಂತಿನಾತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆಡ್ ಪ್ರಾಸಲ ಬೋಡು, ಭಾವನೆಲ ಬೋಡು, ಪ್ರತಿಮೆಲ ಬೋಡು. ಪೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್ ಮಾತೆನ್ಲ ನಮ ಎದ್ಕೊನುಗ. ಎಡ್ಡೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಒರಿಯುಂಡು, ಜಲ್ಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಕಾಲಚಕ್ರದ ಅಡಿಕ್ ಬೂರುದು ಅಲಿಯುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಬತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಪದೊಕುಲು :

ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಅಯಿತವೇ ಆಯಿನ ಪೊರ್ಲುದ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ಉಂಡು. ವಾ ಬಾಸೆದ ಶಬ್ದನೇ ಆಂಡಲಾ ಅಯಿಕ್ ಸಮಾನ ಅರ್ಥದ ಶಬ್ದೊಲು ತುಳುಟುಂಡು. ಆಂಡಲ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಪದೊಕುಲು ತುಳುಕು ಸೇರೊಂದೇ ಉಂಡು. ಅಂಚೆನೇ ತುಳು ಶಬ್ದೊಲುಲಾ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಗ್ ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಗ್ ಬರ್ಪುನ ಕುಡೊಂಜಿ ಬಾಸೆದ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ನಮ ಬುಡು ಉಡಲ್‌ಡ್ ಎದ್ಕೊನೊಡು. ಅಂಚಾಂದ್ ಭಾಷಾ ಶುದ್ಧತೆನ್ ನಮ ಮದಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಡ್ ಪಾತೆರ್‌ನಗ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತ್ಂಡ, ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಂಡ ಮಾತ್ರ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಪಾಡೊಡು. ಬಾಸೆ ಸಜ್ಜಿಗೆ-ಬಜಿಲ್ ಆಂಡ ಅವೆತ ಪೊರ್ಲು ಪೋಪುಂಡು. 'ನಮ ಪಾತೆರ್ನಗ ಬಾಸೆಗ್ ದೋಸ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ಪರ ಬಾಸೆದ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಪಾಡುನವು ತಪ್ಪತ್ತ್'ಂದ್ ಭಾಷಾ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಅರೇಬಿಕ್, ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ, ಉರ್ದು, ಮಲಯಾಳ, ತಮಿಳು ಇಂಚ ಏತೋ ಬಾಸೆದ ಶಬ್ದೊಲು ಸೇರ್ಪಡೆ ಆಯಿನೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ಲ ಇಂಚಿನ ಏತೋ ಶಬ್ದೊಲು ಸೇರ್ದ್ಂಡ್. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆದ ಡಾಕ್ಟರ್, ರೈಲ್, ಬಸ್ಸ್, ಕಾರ್, ಇಂಜೆಕ್ಷನ್, ಮಾರ್ಕೆಟ್, ಕೋರ್ಟು, ಆಫೀಸ್ ಇಂಚಿನ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ಪನ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ತಪ್ಪು ಇಜ್ಜಿ. ಅನುವಾದ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪೋಂಡ ಕೆಲವೊರ ಅವು ಸಾಮಾನ್ಯರೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆವಂದೆ ಉಪ್ಪುನ ಸಾಧ್ಯತೆಲ ಉಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ರೈಲ್‌ನ್ 'ಧೂಮ್ರ ಶಕಟ' ಪಂಡ ಏತ್ ಜನಕ್ಕ್ ಅರ್ಥ ಆವು? 'ದೇವ ಬಾಸೆ'ಂದ್ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಏತೋ ಶಬ್ದೊಲುಲಾ ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಸಂಸಾರ, ಸಾಗರ, ಸರ್ವ, ಮಂಗಲ, ಮೃತ್ಯು, ಸುಖ, ದುಃಖ, ಮಾಂಗಲ್ಯ, ಬಂಧು, ಕಾಳಿ, ಪಾತಾಳ, ಆಕಾಶ, ದೇವ ಉಂದು ತುಳು ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಲೆಣ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್

ಸೇರ್‌ನ ಶಬ್ದೊಲು. ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದೊಲು ತುಳುಕು ಬನ್ನಗ ವಿಕೃತ ಆಯಿನವುಲ ಉಂಡು. ಅವು ತಪ್ಪುಂದು ಪನಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ.

ಇತ್ತೆ ಬಾಲವಾಡಿಡೇ ಜೋಕ್ಲು ಬರವು ಕಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈ 'ಬಾಲವಾಡಿ' ಶಬ್ದ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಬಾಸೆ ಹಿಂದಿಡ್ದ್ ಬೈದಿನವು. ಹಿಂದಿಡ್ದ್ ಮಸ್ತ್ ಶಬ್ದೊಲು ತುಳುಕು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಊರ್ದಕ್ಲು ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋದು, ಅವುಲೇ ಇಲ್ಲ್, ಬದ್ಕ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಅಕ್ಲು ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರ್ನಗ ಹಿಂದಿ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಬೆರಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದೇ ಪಾತೆರುವೆರ್. ಟಿ.ವಿ., ಸಿನೆಮಾಲೆಡ್ದಾದ್ ಏತೋ ಹಿಂದಿ ಶಬ್ದೊಲು ತುಳುಕು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಇಸ್ತ್ರಿ, ದೋತರೊ, ಮಜಾ, ಮಂದಿರ, ಮಾರಾಮಾರಿ, ಖುಷಿ, ಲೂಟಿ, ಹರತಾಳ, ಸೈತಾನೆ ಉಂದು ಪೂರಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ತುಳುಟು ಗಳಸೊಂದುಪ್ಪುನ ಹಿಂದಿ ಶಬ್ದೊಲು.

ಇಂಚ ಮಾತಾ ಬಾಸೆದ ಶಬ್ದೊಲುಲ ತುಳುಕು ಬರೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ದಿಂಜೊಂದುಂಡು. ಉಂದು ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಸಂಕೇತ.

ತುಳುಟು ಅಪಭ್ರಂಶ ಶಬ್ದೊಲು:

ಬೇತೆ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ತುಳುಕು ಬರ್ಪುನ ಶಬ್ದೊಲು ಕೆಲವೊರ ಆ ಶಬ್ದದ ಸರಿಯಾಯಿನ ರೂಪ ತೆರಿಯಂದೆ, ಅತ್ತ್‌ಂಡ ತಪ್ಪು ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಶಬ್ದೊಲು 'ಅಪಭ್ರಂಶ'ಂದ್ ಬಳಕೆ ಆಪುಂಡು.

ಉದಾ: ಆಯೆ ಬಜೀ ಬುರ್ನಾಸ್ ಆತೆ

(ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ 'Born ass' ತುಳುಟು ಬುರ್ನಾಸ್ ಆತ್‌ಂಡ್)

ಆಯೆ ಮಲ್ಲ ಅತ್ರೊಣದಾಯೆ (ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಅಥರ್ವಣ')

ಇಂಚ ಏತೋ ಶಬ್ದೊಲು ಅಪಭ್ರಂಶ ಆದ್ ಅಯಿತ ಮೂಲ ಶಬ್ದೊನೇ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ್ಕ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಸೇರ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಪಿನ 'ಗುರ್ತೊ'ಲು (ಚಿಹ್ನೆಲು):

1. **ಪೂರ್ಣ ವಿರಾಮ (Full stop):** ಒಂಜಿ ವಾಕ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೆರೆ 'ಚುಕ್ಕಿ' (.) ಪಾಡುವೆರ್. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಪೂರ್ಣ ವಿರಾಮಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

2. **ಕೊಮ (Comma):** ವಾಕ್ಯೊಡು ನನಲ ಕೆಲವು ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಪನಿಯೆರೆ ಉಂಡುಂದು ಸೂಚನೆಗಾದ್ 'ಕೊಮ' (Comma) ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಅವು (,) ಇಂಚ ಉಪ್ಪುಂಡು.

3. **ಕೋಲನ್ (Colon):** ಒಂಜಿ ಶಬ್ದೊಗು ವಿವರಣೆ ಕೊರೊಡುಂದಾಂಡ ಆ ಶಬ್ದದ ಎದುರು (:) ಇಂಚ ಗುರ್ತ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

4. **ಅರ್ಧ ವಿರಾಮ (Semi colon):** ವಾಕ್ಯ ನನಲ ದುಂಬರಿಯುಂಡುಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊರಿಯೆರೆ 'ಅರ್ಧವಿರಾಮ' (;) ಚಿಹ್ನೆ ಪಾಡುವೆರ್.

5. **ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆ (Question mark):** ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನ್‌ನಗ ಆ ವಾಕ್ಯದ ಅಕೇರಿಗ್ (?) ಇಂಚಿನ ಚಿಹ್ನೆ ಪಾಡುವೆರ್.

6. **ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಿಹ್ನೆ :** ಆಚಿರ್‌ದ ವಿಷಯ ಪನ್ನಗ ಅಕೇರಿಗ್ (!) ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಉದಾ: ಆ ಬಾಲೆಗ್ ತರೆಟ್ ಕೊಂಬು ಬೈದ್‌ಂಡ್!

7. **ಹೈಫನ್ (hyphen):** ಕೆಲವು ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಬರೆನಗ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂದೊನು ತೋಜಾವುನ ಅಡ್ಡಗೆರೆ ನಡುಟು ಪಾಡೊಡಾಪುಂಡು. ಉದಾ: ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್, ಕರೆ-ಗಂಟೆ, ಪೋಸ್ಟ್-ಆಫೀಸ್. ಆಂಡ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಇಂಚಿನ ಪ್ರಯೋಗ ಮಸ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ.

8. **ಅಡ್ಡಗೆರೆ (dash):** ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ 'ಡೇಶ್' ಶಬ್ದನೇ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡ್ಲ ಪ್ರಯೋಗೊಡು ಉಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆ ಕೊರ್ನಗ (–) ಇಂಚಿನ ಚಿಹ್ನೆಲೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

9. **ಕೊಟೇಶನ್ ಚಿಹ್ನೆ (Quotation mark):** ಬೇತೆಕ್ಲು ಅಂಚ ಪಂಡೆರ್, ಇಂಚ ಪಂಡೆರ್‌ಂದ್ ಬರೆನಗ ನಮ ಈ (' ') ಚಿಹ್ನೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುವ, ಸುರುಟು ಒಂಜಿ ಉಲ್ಪ ಕೊಮ, ಅಕೇರಿಗ್ ಒಂಜಿ ಕೊಮ. 'ರಾಜಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವತಾ' ಪಂಡ್ದ್ ಊರ್ದ ಜನಮಾನಿ ನಂಬುದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಮಲ್ಲ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ಕೊಟೇಶನ್ ಗುರ್ತದುಲಯಿ ಬರೆಪುನವು ಕ್ರಮ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಧ್ಯೇಯ ವಾಕ್ಯೊನು 'ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ' ಇಂಚ ಬರೆಪೆರ್.

10. **ಇನ್ವರ್ಟೆಡ್ ಕೊಮ (Inverted Comma):** ಪಾತೆರ ಕತೆಟ್ ಒರಿಯೆ ಇಂಚ ಪಂಡೆಂದ್ ಬರೆನಗ ಸುರುಟು ಮಿತ್ತ್ ರಡ್ಡ್ ಉಲ್ಪ ಕೊಮ ಬೊಕ್ಕ ಅಕೇರಿಗ್ ಮಿತ್ತ್ ರಡ್ಡ್ ಕೊಮ (" ") ಇಂಚ ಪಾಡುವೆರ್. ಉಂದು ಪಾತೆರೊನು ಸೂಚಿಸವುನ ಗುರ್ತೊಲು.

ಉದಾ: ಸೀತೆ ಪಂಡೆರ್ "ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ, ಈ ಇತ್ತೆನೇ ರಾಮನಡೆಗ್ ಪೋಲ".
ಭೀಮೆ ಪಂಡೆ "ಕೌರವ ಲಡಯಿಗ್ ಬಲ".

11. **ಆವರಣ ಚಿಹ್ನೆ (bracket):** ಒಂಜಿ ವಿಷಯೊಗು ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತಿನ ವಿಷಯೊನು ಬರೆನಗ ( ) ಇಂಚ ಆವರಣ ಚಿಹ್ನೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಬರೆಪೆರ್.

ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನ ಚಿಹ್ನೆಲು 11 (ಪತ್ತೊಂಜಿ) ಉಂಡು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಡ್ ಬೊಕ್ಕಲ ರಡ್ಡ್ ಜಾಸ್ತಿ ಉಂಡು. ಅವು ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಕು ಅಗತ್ಯ ಬೂರೂಜಿ. ಬರೆನಗ ಈ ಚಿಹ್ನೆಲೆನ್ ಅಗತ್ಯವಾದ್ ನಮ ಗಳಸೊಡು. ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಆ ಬರವುದ ಸಾದಿ ತಪ್ಪುಂಡು. ಕೆಲವೊರ ಅನರ್ಥೊಗುಲ ಕಾರಣ ಆಪುಂಡು; ಅತ್ತಂದೆ ಓದಿಯೆರೆಲ ಬಂಜನೇ.

ತುಳು ಗಾದೆಲು

'ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು' ಪಂಡ್ದ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಒಂಜಿ ಗಾದೆ ಉಂಡು. ಪಂಡ ವೇದ ಸುಳ್ಳಾವುಂದು ಅರ್ಥ ಅತ್ತ್. ಗಾದೆಗಿತ್ತಿನ ಮಹತ್ವೊನು ಈ ಗಾದೆ ತೆರಿಪಾವುಂಡು. ತುಳುಟ್ಟು ಏತೋ ಸಾರ ಗಾದೆಲುಂಡು. ಗಾದೆಲೆಡ್ ಬದ್ಕ್‌ದ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರ್ ಉಪ್ಪುಂಡು; ಕುಸಿ, ತೆಲಿಕೆ ಉಪ್ಪುಂಡು; ಆಚಾರ ವಿಚಾರೊಲು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಒಂಜೊಂಜಿ ಗಾದೆಲಾ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ಪಾತೆರ ಪಾತೆರೊಗು ಗಾದೆಲೆನ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದು ಬಾಸೆಗ್ ಪೊರ್ಲು ಕೊರ್ಪುಂಡು; ಪಾತೆರೊಗು ದುನ್ನ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಗಾದೆಲು ಜನಪದೆರ್ನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೊತ್ತು. 1874ಡ್ದಿಂಚಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಸಂಸ್ಥೆಡ್ ತುಳುಗಾದೆ ಮುದ್ರಣ ಆಯೆರೆ ಸುರು ಆತ್ತ್ಂಡ್. ಪೆರುವಾಯಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಸುಮಾರು ಮುಪ್ಪ ಸಾವಿರೊಡ್ದುಲಾ ಎಚ್ಚ ಗಾದೆಲೆನ್ ಸಂಪೊಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಐಟ್ ಅಜತ್‌ನ 5000 ಗಾದೆಲೆನ್ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಕ್ಲು ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನಯಿದೆರ್.

ನಮ್ಮ ಬದ್ಕ್‌ದ ಶೈಲಿ ಬದಲಾಯಿಲೆಕ್ಕನೇ ಗಾದೆಲುಲಾ ನಮಡ್ದ್ ದೂರ ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಇತ್ತೆ ದುಂಬುದ ಲೆಕ್ಕ ಪಾತೆರ ಪಾತೆರೊಗು ಗಾದೆಲು ನಮ್ಮ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಬೂರೂಜಿ. ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳುನಾಡ್ ಎಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಾ ರೀತಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಏರ್ ವಾ ಕುಲಕಸುಬುಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ನಂಕ್ ತುಳು ಗಾದೆಲೆಡ್ ತೆರಿಯೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಉಂಡು. ಒಂಜೇ ವಾಕ್ಯದ ಗಾದೆ ಆಂಡಲಾ, ಅವೆತ ಪಿರವುದ ಅರ್ಥೊಲೆಗ್ ನಮ ತರೆ ತಗ್ಗವೊಡೇ. ಗಾದೆಲೆಡ್ ಅಡೆಂಗಿನ ಅಪೂರ್ವದ ಶಬ್ದೊಲುಲಾ ಇನಿ ಕಣ್ಮದೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಅವೆನ್ ಒರಿತೊನುನವು ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಅತ್ತೇ?

ಕೆಲವು ಗಾದೆಲು:

ಅಂಕೆ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಮಂಗೆ ಲಂಕೆ ಪೊತ್ತಾಯೆ.

ಅಂಗೈ ಪುಡಿಕ್ ಕನ್ನಡಿ ದಾಯೆ?

ಅಂಡೆದ ಬಾಯಿನಾಂಡಲ ಕಟ್ಟೊಲಿ ದೊಂಡೆದ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ಅಂಗಲ್ಪುದಾಯಗ್ ಅಗೆಲ್ ಬಳಸಿಲೆಕ್ಕ.

ಅಂಡೆದುರ್ಸುಗು ಪೋಡ್ಯುನಾಯೆ ಗುಂಡುದ ಲಡಯಿಗ್ ಉಂತುವೆನಾ?

ಅಂಬಡೆದ ಮರಕ್ಕ್ ಅಮೆ ತಪ್ಪಂದ್.

ಅಜ್ಜಿಗ್ ಅಜಕೆ ದಿಂಜ, ಕಜ್ಜಿಗ್ ಕಿಂಬೆರ್ಲ್ ದಿಂಜ.

ಅಜ್ಜಿಗ್ ತೆಮ್ಮ ಲಪ್ಪೆರೆ ಕಲ್ಪಾಯಿಲೆಕ್ಕ.

ಅಡ್ ಬತ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣು ಅಟ್ಟ ಬಡತ್ತಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ಅಡಪೆರೆ ಕಟ್ಣಗ ಪೆತ್ತ ಆಪುಂಡು; ಬೊರಿಯೆರೆ ಪೋನಗ ಬೋರಿ ಆಪುಂಡು.

ಅಡಿಕ್ ಬೂರುಂಡಲ ಮೀಸೆ ಮಣ್ಣಾತ್‌ಜಿ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ.

ಅಡ್ಕಡ್ ಅಡೆಂಗ್ ಗೊಬ್ಬಿಲೆಕ್ಕ.

ಅಡ್ಡ ಗೋಡೆಡ್ ದೀಪ ದೀಲೆಕ್ಕ.

ಅರ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ತೆರಿಯಂದಿ ಆಚಾರಿ ಅರಂತಡೆ ಕಟ್ಟೆರೆ ಪಿದಾಡ್ದೆಗೆ.

ಅಳಂಕ್ ಪೋಯಿನವುಲು ಕಳಂಕ್ ತಪ್ಪಂದ್.

ಆಕಾಸೊ ಬೂರುಂಡುಂದು ಅಂಗೈ ಕೊರುಂಡ ಆವ.

ಆಚಾರಿನ್ ತೂನಗ ಕಪ್ಪೆಲಾ ಮೂಂಕು ಕುತ್ತೊಡು ಪನ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ.

ಆನೆಡ್ ಕುಳ್ಳುದಿನಾಯಗ್ ನಾಯಿದ ಪೋಡಿಗೆ ದಾಯೆ?

ಆನೆ ಲದ್ದಿ ಪಾಡ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಮುಗೆರ್ ಲದ್ದಿ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಆವ.

ಆಜಿ ಪೆದ್ದಿನಾಲೆಗ್ ಮೂಜಿ ಪೆದ್ದಿನಾಲ್ ಬುದ್ದಿ ಪಂಡಲ್‌ಗೆ.

ಆಟಿದ ದೊಂಬುಗು ಆನೆದ ಬೆರಿಲ ಪುಡವು.

ಆಣ್ ಕುಲ್ಲುದು ಸೆಟ್ಯೆ; ಪೊಣ್ಣು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಸೆಟ್ಯಲ್.

ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಆಯೊ ಬೋಡು; ಗೋಡೆಗ್ ಪಾಯ ಬೋಡು.

ಇಂಗ್ ವಾಯಿಗೆಡ್ಡೆ, ಬೆಲ್ಲ ಬಾಯಿಗೆಡ್ಡೆ.

ಇಟ್ಟೇವುದ ಇರೆಕ್ಕ್ ಇಟ್ಟೇಲ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡ.

ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ತೂ ಪತ್ತ್‌ನಗ ಗುವೆಲ್ ಗರ್ಪೆರೆ ಪಿದಾಡಿಲೆಕ್ಕ್.

ಈಂದ್‌ದ ಪಂರ್ದ್ ಕೆಂಪಾನಗ ಕಕ್ಕೆದ ಬಾಯಿ ಪುಡಿಯಾಂಡ್.

ಎಲಿಕ್ಕ್ ಪೋಡಿದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ತೂ ಕೊರಿಲೆಕ್ಕ.

ಎಣೆಲ್ ಸೂಳೆ, ಸುಗ್ಗಿ ಮದಿಮಾಳ್, ಕೊಳಕೆ ಪೆದ್ಮದಿ.

ಕುದ್ಕನ್ ನಂಬುದು ಕೊಳಕೆ ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕ.

ಕಾರ್‌ಡ್ ಬಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಕಾಶಿಗ್‌ಲ ಪೋವೊಲಿ

ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕೈ ತೂಲ, ಮದ್ದೆನಡ್ ಎರು ತೂಲ,

ಬಯ್ಯಗ್ ಪೋದು ಬುಡೆದಿನ ಮೋನೆ ತೂಲ.

ಕಾಳಗ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಬಡು ಬೊಲ್ಲಗ್‌ಲ ಬರು.

ಗಾಳಿ ಬರಂದೆ ಇರೆ ಪಂದುವಾ?

ತರೆತ ಬರವು ಇರೆಟ್ ಪೂಜಿಂಡ ಪೋವಾ?

ತರೆಕ್ಕ್ ಮೈತಿನ ನೀರ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪೊಡೆ.

ತಾರಿ ಕಂಡೊಗು ಮೂಜಿ ಬುಳೆ.

ಪಜೆ ಇತ್ತಿನಾತೆ ಕಾರ್ ನೀರೊಡು.

ಪತ್ತ್ ಬಿರೆಲ್ ತರೆತ್‌ಂಡ ಐನ್ ಬಿರೆಲ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪೋವು.

ಪಂಡ್ ಕೊರಿ ಬುದ್ದಿ, ಕಟ್ಟ್ ಕೊರಿ ಪೊದಿಕೆ ಏತ್ ದಿನೊಕ್ಕು?

ಪೇರ್‌ಗ್ ಪೋಯಿನಾಯಗ್ ಎರ್ಮೆದ ಬಿಲೆ ದಾಯೆ?

ಮದ್ಯಲನ್ ಮುದಲೆ ಪತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ.

ಮಂಗಗ್ ಕಲಿ ಪರ್ಪಾಯಿ ಲೆಕ್ಕ.

ಮಿತ್ತ್ ತೂದು ಉಬ್ಬಿಂಡ ಮೋನೆಗ್ ಬೂರುಂಡು.

ಬೊಲ್ದು ಇತ್ತಿನ ಪೂರಾ ಪೇರತ್ತ್.

ನಲಿಪೆರೆ ತೆರಿಯಂದಿನಾಯೆ ಜಾಲ್ ಮೋಂಟು ಪಂಡೆಗೆ.

ನಡಪುನ ಕಾರೇ ದಂಟುನು.

ನೀರ್‌ದಾಂತಿ ಗುವೆಲ್‌ಗ್ ರಾಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಲೆಕ್ಕ.

ನಾಯಿದ ಬೀಲ ಓಂಟೆಡ್ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕ.

ನಾಯಿಡ ಪಂಡ್‌ಂಡ ನಾಯಿ ಬೀಲೊಡು ಪಂಡ್‌ಂಡ್‌ಗೆ.

ತುಳು ಎದುರು ಕತೆಕುಲು

ಕನ್ನಡೊಡು 'ಒಗಟು' ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ತುಳುಟು ಎದುರು ಕತೆಕುಲುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ಕ್ 'ನರಿಪು ಕತೆ', 'ಮಂಡೆ ಕತೆಕುಲು'ಂದುಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಎದುರುಕತೆಟ್ಟ್ ಕತೆಕುಲುಪ್ಪುಜಿ. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಮಂಡೆ ಬಲಿಪವುನ ಸವಾಲುಲುಪ್ಪುಂಡು. ಕೆಲವು ಎದುರು ಕತೆತ ಪಿರವು ಎಲ್ಯ ಕತೆಲಾ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಪೊರ್ತು ಕರಿಯೆರೆ ಎದುರುಕತೆ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದು ಅಪಗದ ಮನೋರಂಜನೆಲಾ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಗೊಬ್ಬುಗು ರಡ್ಡ್ ತಂಡೊಲು ಬೋಡು. ತಂಡೊಡು ಈತೇ ಜನ ಉಪ್ಪೊಡುಂದು ದಾಲ ನಿಗಂಟ್ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ತಂಡೊಡು ನಾಲೈನ್ ಜನ ಇತ್ತೆರ್ಡ, ಕುಡೊಂಜಿ ತಂಡೊಡು ಬಿರ್ಸೆ ಆಂಡ ಒರಿಯೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಯಾವುಂಡು. ಎದುರು ತಂಡದಾಯೆ ಪಂಡಿನ ಎದುರು ಕತೆಕ್ ಕುಡೊಂಜಿ ತಂಡದಾಯೆ ಜವಾಬು ಕೊರೊಡು. ಜವಾಬು ಕೊರಿಯೆರೆ ಆಯಿಜಿಂಡ ಆಯೆ 'ಮಂಡೆ ಪಾಡೊಡು' ಪಂಡ ತರೆ ತಗ್ಗವೊಡು.

ಎದುರುಕತೆ ಕಟ್ಟುನವುಲಾ ಒಂಜಿ ಚಾತುರ್ಪು. ಎಡ್ಡೆ ಮಂಡೆ ಇತ್ತಿನಾಯಗ್ ಮಾತ್ರ ಎದುರುಕತೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅಂಚೆನೇ ಐಕ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಪುನಾಯೆಲಾ ಆತ್ ಬಿರ್ಸೆ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಕೆಲವು ಎದುರುಕತೆಕುಲು ಅಶ್ಲೀಲಂದ್ ತೋಜಿಂಡಲಾ ಐತ ಅರ್ಥ ಅಶ್ಲೀಲ ಆದುಪ್ಪುಜಿ.

ಕೆಲವು ಎದುರು ಕತೆಕುಲು:

1. ಅಂಕಣಂಕಣ ಪದ್ರಾಡಂಕಣ ಸಿರಿಮಂಡಲ ಪೂಪೋತುಂಡು.
2. ಅಂಕಣಂಕಣ ಪದಿನಾಜಿ ಅಂಕಣ, ಮುಗುಳಿ ಮಾತ್ರ ತಿರ್ಗ್.
3. ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕೊಡು ಬದುಕುವೆರ್; ಒರಿಯನೊರಿ ತೂಪುಜೆರ್.
4. ಅಂಕ್‌ಡೊಂಕು ಸಂಕಪಾಲ; ಮೂಜಿ ತರೆಕ್ಕ್ ಪತ್ತ್ ಕಾರ್.
5. ಅಡ್ಡ ಮರಟ್ಟ್ ಬೊಡ್ಡೆ ಬೈದೆ.
6. ಅಡಿಕ್ ಚಕ್ಕಣ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಚಕ್ಕಣ ಚಕಣದುಲಯಿ ಗಿಜಿಗಿಜಿ.
7. ಅಡಿಕ್ ಚಕ್ಕಣ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಚಕ್ಕಣ ಚಕಣದೇವೆರ್ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋತೆರ್.
8. ಅಲ್ಲೆ ಗೆಲ್ಲ್‌ಡ್ ಮುಲ್ಲೆ ಪಕ್ಕಿ.
9. ಅಪ್ಪೆ ಕಾಳಿ ಮಗಳ್ ಬೊಳ್ಳಿ; ಮಗಳೆ ಮಗಳ್ ಚೆನ್ನಂತ ಗುಬ್ಬಿ.
10. ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಮಗಳ್ ಪೋಪಲ್; ಮಗಳೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಅಪ್ಪೆ ಪೋಪುಜಲ್.
11. ಅಪ್ಪೆ ಚಕ್ಕಪ್ಪ; ಮಗಳ್ ಕೊಕ್ಕಪ್ಪ.
12. ಅಮ್ಮೆ ಆಕಾಸೊಗು ಪೋತೆ, ಅಪ್ಪೆ ಪಾತಾಳೊಗು ಪೋತಲ್, ಮಗಳ್ ಮದಿಮೆಗ್ ಪೋತಲ್, ಮಗೆ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋತೆ.
13. ಅಮ್ಮೆ ಪಾಡಿನ ಪಜೆ ಮಡಿಪೆರಾಪುಜಿ, ಅಪ್ಪೆ ಬಿರ್ಕಿನ ಗೆಜ್ಜೆ ಪೆಜ್ಜೆರಾಪುಜಿ.
14. ಅಟ್ಟೊಡೊಂಜಿ ಮುಡಿ ಅರಿ ದೀತೆ. ಉರ್ಪೆಲ ಬೊಳಂತೆನ ತೆರಿಯಂದ್.
15. ಅಂಗೈ ಉದ್ದದ ಪೊಣ್ಣಗ್, ಅಜಿಪ ಮರಂಗೆ ಜಡೆ.
16. ಅಡ್ಡ ಕೊಯಿಂಡ ಚಕ್ರ, ನೀಟ ಕೊಯಿಂಡ ಶಂಖ.
17. ಅಮ್ಮೆರ್ ಉಜ್ಜೆರ್‌ಲೆಕ್ಕ, ಅಪ್ಪೆ ತಡ್ಪೆದ ಲೆಕ್ಕ.
18. ಅನ್ನೋರ ಕರಡಿಗೆ, ಮುನ್ನೂರ ಪದ್ದೆಯಿ, ಐನೊರ ಕೊರೊಡುಗೆ ನಿಕುಲೊರ ಬರೊಡುಗೆ.
19. ಅಣ್ಣೆಲ ತಮ್ಮಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೋಯೆರ್, ಅಣ್ಣೆ ತಪ್ಪವೊಂಡೆ; ತಮ್ಮೆ ತಿಕ್ಕೊಂಡೆ.
20. ಆಕಾಸೊಡು ಬೋಂಟೆ, ಭೂಮಿಡ್ ಜಕ್ಕಳ.

21. ಆಕಾಸೊಡು ರಾಪುನ ಗಿಡಿ, ಅಯಿತ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೊಳ್ಳಿದ ಉಂಗಿಲ, ಅಯಿನ್ ಮಲ್ತ್‌ನಯೆ ಆಚಾರಿ ಮಗೆ.
22. ಆ ಊರುಡಿಜ್ಜಿ, ಈ ಊರುಡಿಜ್ಜಿ, ಚಿಣ್ಣಾರ ಕಟ್ಟೆಡಿಜ್ಜಿ, ಆ ಊರ ಅರಸು ಕೊರೊಡು ಈ ಊರುದರಸು ತಿನೊಡು.
23. ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಯಿ ಪಿಲಿ ಕೊರೆಪುಂಡು.
24. ಎದುರೆದುರಂಗಡಿ ಬೆದ್‌ರಡಿ ಚಾವಡಿ; ಉಲಯಿ ಪೋಯಿನಕುಲುಂಡು; ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿನಕುಲಿಜ್ಜಿ.
25. ಎಂಕೊಂಜಿ ಅಜ್ಜಿ ಉಂಡು, ಅಂಚಿಂಚಿ ಪೋಪುಂಡು, ಮೂಲೆಡ್ ಕುಲ್ಲುಂಡು.
26. ಎಂಕೊಂಜಿ ಅಜ್ಜಿ ಉಂಡು, ಅಯಿತ ಮೈಟ್ ಪೂರಾ ಕಜ್ಜಿ.
27. ಒರಿ ಪೊರ್ಲೆ ಸಜ್ಜನೆ; ಕುಡೊರಿ ಪೊರ್ಲೆ ಉರಿಯಣ್ಣೆ.
28. ಒಂಜಿ ಪಳ್ಳಡ್ ಏಳ್ ಎರ್ಮೆಳು.
29. ಒತ್ತಪ್ಪ ನಾಗೆರ್ ಒತ್ತುನಗ ಜತ್ತಪ್ಪ ನಾಗೆರ್ ಜತ್ತೊಂಡೆರ್, ತಡ್ಪೆ ನಾಗೆರ್ ಸೇರೊಂಡೆರ್.
30. ಕತ್ತಿ ಇಜ್ಜಂದೆ ಕಾಡ್ ಕಡ್ತ್‌ರ್ದೆ.
31. ಕಾಡ್‌ಡೊಂಜಿ ಜೋಗಿ, ಜೋಗಿಗ್ ಸಾರ ಜಡೆ, ಜಡೆಟ್ಟ್ ಸಾರ ಮುತ್ತುಲು.
32. ಕಾಸ್‌ದ ಕುದುರೆಗ್ ಬೀಲೊಡು ಲಗಾಮು.
33. ಕಿನ್ನಿ ಕಿನ್ನಿ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕಿನ್ನಿ ಕಿನ್ನಿ ಮುಟ್ಟಳೆ.
34. ಕೊರಗರಸು ಡೋಲಿಡ್ ಪೋಪೆ.
35. ಕಾರಿ ಮೇವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು, ಬೊಳ್ಳೆ ಜೆತ್ತೊಂದುಂಡು.
36. ಗಟ್ಟಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಜೊತೆ ಎರು ಕನಯಿದೆ, ನೀರ್ ತೂಯಿನವ್‌ಲು ಉಂತುಂಡು.
37. ಗಟ್ಟಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ತುಂಡು ಉಪ್ಪಡ್ ಕನತೆ; ಪಟ್ಟ್‌ನಾತ್ ಮುಗಿಯುಜಿ.

38. ಚೀಮುಳ್ಳ ಬಲ್ಲೆಡ್ ಚಿಮ್ಮಿ ಕುದುರೆ.

39. ತಟಪಟತ ಇರೆ, ಏಕನಾಯ್ಕನ ಬೇರ್, ಗೂರುಗುರ್ಮೆದ ತೆತ್ತಿ, ಲಾಡಿ ಪೆತ್ತದ ನೈ.

40. ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಿತ್ತ್, ಮುಗುಳಿ ತಿರ್ತ್.

41. ದೇವೆರ್ ಉಲಯಿ, ಗಂಧ ಪಿದಯಿ.

42. ದೋಲು ಉಂಡು ಪಾಡ್ದನ ಇಜ್ಜಿ, ಅಣಿ ಉಂಡು ಗಗ್ಗರ ಇಜ್ಜಿ, ಈ ನಲ್ಕೆದ ಬೂತ ಒವ್?

43. ಪೊಟ್ಟು ಗುವೆಲ್‌ಡ್ ಕಿಜನ್ ನಲಿಪುಂಡು.

44. ಚೈಂ ಚುಂಯಿ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಸಾರತ್ತೊಂಜಿ ಕಣ್ಣ್.

45. ಪಾರ್ ಬತ್ತೆ ಅಂಗಿ ಜಾರಯೆ ಗುವೆಲ್ ಲಾಗಿಯೆ.

46. ಪತ್ತೆರೆ ಪೋಂಡ ನಾಚುವಳ್; ಅರಾದ್ ಪತ್ತ್‌ಂಡ ಪರಂಕುವಳ್.

47. ನಾಲ್‌ಕಾರ್ ನಕರೆ ಕೊಂಬು, ನೆತ್ತಿಗಾಕ್‌ಂಡ ನೆತ್ತೆರಿಜ್ಜಿ.

48. ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬಿಸತ್ತಿನ್ ಮಣ್ಣ್‌ದುಲಯಿ ಕೌಂತುರ್ದೆ.

49. ಮೂಜಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಉಲಯಿ ಪೋಯೆರ್; ನೆತ್ತೆರ್ ಕಕ್ಕೊಂದು ಪಿದಯಿ ಬತ್ತೆರ್.

50. ಮಾತಾ ಗೋಣಿಗ್ ಒಂಜಿ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ, ಎಂಕ್ಲೆ ಗೋಣಿಗ್ ರಡ್ಡ್ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟೊಡು.

51. ಬೋರಿನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದೆ; ಬಲ್ಲ್ ಮೇಪುಂಡು.

52. ಬಂಗಾರ್ ದಕ್ಕ್‌ದೆ; ಬೊಳ್ಳಿ ನಿಂಗ್‌ದೆ.

53. ಬಂಗಾರ್‌ದ ಸರ್ಪೆ ಬೀಲೊಡು ನೀರ್ ಪರ್ಪುಂಡು.

54. ಬೊಳ್ಳಿದ ಬುರ್ದೆಡ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪೊಡಿ.

55. ಯಾನೊಂಜಿ ಗುವೆಲ್ ಗರ್ತೆ; ಸುರುಕು ಮಣ್ಣ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್; ಬೊಕ್ಕ ಪಾದೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್; ಬೊಕ್ಕ್ ಸೇಡಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್; ಅಕೇರಿಗ್ ನೀರ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

56. ರಡ್ಡ್ ಗುವೆಲ್‌ಗ್ ಒಂಜೇ ಪಾಮರೆ.

57. ಸಾರ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಒಂಜೇ ಕಡ್ತಲೆ.

58. ಸಾರ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜೇ ಒಕ್ಕೆನೂಲು.

59. ಸಾರ ಬಲ್ಲ್ ಸೂತ್ರದ ಬಲ್ಲ್, ನೀರ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡ ಒಂಜೇ ಬಲ್ಲ್.

60. ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ಉರಿಗೆಜ್ಜೆ, ನಡುಟು ನಾಗಪ್ಪಣ್ಣೆ.

61. ಸಾರ ಗಿಳಿಕ್ ಒಂಜೇ ಕೋಕಯಿ.

62. ಪೋನಗ ಕಡ್ತ್‌ದೆ; ಬನ್ನಗ ತೆಗ್‌ಲ್ದ್‌ಂಡ್.

63. ಸೈತಿ ಎರು ಮುಕ್ಕುದು ದಕ್ಕುಂಡು.

ಎದುರು ಕತೆತ ಜವಾಬುಲು:

1. ಪೂಕರೆ
2. ಬಾರೆದ ಕೈಲ್
3. ಕಣ್ಣ್
4. ದಪ್ಪುನು (ರಡ್ಡ್ ಬೋರ್ಲೆನ ತರೆ, ಒಂಜಿ ದಪ್ಪುನಾಯನ ತರೆ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪತ್ತ್ ಕಾರ್)
5. ಪೆಲಕಾಯಿ
6. ಮುಣ್ಚಿ
7. ಏಮೆ
8. ಮೂಂಕುತ್ತಿ
9. ಬೊಳ್ಳೆ ತಪ್ಪು
10. ಸೇರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಾವು
11. ಕಡೆಪಿ ಕಲ್ಲ್
12. ಕಂಗ್, ಬೇರ್, ಪಿಂಗಾರ, ಬಜ್ಜೆಯಿ
13. ಆಕಾಸೊ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಳ್ಳಿಲು

14. ಬಂಜಿನಾಲ್ (ಬಂಜಿಡಿತ್ತಿನ ಬಾಲೆ ಆಣಾ
ಪೊಣ್ಣಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ)
15. ದೂಜಿ, ನೂಲು
16. ನೀರುಳ್ಳಿ
17. ಮುಂಡಿದ ಕಂಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಮುಂಡಿದಿರೆ
18. ಸೇಮಯಿದಡ್ಯೆದ ಮಣೆ
19. ದೂಜಿ ಬೊಕ್ಕ ನೂಲು
20. ಮೂರ್ತೆ
21. ಉಜ್ಜೆರ್
22. ಆಲಿ ಪಂದ್ರ್ (ಜೋರು ಬರ್ಸದಪಗ
ಆಕಾಸೊಡ್ದು ಬೂರುನ ನೀರ್‌ದ ಗಟ್ಟಿ)
23. ತಾರಯಿ ಪಿರೆಪುನು
24. ಕೂರಿ (ಕೂರಿದುಲಯಿಗ್ ಮೀನ್ ಪೊಗ್ಗುಂಡ
ಪಿದಯಿ ಬರಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ)
25. ಮೈಪು ಸೂಡಿ
26. ಕಂಚೊಲ
27. ಚಂದ್ರೆ ಬೊಕ್ಕ ಸೂರ್ಯೆ
28. ಅಪ್ಪದ ಕಾವಲಿ
29. ಸೇಮಯಿದಡ್ಯೆ
30. ಕುಜಲ್ ದೆಪ್ಪುನು
31. ಈಂದ್‌ದ ಮರ
32. ದೂಜಿ, ನೂಲು
33. ಉಗುರು

34. ಗೊಬ್ಬರ ತುಂಬುನು
35. ಕುಂಬುಡದ ಬೂರು ಬೊಕ್ಕ ಕುಂಬುಡ
36. ಚರ್ಮದ ಮುಟ್ಟು
37. ಗೆಂಡ
38. ಪೇನ್
39. ಬಚ್ಚಿರೆ, ಪುಗೆರೆ, ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಸುಣ್ಣ
40. ಬಾರೆದ ಕೈಲ್
41. ದೆಂಜಿ ಬೊಕ್ಕ ಸೇಡಿ ಮಣ್ಣ್
42. ಮೈರ್ (ನವಿಲು)
43. ನಾಲಯಿ
44. ದೋಸೆ
45. ಪಂದ್ರ್ ತಿನ್ಪುನು
46. ನಾಚಿಕೆ ಮುಳ್ಳು
47. ಆನೆಪಡಿ (ಪಡಿಮಂಚ)
48. ಮಂಜಲ್
49. ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿನ್ಪುನು
50. ಕೊಟ್ಟಿಗೆ
51. ಕುಂಬುಡ ಬೊಕ್ಕ ಕುಂಬುಡದ ಬೂರು
52. ಪಂದ್ರ್
53. ಚಿಮಿಣಿ
54. ತೆತ್ತಿ
55. ತಾರಯಿ
56. ಮೂಂಕು

57. ಮಡಲ್

58. ಮೈಪು ಸೂಡಿ

59. ತರೆಕೂಜಲ್

60. ನಾಲಯಿ

61. ಬಾರೆದ ಕೈಲ್

62. ಪುಂಚ

63. ಡೋಲು

ತುಳು ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ

ಉಂದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಯುಗ. ಲೋಕದ ಪೂರಾ ಸಂಗತಿಲ ಇತ್ತೆ ನಂಕ್ ಬಿರೆಲ್‌ದ ಕೊಡಿಟೇ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಂತರ್ಜಾಲೊಗು ಒರ ಪೊಗ್ಗಿಯಂದಾಂಡ ವಾ ಬಾಸೆಡ್, ವಾ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಡ್‌ಂಡಲ ನಂಕ್ ಮಾಹಿತಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಮಾಹಿತಿದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆನೇ 'ವಿಕಿ ಪೀಡಿಯಾ'.

www.wikipedia.org ಅಂತರ್ಜಾಲೊಗು ಪೋಯಡ ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ ವಿಶ್ವಕೋಶ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಉಂದೊಂಜಿ ಸೊತಂತ್ರ ವಿಶ್ವಕೋಶ. ಲೋಕದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನೊಕುಲು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕೆರಾದ್ ಉಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಸಮುದಾಯ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ದ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ಪುನ ಈ ವಿಶ್ವಕೋಶ 'ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ ಫೌಂಡೇಶನ್' ಪನ್ಪುನ ಲಾಭದಾಂತಿನ ಸಂಸ್ಥೆದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಡ್ ಉಂಡು. ಈ ವಿಶ್ವಕೋಶೊಡ್ ಲೋಕದ 294 ಬಾಸೆಲ್ನ ಕೋಟಿಡ್ದ್‌ಲ ಜಾಸ್ತಿ ಬರವುಲುಂಡು. ಅಯಿಟ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದ 23 ಬಾಸೆಲುಲಾ ಸೇರ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಸಂಪರ್ಕ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಏರ್ ಬೋಡಾಂಡಲ ಲೋಕದ ವಾ ಮೂಲೆಡ್ದ್, ಒವ್ವೇ ಬಾಸೆದ ವಿಕಿಪೀಡಿಯೊಡು, ಒವ್ವೇ ವಿಷಯದ ಬರವುಲೆನ್ ಸಂಪಾದನೆಗ್ ತೊಡಗೊನಿಯರೆ ಮುಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಉಂಡು.

ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾಗ್ 2008ಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಸೇರ್ಪಡೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೆಲಸ ಸುರು ಆಯಿನಿ 2016ಟ್ಟ್. ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪಾವುನೆಟ್ಟ್ ಉಂದು ಮಲ್ಲ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪುಂಡು.

ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಬೊಕ್ಕ ಪುದರ್‌ಪೋತಿನ ಜಾಲತಾಣ ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾಡ್ ವಿಶ್ವಕೋಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ವಿಷಯೊಗ್ಲ ಉಲ್ಲೇಖ (reference)ನ್ ಸೂಚಿಸವುಂಡು. ಅತ್ತಂದೆ ದಿಂಜ ಓದುಗೆರೆನ್ ಪಡೆವೊನ್ನ ಲೋಕದ 5ನೇ ಮುಖ್ಯ ಜಾಲತಾಣ ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ ಆದುಂಡು.

ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಾಂಶೊಲೆನ್ ಸೊತಂತ್ರವಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಉಪ್ಪುನಂಚನೇ ತೂವೊನೆರೆ ಸುರುವಾದ್, ಸಫಲ ಆವೊಂದುಪ್ಪುನ ಯೋಜನೆಲೆಡ್ ವಿಕಿಪೀಡಿಯಲ ಒಂಜಿ. ವಾಸ್ತವ ಪ್ರಪಂಚೊಡು 'ಸಮುದಾಯ' ಒಂಜಿನೇ ಕಟ್ಟ್. ಅಯಿಟ್‌ಲ ಸೊತಂತ್ರ ಅಂಶೊನು ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತುಂಡು ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ. ಲೋಕದ ಬಾಸೆಲೆನ್ ತನ್ನ ಉಡಲ್ಡ್ ದೀವೊಂದು ಅವೆತ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ದುಂಬುದ ಜನಾಂಗೊಗಾದ್ ಉಂದು ಒರಿತೊಂದುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒರಿಯೊಡಾಂಡ, ಬುಳೆವೊಡಾಂಡ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಮಾಹಿತಿ ತಿಕ್ಕೊಡು. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಲೋಕೊದ ಗೇನೊನು ಸುಲಬೊಡು ತೆರಿಯೆರೆ ಸಕಾಯ ಮಲ್ಪುಂಡು ವಿಶ್ವಕೋಶ ತುಳು ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ. ಈ ವಿಶ್ವಕೋಶೊಡು ಬರೆಯೆರೆ ತಜ್ಞೆರಾದುಪ್ಪೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ. ಅಂಚ ಪನ್ಪುಂಡ ವಿಕಿಪೀಡಿಯಡ್ ಒವ್ವೇ ಬರವುನು ಒರಿಯೇ ಲೇಖಕೆ ಬರೆಯಿನವತ್ತ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೇಸ, ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್, ದಿಂಜ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಸಾಕಾರೊಡು ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಪುಟತಲ ರೂಪು ಆಪುಂಡು. ಉಂದೊಂಜಿ ಸಹಯೋಗಿ ವಿಶ್ವಕೋಶ. ನಂಕ್ ತೆರಿನಾತ್ ನಂಕ್ ಬರೆವೊಲಿ. ನಮ ಬುಡಿನ ವಿಷಯೊನು ತೆರಿನಕ್ಲು ಅಯಿಕ್ ಸೇರಾವೆರ್.

ತುಳು ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾಡ್ ಬರೆಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಏರ್ಲಾ ದುಡ್ಡು ಕೊರ್ಪುಜೆರ್. ಉಂದೊಂಜಿ ಲಾಭದಾಂತಿನ ಸೇವೆ. ಬರೆಯಿನಕ್ಲೆನ ಪುದರ್ಲ ತಿರ್ತ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಇಜ್ಜಿ. ವಿಕಿಪೀಡಿಯಡ್ ಬರೆಪುನು ಪಂಡ ನಿಜವಾದ್ ಸ್ವಾರ್ಥ ಇಜ್ಜಂದಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ. ನಮ ಬಾಸೆನ್ ಒರಿಪಾಯರೆ ಇಂಚಿನ ಬೇಲೆ ದಿಂಜ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ತುಳು ವಿಕಿಪೀಡಿಯಡ್ ಸಂಪಾದಕೆರಾಪುನವು ದಿಂಜ ಸುಲಭ. tcy.wikipedia ಜಾಲತಾಣದ ಪುಟ ಬುಡ್ಪಾದ್ ನಮ್ಮ ಖಾತೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ಪೆರೆ 'ಸಕಾಯ' ಪುಟೊಕು ಪೋವೊಡು. ಅಲ್ಪ ಕೊಂಡಿ ಕೊರಿನ ಟ್ಯುಟೋರಿಯಲ್ ಕಡತ ಬೊಕ್ಕ ವೀಡಿಯೊಲೆನ್ ತೂವೊಡು. ಕಲ್ಪುನಕಳ ಪುಟೊಟು ಲೇಖನ ಬರೆಪುನೆನ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪೊಡು. ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ ಒಂಜಿ ವಿಶ್ವಕೋಶ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಅಯಿಟ್ ಸೇರವುನ ಲೇಖನೊಲುಲಾ ಅಯಿಕ್ ತಕ್ಕಂತಿನ ಆದುಪ್ಪೊಡುಂದು ನಮ್ಮ ಗೇನೊಡುಪ್ಪೊಡು. ಒವ್ವೇ ಬ್ಲಾಗ್ ಮಾದರಿದ ಲೇಖನೊಲು, ವಿಮರ್ಶೆ, ಜಾಹೀರಾತು ಮಾದರಿದ ಲೇಖನೊಲು ಇಂಚಿತ್ತಿನೆನ್ ಸೇರಾಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ನಮ ಬರೆಪುನ ಲೇಖನೊಲು ಲೋಕದ ಓದುಗೆರೆಗ್ ಉಪಯೋಗ ಆಪುನಂಚಿನವಾದುಪ್ಪೊಡು. ಅಯಿಟ್‌ಲ ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯೊಲೆನ ಲೇಖನೊಲು ದಿಂಜ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಪೊಸ ಬರವು ಬರೆಪುನೆಕ್ ದುಂಬು ಆ ವಿಷಯೊಡು ಬೇತೆ ಏರ್ಲಾ ಬರೆತೆರಾಂದ್ ತೂವೊಡು.

ತುಳುವೆರ್ ತುಳು ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾಗ್ ಅಗತ್ಯ ಬರೆವೊಡು. ತುಳು ಭಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪಾವುನೆಟ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ.

*****

ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪುನ ರೀತಿ

ಗೇನ ಕೊರ್ದುಕೇನೊಡು
ಪಾತೆರುನಯನ ಬಾಯಿನ್ ತೂವೊಡು
ಸರಿಯಾದ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು
ಉಚ್ಚಾರ ಸರಿ ಮಲ್ತೊನೊಡು
ತಪ್ಪು ಮಲ್ಪಂದೆ ಪಾತೆರೊಡು
ವಿರಳವಾದ್ ಓದೊಡು
ತಪ್ಪು ಆವಂದಿನಂಚೆನೆ ಬರೆವೊಡು
ತಪ್ಪು ಆಂಡ ಅಪಗನೇ ಸರಿ ಮಲ್ಪೊಡು
ಕುಡಲ ಕುಡಲ ಪಾತೆರೊಡು, ಬರೆವೊಡು, ಓದೊಡು
ಪಾತೆರ್‌ನಗ ಓಡೋಡೆ ತೂಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಏರೆಡ ಪಾತೆರುವ ಅಕ್ಲೆನ್ ತೂವೊಡು
ಪಾತೆರ್‌ನಗ, ಓದುನಗ, ಬರೆನಗ ಅಮಸರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ
ಓದುನಗ ಬೂಕುನು ಒಂಜಿ ಅಡಿ ದೂರ ದೀವೊಡು
ಒರ ಆಯಿನ ತಪ್ಪು ಕುಡ ಆವಂದಿನಂಚೆನೆ ತೂವೊನೊಡು
5ನೇ ತರಗತಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಜೋಕ್ಲು ಶಬ್ದಕೋಶ (ನಿಘಂಟು) ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕಲ್ಪೊಡು. ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲೆಡ್ ಶಬ್ದಕೋಶ ಅಗತ್ಯ ಉಪ್ಪೊಡು.
5ನೇ ತರಗತಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಜೋಕ್ಲು ಕತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದೊಡು.
ಇಂಚ ಕಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗನೇ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಲ್ಪುನು ಎಡ್ಡೆ.
ಎಲ್ಲಿಪ್ಪುನಗ ಬಾಸೆದ ಪ್ರಯೋಗೊಡು ತಪ್ಪು ಒರಿಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿನ್ ಸರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ದಿಂಜ ಬಂಜ ಉಂಡು.
ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಉಂಡು 'Well begun Well done' ಪಂಡ್ದ್. ಪಾತೆರ, ಓದು, ಬರಹಡ್ ಮಾತ ಅಭ್ಯಾಸ (Exercise) ಕೊರೊಂದೆ ಇಪ್ಪೊಡು.

ತುಳು ಲಿಪಿ

ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತುಳು ಲಿಪಿ ಬಳಕೆಡಿತ್ತ್‌ಂಡಲ ಅವು ಬ್ರಾಣೆರ್ ಶ್ಲೋಕ, ಮಂತ್ರ, ಪುರಾಣೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆಗಾತ್ರನೇ ಸೀಮಿತ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಅವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಬಳಕೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ. ಕ್ರಮೇಣ ತುಳುವೆರ್ ತುಳು ಲಿಪಿನೇ ಮದತ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಇತ್ತೆ ಕೆಲವೆರ್ ಕುಡ ತುಳು ಲಿಪಿತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಪುಣೆಯೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ ಟ್ರಸ್ಟ್ (ರಿ)ದ ಶ್ರೀ ಜಿ.ವಿ. ಎಸ್. ಉಳ್ಳಾಲ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳು ಲಿಪಿತ ಆಧಾರೊಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಯಿನ 'ತುಳು ಲಿಪಿ'ನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನಯಿದ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಲಿಪಿ ಕಲ್ಪೆರೆ ಉಮೇದ್ ಇತ್ತಿನಕ್ಲು ಉಂದೆತ್ತ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆವೊನೊಲಿ.

ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆ Alphabets

ಸೊರೊಕುಲು ಸ್ವರಗಳು Vowels

ಅ a	ಆ aa	ಇ i	ಈ ii	ಉ u	ಊ uu	ಋ R
ೠ R	ಏ ee	ಐ ai	ಓ o	ಔ au	ಅಂ am	ಅಃ ah

ವ್ಯಂಜನೊಲು ವ್ಯಂಜನಗಳು Consonant

ಕ ka	ಖ kha	ಗ ga	ಘ gha	ಙ ña
ಚ cha	ಛ chha	ಜ ja	ಝ jha	ಞ ña
ಟ TA	ಠ Tha	ಡ Da	ಢ Dha	ಣ Na
ತ ta	ಥ tha	ದ da	ಧ dha	ನ na
ಪ pa	ಫ pha	ಬ ba	ಭ bha	ಮ ma
ಯ ya	ರ ra	ಲ la	ವ va	ಶ sha
ಷ sha	ಸ sa	ಹ ha	ಳ La	

ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳು

Vowel + Consonant = Letters

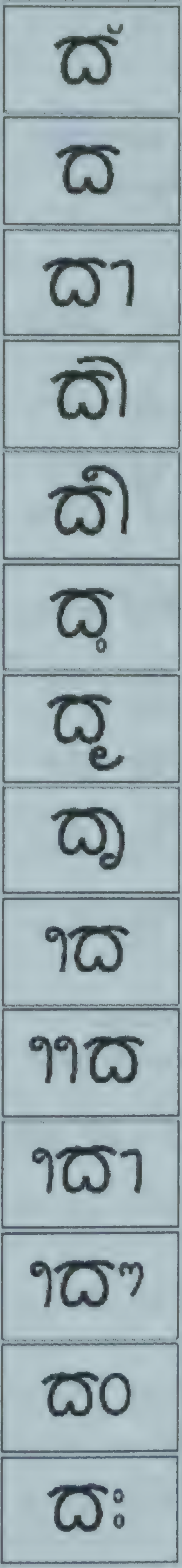

ತುಳು	ಕನ್ನಡ	English
	ಕ್	K
	ಕ	Ka
	ಕಾ	Kaa
	ಕಿ	Ki
	ಕೀ	Kee
	ಕು	Ku
	ಕೂ	Koo
	ಕೃ	Kru
	ಕೇ	Ke
	ಕೈ	Kai
	ಕೋ	Ko
	ಕೌ	Kau
	ಕಂ	Kam
	ಕಃ	Kaha

ಅಂಕೆಗಳು **Numbers**

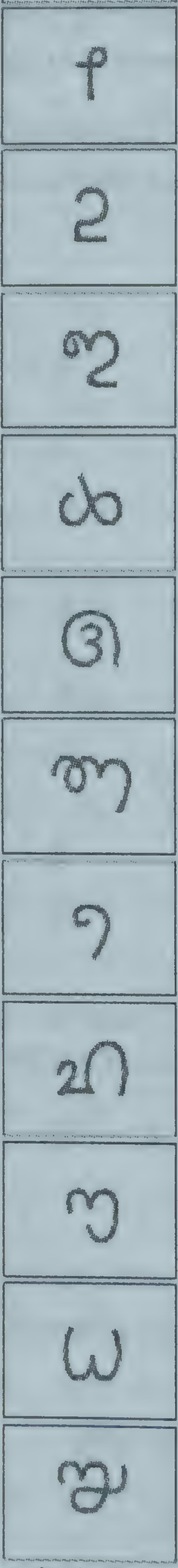

ತುಳು	ಕನ್ನಡ	English
	೧	1
	೨	2
	೩	3
	೪	4
	೫	5
	೬	6
	೭	7
	೮	8
	೯	9
	೧೦	10
	೧೦೦	100

ಕೆಲವು ತಾಡವಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಂಕೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ತಾಡವಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಳು ಅಂಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ

In some palm leaves tulu numbers and in some palm leaves kannada numbers are used

ಒತ್ತಕ್ಷರಗಳು Conjoins

ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಒತ್ತಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗುವುದು

In two ways Tulu conjoins can be written

1. ಒಂದು ಮೂಲಾಕ್ಷರದ ಕೆಳಗೆ ಅದೇ ಮೂಲಾಕ್ಷರವನ್ನು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಮೂಲಾಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆಯುವುದು.

1.One Origin letter is written below with the same origin letter or some other origin letter

Ex : 1
ಉದಾ:

ಸ್ಸ – - Ssa
ಗ್ಗ – - Gga
ಣ್ಣ – - Nna
ಚ್ಚ – - ChCha
ಟ್ಟ – - Tta
ನ್ನ – - Nna
ದ್ದ – - Dda
ಡ್ಡ – - Dd

Ex : 2
ಉದಾ:

ಕ್ಯ – - Kya
ಸ್ಕ – - Ska
ಪ್ನ – - Pna
ಸ್ಥ – - Stha
ಬ್ಜ – - Bja
ತ್ರ – - Tra
ಚ್ಛ – - Chcha
ತ್ಸ – - Tsa
ಡ್ಡ – - Dd
ಕ್ವ – - Kva
ತ್ಮ – - Tma
ರ್ಕ - Rka
ಲ್ಲ – - Lla
ದ್ಧ – - Ddha
ಕೃ – - Kru

2. ಒಂದು ಮೂಲಾಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಅದೇ ಮೂಲಾಕ್ಷರ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಮೂಲಾಕ್ಷರವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು.

2.One origin letter is written combined with the same origin letter or some other origin letter

Ex : ಉದಾ: ಕ್ಕ – - Kka ತ್ತ – - Tta ಕ್ಷ – - Ksha ಕ್ರ – - Kra

3. ಅನುಸ್ವಾರಯುಕ್ತವಾದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. Words With Nasal Sound are written in two ways

ಉದಾ: ಸಂತೆ – (ಸನ್ತೆ) ಸಂಧಿ – (ಸನ್ಧಿ)

Ex. - Santhe - Sandhi -

Vowel + Consonant = Letters ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳು

Ka	Kaa	Ki	Kee	Ku	Koo	Kru	Ke	Kai	Ko	Kau	Kam	Kaha
ಕ	ಕಾ	ಕಿ	ಕೀ	ಕು	ಕೂ	ಕೃ	ಕೇ	ಕೈ	ಕೋ	ಕೌ	ಕಂ	ಕಃ

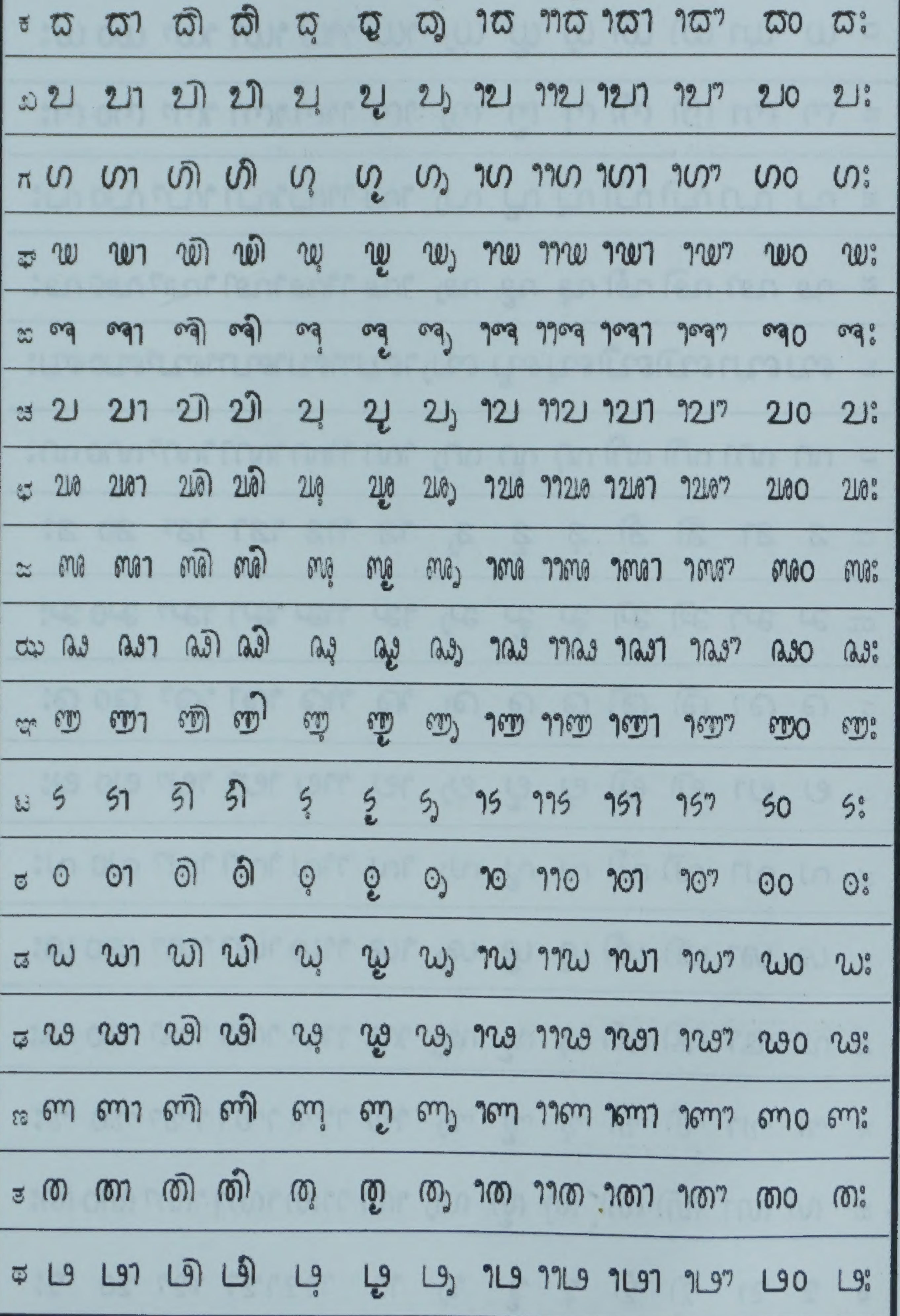

ದ	ദ	ദാ	ദി	ദീ	ദു	ദൂ	ദൃ	ദെ	ദൈ	ദൊ	ദൗ	ദം	ദഃ
ಧ	ധ	ധാ	ധി	ധീ	ധു	ധൂ	ധൃ	ധെ	ധൈ	ധൊ	ധൗ	ധം	ധഃ
ನ	ന	നാ	നി	നീ	നു	നൂ	നൃ	നെ	നൈ	നൊ	നൗ	നം	നഃ
ಪ	പ	പാ	പി	പീ	പു	പൂ	പൃ	പെ	പൈ	പൊ	പൗ	പം	പഃ
ಫ	ഫ	ഫാ	ഫി	ഫീ	ഫു	ഫൂ	ഫൃ	ഫെ	ഫൈ	ഫൊ	ഫൗ	ഫം	ഫഃ
ಬ	ബ	ബാ	ബി	ബീ	ബു	ബൂ	ബൃ	ബെ	ബൈ	ബൊ	ബൗ	ബം	ബഃ
ಭ	ഭ	ഭാ	ഭി	ഭീ	ഭു	ഭൂ	ഭൃ	ഭെ	ഭൈ	ഭൊ	ഭൗ	ഭം	ഭഃ
ಮ	മ	മാ	മി	മീ	മു	മൂ	മൃ	മെ	മൈ	മൊ	മൗ	മം	മഃ
ಯ	യ	യാ	യി	യീ	യു	യൂ	യൃ	യെ	യൈ	യൊ	യൗ	യം	യഃ
ರ	ര	രാ	രി	രീ	രു	രൂ	രൃ	രെ	രൈ	രൊ	രൗ	രം	രഃ
ಲ	ല	ലാ	ലി	ലീ	ലു	ലൂ	ലൃ	ലെ	ലൈ	ലൊ	ലൗ	ലം	ലഃ
ವ	വ	വാ	വി	വീ	വു	വൂ	വൃ	വെ	വൈ	വൊ	വൗ	വം	വഃ
ಶ	ശ	ശാ	ശി	ശീ	ശു	ശൂ	ശൃ	ശെ	ശൈ	ശൊ	ശൗ	ശം	ശഃ
ಷ	ഷ	ഷാ	ഷി	ഷീ	ഷു	ഷൂ	ഷൃ	ഷെ	ഷൈ	ഷൊ	ഷൗ	ഷം	ഷഃ
ಸ	സ	സാ	സി	സീ	സു	സൂ	സൃ	സെ	സൈ	സൊ	സൗ	സം	സഃ
ಹ	ഹ	ഹാ	ഹി	ഹീ	ഹു	ഹൂ	ഹൃ	ഹെ	ഹൈ	ഹൊ	ഹൗ	ഹം	ഹഃ
ಳ	ള	ളാ	ളി	ളീ	ളു	ളൂ	ളൃ	ളെ	ളൈ	ളൊ	ളൗ	ളം	ളഃ

ಕೆ.ಟಿ. ಆಳ್ವ,
M.A., B.Ed.

ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು,
B.Com., D.P.M., D.F.Sc.

ಶ್ರೀ ಕುದ್ರೆಪಾಡಿ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಆಳ್ವೆರ್ (ಕೆ.ಟಿ. ಆಳ್ವ) ಕಾಸರಗೋಡುದ ಸರಕಾರಿ ಅಧ್ಯಾಪಕೆರೆನ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತೆರೆ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಡ್ 15 ವರ್ಷ ತರಬೇತಿದಾರೆರಾದ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿ ಅನುಭವ ಇತ್ತಿನಾರ್. ಬೆಂಗಳೂರುದ R.I.E. ಸಂಸ್ಥೆಡ್ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕುದ ಕುರ್ನಾಡು ಸರಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ 20 ವರ್ಷ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾದ್ ಬೆಂದಿನಾರ್. ಕನ್ನಡೊಡು "ಉಯ್ಯಾಲೆ" ಬೊಕ್ಕ "ಅಂತರ್ಮುಖಿ" ಪನ್ಪಿನ ಕವನ ಸಂಕಲನ, ತುಳುಟು "ತುಳುನಾಡ ತುಡರ್" (ಚಾರಿತ್ರಿಕ) ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನಾರ್.

ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅಧೀನೊಡುಪ್ಪುನ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಸಂಘಟನೆಡ್ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾದುಲ್ಲೆರ್. "ವೃತ್ತಾಂತ" (ಕವನ ಸಂಕಲನ), "ಕಣಂತೂರು ಧರ್ಮ ಅರಸು ಶ್ರೀ ತೋಡಕುಕ್ಕಿನಾರ್" (ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ), "ಮೈಮೆ" (ಒಂಜಿ ಕೋಪೆ ಪಾಡ್ದನದ ಕತೆಕುಲು) ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ತನನ್ ಗುರುತಿಸಯಿನಾರ್

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಟಿ. ಆಳ್ವೆರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರೆರೆನ ಗುರುಕುಲು. "ತುಳು ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್" ಗುರು ಶಿಷ್ಯೆರ್ ಸೇರ್ದ್ ಬರೆಯಿನ ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ ಕೃಪಿಡಿ.

ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಭಾಗೊಡು ಈತ್‌ನೇಟ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲು ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ ಈ ಬೂಕು ಅವೆಡ್ದ್ ಬೇತೆನೇ ರೀತಿಡ್ ಮೋಡೆತಿನವು. ತುಳು ಕಲ್ಪುನಕಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಕಲ್ಪಾವುನಕಲೆಗ್ ಈ ಬೂಕು ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಬೂರುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಸಂಶಯನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಆಳ್ವೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಣಂತೂರು ಮೊಕ್ಲೆಡ್ದ್ ನನಲಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಅಧ್ಯಯನ ಕೃತಿಕ್ಕುಲು ಬರಡ್ಂದ್ ಬಯಕುವ

- ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ

ತುಳು ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್

(ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ)